לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', כ"ח באדר א' תשמ"ו, 6 במארס 1986 / שנה מ"ג מס' 12981 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

החזית הדמוקרטית: ישראלים הרגו מחבל שבוי

ביירות. — החזית הדמוקרטית לשיחרור פלשתין טענה אתמול, כי ישראלים הרגו מחבל שנתפס לפני 5 ימים בעת ההתקלות בצפון ישראל.

בהודעה שמסרה החזית הדמוקרטית לסוכנויות ידיעות בביירות, נאמר כי הישראלים הרגו את המחבל ביום שלישי, לאחר שחקרוהו. שם המחבל לא נמסר בהודעה.

רובר צה"ל מסר כי חיילי צה"ל הרגו בשבת שני מחבלים של החזית הדמוקרטית ברצועת הבטחון בדרום לבנון, אך לא נמסר על מחבל שלישי.

(עי"ד)

התוכניות להצלת קופת־חולים וסולל־בונה "ידונו היום בפגישת פרס—מודעי

שר־האוצר יביע התנגדות לתוכנית שגובשה על־ידי גדיש להבראת קופת־חולים
● במשרד האוצר חוששים כי חריגות הממשלה עלולות להגיע ל־800 מיליון דולר
● אתמול סוכמה תוכנית הסיוע לחברת „אלסינט" בהיקף של 180 מיליון דולר

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

חוששים במשרד־האוצר מחריגות בהוצאות הממשלה אשר עלולות להגיע לכ־800 מיליון דולר ולפרוץ את המסגרת התקציבית לשנת הכספים הנוכחית, סקירים במשרד אמרו לכתבנו שהממשלה עלולה להוציא כ־100 מיליון דולר לתוכניות

(בעמוד 16)

פרס אינו שולל בחירות לעיריות בשטחים

עמוד 2 ●

שריד לרבין: הותרתם את אל־מסרי לבדו

עמוד 3 ●

הדלק לסוגיו יוזל הלילה ב־5% בממוצע

עמוד 4 ●

מושבי הבקעה מצטרפים ליישובי הצפון

עמוד 20 ●

קיסר: זה לא הזמן לקדם את מנכ"ל סו"ב לשעבר לתפקידים בכירים

לעומת זאת הביע מזכ"ל ההסתדרות את אמונו ביו"ר קופ"ח פרופ' דורון

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הורה אתמול לעכב את מינויו של שרגא רוטמן, מנכ"ל סולל־בונה לשעבר, לתפקידים בכירים בחברות בנות של בנק־הפועלים. שמו של רוטמן הועלה כמועמד לתפקיד יו"ר הדירקטוריון של בנק „משכן" וחבר הנהלת בנק־הפועלים.

(בעמוד 16)

הכחשת ארנס לא שיכנעה מחנה לוי

אמרו אמש: לקח לו יומיים ארוכים להכחיש דבריו החמורים ● ארנס בהכחשתו החמקמקת: אמרתי שב„חירות" אין מאפיה ולכן אין מקום למחנות ● שרון יצא אמש בהצהרה תמיכה בשמיר: הוא המועמד שלנו ואינו צריך להתמודד

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

ערב הוועידה הט"ו של תנועת ה„חרות", אשר תיפתח ביום ראשון, ממשיכים ראשי „חרות" בגיוס מחנותיהם במלוא המרץ מתוך הערכה כי המאבק בוועידה יהיה חריף ביותר.

השר משה ארנס הכחיש אתמול כאילו אמר שיש בתנועת החרות „מאפיה" והתכוון בכך למחנות לוי ושרון. לדבריו, אמר דברים הפוכים,

(בעמוד 16)

„ולדהיים השתתף ב...

אומר הקונגרס היהודי העולמי שחשף ● ... קיבל עיטור צבאי גבוה על חלקו ב„פעולה השחו... הפרטיזנים היוגוסלבים ב־1943 ● לדברי ולדהיים היה רק...

מאת חנה איש־הורוביץ, כתבתנו בניו־יורק, וז'אן כהן כתבנו באתונה

ניו־יורק. — ממיסמכים נוס...

התמונה: ולדהיים (שני משמאל) במדי הצבא הגרמני

צילום בו נראה ולדהיים (שני משמאל) בנמל התעופה פודגוריקה ביוגוסלביה, בחברתם של קצינים בכירים מהוואפן־אס.אס. זו תמונה השנייה של ולדהיים מתאריך 22.5.43. (צילום: אי.פי)

המירדף אחר כדור השלג

אין לגרום למצב בו שרות חיוני כמו קופת חולים יקלע לסחרור זימוני ללא מוצא שיעמיס על קופת הציבור שיעורי ריבית תריגים ובלתי־סבירים ביותר. המערכת המתקצבת (משרד האוצר) חייבת לפתור את הבעיה לפני שכדור השלג יתחיל להתגלגל ולהעמיס הוצאות חסרות כל תועלת על קופת המדינה. השיטה של נחכה ונראה, של מינון גבוה ומופרז של לחץ כספי במערכות חיוניות, הוכחה כשיטה בזבזנית. דברי סיכום אלה מדו"ח יעקב גדיש על מצבה הכספי של קופת חולים, מן הדין שיימצאו על שולחנם של כל שרי הממשלה, הנוכחית וזו שתבוא אחריה. טמונה בהם חוכמה רבה, המשקפת את ניסיונו העשיר של גדיש עצמו, אך גם את המציאות הכלכלית המדהימה שנתגלתה לעיניו, כשהעמיק חקר במערכת קבלת ההחלטות הממשלתיות בענייני קופת חולים. השיטה היתה: לחץ, לחץ ועוד פעם לחץ. כאשר הקופה הגישה תקציב סביר המבוסס על השתתפות ממשלתית סבירה, התשובה של משרד האוצר היתה „לא". „לא" בפעם הראשונה, „לא" בפעם השנייה ו„לא" בפעם השלישית. כך נדחקת הקופה לפינה, שבה היא נאלצת להזדקק לאשראי יקר ביותר של מערכת הבנקאות המסחרית — אשראי שמחירו משקף לא את תנודיות המשק אלא את מדיניות חתנקת הממשלתית. התוצאה: הממשלה עצמה היא המשלמת, בסופו של דבר, את הריבית האסטרונומית שנקבעה על־ידה במטרה לדכא את הפעילות הכלכלית. הממשלה, באמצעות קופת חולים ומוסדות חברתיים וציבוריים אחרים שנסגרו להם ברזי התקציבים, היא הנדרשת לשלם עכשיו את המס המוניטארי שהטילה על המשק. זהו מעגל קסמים יקר, הרסני ובעיקר בזבזני מאין כמותו.

חבילת הפתרונות שמציע יעקב גדיש לחבראת הפיננסים של קופת חולים היא, בעיקרה, מאוזנת והגיונית, אין בה מעמסה בלתי־אפשרית על ציבור המבוטחים ולא תביעות מוגזמות כלפי המערכת הבנקאית. הנטל העיקרי נופל — ובצדק גמור — על הממשלה, אשר במדיניותה היא סיבכה את קופת החולים בחובות והפסדים, אשר לא נבעו מניהול לקוי (למעשה, המסקנות של גדיש מאשרות דווקא את טענתה המרכזית של קופת חולים, שדיניה חיו כבולות בגלל הגישה המופקרת של משרד האוצר, ובמידה מסויימת גם בנק ישראל) או מקשיים בלתי־צפויים במערכת הבריאות. אלא רובם ככולם מקורם בתפיסת עולם הגורסת חניקת איטית, אך בלתי־פוסקת, של שרותים חברתיים חיוניים, לעתים כדי „ליעול" אותם בדרך זו, ולעתים כדי להראות לחם מן הבוס האמיתי. גם כעת, לאחר הפירסום הדו"ח המאשים, ממשיך שר האוצר לחפש פתרונות שיאפשרו לו לכוון לבדו את ברזי הטיפטוף, כלומר, שכל מערך השרותים החברתיים, ולא רק קופת חולים, יהיו תלויים במוצא פיו וידיו.

בסופו של חשבון החמתויש, קופת החולים תנוצל, כי היא של כולנו. אך אין ערובה שבכך יבוא הקץ על מדיניות ממשלתית, של יצירת כדורי שלג תחילה, ומירדף אחריהם אחר־כך.

נעמת — עמותה לקידום מעמד האשה
תנועת נשים עובדות ומתנדבות — גולן

טכס חלוקת פ... לשנת...

יתקיים היום, יום חמישי, ... באולם בית ליסין רח' ...

בתכנית:
יו"ר ועדת השופטים — ישעיהו אב...
ח"כ עוזי ברעם
מזכ"ל נעמת — מאשה לובלסקי
ראש הממשלה — שמעון פרס

פרקי שירה ומקרא
מנחה — עמיקם גורביץ
הכניסה עם הזמנות בלבד

תושב תל־אביב חשוד ברצח אחיו במהלומות גרזן ופטיש

„הוא מירר את חיי" – אמר החשוד שניסה להתאבד בתלייה ובבליעת כדורי שינה
● שני האחים לא עבדו והנרצח היה מאושפז בעבר בבית־חולים לחולי נפש

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

שמיר בן־יוסף בן 32 מת"א נרצח אתמול במהלומות גרזן ופטיש בביתו בת"א. החשוד ברצח הוא אחיו של המנוח, בן 22.

אתמול בשעה 10.30 בבוקר חזרה אימם של השניים לדירתם בקומה השנייה ברחוב בר־אילן 22 פינת שד' רוטשילד בת"א. כשנכנסה לדירה הבחינה באי־סדר השורר בה והזעיקה את השכנים. שוטרים ואנשי מגן־דוד־אדום שהוזעקו למקום גילו את גופתו של הנרצח כשהיא לנירגלות מיטתו. קדחת המכוסים בדם ועל הרצפה הגרזן בו בוצע הרצח.

השוטרים מרצו אל חדר הנעול, שם גילו את האח כפות ברצועת תריס ומנסה בתלייה. לידו מצאו השוטרים סאות רבות על כדורי שינה בלע כדי להתאבד.

הצעיר שוחרר, ... השוטרים ואנשי מגן־דוד־אדום לו שטיפת קיבה ונתנו לו ראשוני לפני העברתו לבית חולים.

האם הורה בבית חולים לחוקרים: „היה לי סכסוך עמו... גמלתי לו על שמירר את חיי" אמר לשוטרים, כי חשש ... כי יהרוג אותו בשנתו.

בדירת משפחת בן־יוסף ... האם האלמנה ושלושת בניה. בבנים הוא נער בן 15 ... תיכון בתל־אביב.

מלבד שלושת ... במשפחה עוד אח ואחות נשואים ובעלי משפחות, ... בנפרד.

מן המשטרה נמסר, כי ... החשוד ברצח יועבר למעצר ... תום הטיפול בו בבית־חולים. האחים לא עבדו והיו ... ימיהם בבית. האח הנרצח ... מאושפז בעבר בבית־חולים לחולי נפש.

גופת הנרצח מכוסה בשמיכה בביתו בתל־אביב.
(צילום: ישראל סימיונסקי / י.פ.א.)

פועלי הבניין דחו שביתתם

השבתת ענף הבניין והפגנת פועלי הבניין מכל הארץ בירושלים, שנועדו להתקיים ביום ראשון הקרוב, נידחו למועד אחר. על כך הודיע מזכ"ל הסתדרות פועלי הבניין, אניס בר־יוסף.

בר־יוסף אמר, כי הוטל על המזכירות הפעילה של הסתדרות פועלי הבניין לקבוע יחד עם מזכירי הוועדים הארציים בענף הבניין את העיתוי להשבתת הענף וההפגנה.

בר־יוסף הבהיר, כי השביתה וההפגנה נידחו בשל עיסוקם של המארגנים למנוע פיטורים בקונצרן סולל־בונה.

בן 9 נהרג בתאונה בנצרת

מאת כתב „על המשמר" בנצרת

אבי שנגרס בן 9 מנצרת עילית נהרג שלשום בבוקר בתאונת דרכים. אוטובוס נהוג על־ידי מאזי עלאם מכפר מגרה פגע בילד שחצה את הכביש מימין לשמאל. הילד הועבר במצב קשה לבית־החולים העמק בעפולה, שם נותח וכעבור מספר שעות נפטר.

המשטרה פתחה בחקירה.

מזג־האוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 8–16, רמת הגולן 9–15, נהריה 11–18, צפת 7–13, נמל חיפה 12–19, טבריה 9–19, נצרת 8–16, עפולה 8–19, השומרון 8–17, תל־אביב 11–19, נמל התעופה בן גוריון 9–20, יריחו 10–22, עזה 10–18, באר שבע 10–19, אילת 10–24.

השלטון המקומי מאיים במרד נגד הממשלה

יפסיק לגבות מיסים וישבית השירותים אם תתקבל חקיקה בנושא הארנונה

מאת א. שילוני, כתבנו לעניינים מוניציפאליים

אם הכנסת תחליט להגביל את הרשויות המקומיות בנושא הארנונה הכללית ותחייב אותן רטרואקטיבית, או שתתקבל חקיקה בנושא, ינקוט מרכז השלטון המקומי עיצומים מיידיים, שיתבטאו בהפסקת מתן שירותים ממלכתיים ובהפסקת גביית מיסים.

החלטה זו קיבלה אתמול ההנהלה המורכבת של מרכז השלטון המקומי בישיבת חירום סוערת וקשה, שבמהלכה תקפו ראשי רשויות את חברי ועדת הפנים של הכנסת וח"כים מסויימים „המחפשים לעצמם כותרות מבלי שילמדו את הנושא".

מכתב ששיגר יו"ר ועדת הפנים של הכנסת, רב שילנסקי, לכנס ההנהלה, בו הוא מסביר את רקע הדברים הקשים שהשמיע בוועדת הפנים נגד השלטון המקומי, הובא בפני כאי הכנסת לא...

ביקורת על קיסר

בהחלטות הסיכום שהתקבלו ... ההנהלה על־ידי יו"ר מרכז ... המקומי, רב חבורי, נאמר ... האירגונים הכלכליים ההסתדרותיים ... לנקוט מסים, ימצאו ... בארץ את הדרך לפעול נגדם ... אותם אירגונים. עוד נאמר ... הסיכום, שההנהלה מגנה את ... ההסתדרות, ישראל קיסר, ... בפה האירגונים הכלכליים ... אחת עימם מבלי שנתן ... ומן ללמוד את הנושא.

בישיבה הסוערת, ... חבר ועדת הפנים ... עפולה עוברית עלי, ... כלל הרשויות וטען ... את הארנונה בגובה ... בלבד.

מפלגת שלטון ...

שלמה להט, ראש עיריית תל־אביב קרא להקים ... מקומי שתהווה ... מכלל הח"כים ... לו להיות כלי־שרת ... שנבחרו על־ידי ... מייצגים את הציבור ... מה עליהם לעשות.

מאיר ניצן, ראש עיריית ראשון לציון, קרא לפתור ... הממשלה שאינה ... מסקנות ועדת ...

רב חבורי, יו"ר ... עיריית פתח־תקוה ... ועדת הפנים של ... אחריות בכך ... בדברים עם ... את הנושא ... הרשויות ... לזכות בכותרות.

הספרים ... פרופ' אלקנה מרגלית ... לקהל ... סוציאליזם ...

ברכת מודעי לוועידת עובדי המדינה: לקצץ במספרכם

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועידה הרביעית של הסתדרות עובדי המדינה, המקיפה כ־60 אלף עובדים ובעשרות אלפי גימלאים, נפתחה אתמול בבוקר במלון „השלום" בירושלים בהשתתפות 601 צירים מכל רחבי הארץ.

המזכ"ל ראובן בן־עמי, אשר נבחר לקדנציה נוספת, הציג בקווים כלליים את היעדים של האיגוד בארבע שנים הקרובות שעיקרם גיבוש המתנה כדי למנוע התנכלויות נוספות כלפי ציבור העובדים.

בתחילת דבריו סקר המזכ"ל את השנים שחלפו מאז התקיימה הוועידה השלישית בסוף שנת 79, כאשר במרכזן עמדו פיצויי שחיקה, עיסקות החבילה, התוכנית הכלכלית ונושא הפיטורין. בן־עמי ציין, כי מאז הופעלה התוכנית הכלכלית פוטרו כ־1200 עובדים, במחצית מדרישת האוצר, והדבר נעשה בהסכמת העובדים וועדיהם.

על סדר היום של האיגוד המשך המאבק המשפטי והאירגוני במגמת הממשלה להעביר חלק מהעבודות הנעשות במשרדי הממשלה לידיים קבלניות, תוך כדי המשך תהליך הפיטורין והחרפתו ומאבק על שמירת השכר הריאלי.

„לעובדי המדינה אין הסכם עבודה שלם. התקשי"ר מיצה את עצמו ואני מקווה כי ייחתם הסכם קיבוצי שיכלול את כל תנאי העבודה ויחסי העבודה. לא ייתכן שהסתדרות מקצועית תמשיך להיות ללא הסכם קיבוצי מחייב", אמר בן־עמי.

נכונות לשאת בעול

ראש הממשלה, שמעון פרס, העריך בדברי ברכתו את חלקו של ציבור העובדים בהצלחת התוכנית הכלכלית ובמלחמה באינפלציה. הוא ציין את נכונות עובדי המדינה לשאת בעול ע"י הקטנה של אלפיים תקנים בשירות המדינה, וכן פיטורי 2500 בנוסף לעוד כ־2500 מורים.

שר־האוצר, יצחק מודעי, שהביא את ברכתו לוועידה, עורר קולות מחאה של הנאספים כאשר ציין, כי לתביעות להגדלת שכר עובדי המדינה חייב לבוא קיצוץ במספרם.

ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות, קרא לציבור עובדי המדינה לשמור ולטפח את האחדות וההבנה בקירבם, משום שאלה מהווים את הכוח בידי ציבור עובדים להאבק כאשר יש צורך בכך. קיסר הדגיש, כי התוכנית הכלכלית לא היתה מתקיימת ומצליחה אלמלא נכונותו של ציבור העובדים להקריב קורבנות לשם כך.

● כ־100 חניכי עליית הנוער, תלמידי כתות י"ב במוסדות החינוך ברחבי הארץ, נקראו אתמול בבית הספר לצניחה של צה"ל במטרה לגייסם. בתום לימודיהם למסלול הפיקודי בצנחנים של עליית הנוער.

גוי של שבת יפעיל הרכבל בחיפה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

פרוייקט הרכבל, שיזמה עיריית חיפה ושנתקל בקשיים רבים עוד בטרם הופעל, תופעל על־ידי משקיע פרטי, שיוכל ככל הנראה לתפעלו בשבת.

עיסקת תפעול הרכבל נחתמה השבוע לאחר שעיריית חיפה, שביקשה להפעילו בשבת, נתקלה בהתנגדות גדלה מצד הציבור הדתי ומצד ראש הממשלה, שמעון פרס, שפנה אישית לראש עיריית חיפה וביקשו שלא להפעיל את הרכבל בשבת.

גורמים בעיריית חיפה מנסים לשמור את דבר העיסקה שנחתמה בסוד, עד לתחילת הפעלתו בראשית חודש אפריל. נודע כי על ההווה חתום אדם שאינו יהודי, כדי שלא יהיה אפשר למנוע ממנו להפעיל את הרכבל בשבת.

עם חתימת העיסקה בא ככל הנראה הפרוייקט הגודל, שעלה כ־3 מיליוני דולרים, לסיומו.

דרוקמן פנה ל„מצפון היהודי" של פורת

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

ח"כ חיים דרוקמן מ„מורשה" פנה השבוע ל„מצפונו היהודי" של מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, וביקש לחזור בו מהאיסור ולהתיר את הקרנתה של התכנית על ההתבוללות.

במכתבו טוען דרוקמן, כי לא יעלה על הדעת, שבטלוויזיה הממלכתית אסור יהיה להעלות את בעיית נישואי התערובת בכל חריפותה, מתוך גישה השוללת אותה מכל וכל.

„גם כך קיימות טענות רבות על חד־צדדיותה של הטלוויזיה נגד עניינים דתיים ולאומיים. אולם ביטול התכנית עולה על כולן, משום שגזלת את כבשת־הרש של תכניות הרת המצומקות בלאו הכי" — כותב דרוקמן.

תשובת פורת: „גם אני סבור כמוך, כי בעיית נישואי התערובת ראויה לטיפול. אך הטיפול היה שלומיאלי, מרגיז ובלתי מתקבל על הדעת. ואילו שודרה התכנית, היתה משיגה את ההיפך הגמור. ממה שבקשת להשיג".

פורת מציין, כי ביקש מעורך התכנית להפיקה מחדש בדרך שבה יוכל לגייס את מצפונו היהודי כדי להגן על מעשי ידיו בלב שלם.

ארנס: פיטורי עובדים מהשטחים — פתרון לאבטלה

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

השר משה ארנס, שהיה אתמול אורח אשקלון, הציע לבטל את עבודתם של תושבי השטחים. השר ביקר במפעלים, הירצה במועדון הכלכלי והתקבל בלשכתו של ראש העיר, אלי דיין, שסיפר לו על מצוקתה של אשקלון בתחום התעסוקה — כ־1600 מבין 14 אלף מועסקים רשומים כדורשי עבודה.

ארנס הציע, בין היתר, להאבק בתופעה זו על־ידי שחרור מקומות עבודה של הערבים מהשטחים למובטלים יהודים. הוא נימק זאת גם בהנמקה אידיאולוגית — „איננו יכולים להרשות לעצמנו לחיות בחברה בה יש משרתים וארונים. כי־זה נוגד את הערכים שלנו וזו סתירה שאיננו מסוגלים לחיות אתה".

הישראלית שאבדה בסין חזרה ארצה

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

דינה היימן, בת 24, תושבת נתניה, שעקבותיה אבדו במזרח־הרחוק, שבה הביתה בסוף השבוע כשהיא עדיין סובלת ממחלת הצהבת. בה לקתה ליד סין. אחיה של דינה, אלי, נפטר בסין בשל קשיי לחץ אוויר ונקבר במקום.

השניים, שטיילו במזרח־הרחוק, נפרדו ב־8 לנובמבר וקבעו להפגש כעבור 10 ימים בלהסה שבנפאל.

בעוד בינה בחרה לצאת למקום בחברת תיירים מהולנד, יצא אלי לבדו בדרך הררית קשה בגובה 3600 מטר מעל פני הים, ובשל קשיי לחץ אוויר נפטר ונקבר בסין.

משפחתו בנתניה מנסה מאז להביא את גופתו לקבורה בישראל, אולם עד עתה נתקלה המשפחה בקשיים בירוקרטיים רבים. דינה שהגיעה למקום המפגש בלהסה, ציפתה לאחיה לשווא, ורק כעבור שבועיים הצליחה המשפחה בנתניה לאתר אותה בעזרת חובב רדיו מרעננה ולבשר לה על מות אחיה.

פעילי „כך" מברכים המשטרה שהפליאה מכותיה ברב ירמיה

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

[illegible]

פרס אינו שולל עריכת בחירות לעיריות בשטחים בתנאים מסויימים

ואת עולה מדבריו אמש ב"מוקד" ● בנושא הצמיחה הכלכלית אמר כי "קידום המשק קודם לשלמות הממשלה"

מאת כתב "על המשמר"

ראש-הממשלה שמעון פרס אינו שולל עריכת בחירות לעיריות בשטחים. בראיון בתוכנית "מוקד" בטלוויזיה אמר כי בתנאים מסויימים, כמו שקט יחסי בשטחים, ישקול את הדבר הזה.

הוא שלל את הדעה כי בבחירות ב-76' נבחרו קיצונים ואמר כי כל ראשי העיריות היו אמנם קיצונים בדיבור אבל מתונים במעשה ושיתפו פעולה עם ישראל.

אלה היו אנשים שאפשר היה לעבוד איתם. על השאלה אם אינו חושש שייבחרו תומכי אש"ף אמר פרס: בין כה וכה יש בשטחים תמיכה נרחבת באש"ף.

כתבנו אומר כי לפני יותר משנה היה דיון במשרד הביטחון בשאלה אם לערוך בחירות בשטחים, והמסקנה היתה שלילית וההחלטה הזו עדיין בתוקף.

"קידום המשק קודם"

"אם אצטרך לבחור בין קפאון המשק במחיר אי-משבר ממשלתי לבין קידום המשק גם במחיר משבר – קידום המשק קודם" – אמר אמש ראש-הממשלה ש. פרס בתכנית "מוקד" בטלוויזיה.

"אני לא מחפש משבר ממשלתי, אלא פתרון לבעיות האמיתיות של חיינו", אמר ראש הממשלה, בהוסיפו כי הוא מקווה קודם כל לשכנע. "היעדים צריכים להוביל את הממשלה, אחרת זו ממשלה שמדשדשת במקום אחד. הבעיה היא לא תאריך יעד", אמר מר פרס.

תמיכת כלכלנים

ראש-הממשלה הדגיש, כי המשק סבל לא רק מאינפלציה אלא גם מקפאון, ועתה יש להתמודד עם הקפאון. לדבריו, יש לו תמיכה מכלכלנים כמשה זנבר, פרופ' ה. בן שחר ופרופ' איתן ברגלס בנושא הצמיחה.

גם השרים מודעי ושמיר הסכימו לוועדת שרים לצמיחה, אך מטעמים לא ממלכתיים שינו את דעתם - אמר פרס. לדבריו, טעה שר האוצר גם בעבר, כאשר הציע פיחות של 30 אחוז וכאשר הציע להפעיל צווי חירום.

פרס הדגיש, כי אינו רואה שום סיכון בצמיחה, ולא יסלח לעצמו אם לא יכין מקומות עבודה לאנשים צעירים. כל שנה מתווספים 50 אלף צעירים למעגל מבקשי העבודה, ואם נחכה יהיו רבבות אנשים ללא מקומות תעסוקה. לכן אין הוא יכול לקבל את "האינטלקטואליות הסקפטית" של פרופסורים לכלכלה. "האחריות היא לא כלפי הפרופסורים והעתונאים אלא כלפי העם", אמר. "לא ראש הממשלה אחראי בפני שר האוצר, אלא להיפך", אמר פרס, בציינו כי זכותו כרה"מ לעמוד בראש ועדה של 4-6 שרים כדי לטפל בצמיחה. "אינני רוצה אף סמכות משר האוצר", הדגיש.

לדעתו, יש הכרח לסייע למפעלים, כמו "אלסינט", מבלי לבדוק למי הם שייכים. וגם אין בושה בהצלת סו"ב וקופ"ח. הוא ציין, כי גדיש, שעמד בראש "ועדת גדיש", סבור שהלאמת קופ"ח היתה עולה מאות מיליוני דולרים למדינה, ולכן צמיחה יותר זולה מאבטלה. יש גם משימה לאומית דחופה להציל את החקלאות.

להלן אמר, כי יש לקיים את הרוטציה בממשלה, בהתאם לחתימה, ואין לקשור זאת לנושא אחר, כגון קידום השלום והבראת המשק, שגם הם כלולים בהסכם הקואליציוני. (עתים)

ה"ספיטפייר" – מטוס הקרב הבריטי שמילא תפקיד מרכזי בהגנה על בריטניה ועשה שמות ב"לופטוואפה" בטיסת ראווה מעל גשר לונדון באירועים לציון 50 שנה ל"קרב על בריטניה". (תצלום: אי.פי.)

צלצול מהיר

ד"ר יגאל עילם, חוקר תולדות הציונות

קפיטל-סוציאליזם נוסח ישראל

קופ"ח. סולל בונה — האם המנהלים אשמים, ואולי אשמה השיטה?

— האשמים הם, קודם כל, המנהלים. כשאתה מגיע לחוב של חצי מיליארד דולר, זה כבר מעבר לאשמה סתם. וגובל בחוסר אחריות קולוסלי. אלא שכאן צריך כבר לדבר על השיטה. אני מסופק אם בחברה לא-הסתדרותית היו המנהלים מרשים לעצמם להגיע לחוב כזה, ללא ההרגשה שיש גב. שישנה קופה גדולה יותר — [illegible] שהיא חלק מהשיטה עליה נבנו מפעלי חברת העובדים.

ומה השיטה?

— הקמו את המפעלים בהון שלא היה הון עצמי, טיפחו עצמאות מנהלים עם פער עצום בינה ובין העובדים, ויצרנו רמת שכר בין הנמוכות בעולם. בגלל "הצורך" לתת עבודה בכל מחיר, כל זאת — בתמיכתה של הסתדרות העובדים. שיתרונות השיטה מאפשרים לה להמשיך ולקיים את שליטתה על המערכת. כשמאחורי כל זה מסתתר כמובן, האתוס הנפלא של "הכל למען בניין הארץ". היום [illegible] אומר, שזהו מין פטנט ישראלי מקורי — סוג מיוחד של קפיטל-סוציאליזם.

והמסקנות?

— לא יתכן המשך הזיהוי בין המשק ההסתדרותי לבין משק המדינה. זהו זיהוי משחית, משום שהוא מפריע, קודם כל, להיווצרותה של זיקה אמיתית בין רווח והפסד, עבודה [illegible] כשהמשק ההסתדרותי עצמו הוא ריכוזי מדי, גדול מדי ולא אחראי מספיק. אגב "סולל בונה": שנתיים אחרי הקמתה, פשטה "סולל בונה" את הרגל. וגם אז ניצלה החברה בכספי הקופה הציונית. הגיע הזמן להפרדת רשויות בין ההסתדרות כאיגוד מקצועי ובין ההסתדרות כמעסיק, וכמובן — בין ההסתדרות ובין המדינה. אינני חושב שאין צריך לחלץ את קופת-חולים ואת "סולל בונה" מן הבוץ, כי שמדובר במאות אלפי עובדים. גם הייתי מעדיף, שהשינוי יהיה אבולוציוני, איטי, ושלא ייעשה בשיטותיו הידועות של השר מודעי. אבל, אין ספק שהגיע הזמן לתמורה מרחיקת-לכת.

אתי רוואל

המו"מ על הסכם תוספת יוקר חדש ייפתח ביום א'

בכך מתחיל למעשה המו"מ על הסכמי השכר החדשים

מאת כתבנו לענייני עבודה

המו"מ בין ההסתדרות לבין אנשי לישכת התיאום של אירגונים כלכליים על הסכם תוספת-יוקר חדש, ייפתח ביום א' הקרוב. בכך למעשה מתחיל "המסע" להשגת הסכמים קיבוציים חדשים במשק, שיהיו בכל הנראה לשנה אחת בלבד.

השכר הריאלי יעלה

הברפלד אמר שההסתדרות תפעל לכך שרמת השכר הריאלי במארס 87 תהיה גבוהה מזו שבמארס 86 והוסיף כי [illegible] שמבנה השכר החדש יהיה [illegible] של תהליך שונה מזה הנוכחי. [illegible] ציבורית המשותפת להסתדרות ולממשלה בודקת עתה אפשרות לשנות את המבנה בשכר [illegible]

107 נהרגו במרד השוטרים במצרים

קאהיר. — 107 איש נהרגו ו-715 נפצעו בשבוע שעבר במרד משטרת הבטחון המצרית — מסר סגן שר הפנים המצרי פארוק אל-הייני. בידיעות ממשלתיות קודמות נאמר כי נהרגו רק 36 איש.

אל-הייני מסר אמש ל"אל אהרם", כי הצבא והמשטרה רודפים אחר 8011 מגוייסי-חובה של המשטרה שעדיין לא נתפסו.

כן אמר, כי 21,644 מגוייסים ישוחררו, בעקבות ההרס הנירחב שנגרם באזור גיזה שליד הפירמידות.

צבא מצרים סילק אתמול טנקים ושיריוניות מקאהיר, ושר הפנים החדש גילה כי נישקם של השוטרים ניפרק מהם זמנית.

חיילים חמושים בתת-מקלעים עדיין שומרים על בסיסים של משטרת הבטחון בקרבת הפירמידות, האזור שנפגע ביותר במרד של השבוע שעבר. אולם הנגמ"שים שהיו בקרבת הבסיסים סולקו.

השלטונות מסרו, כי יתכן שעוצר הלילה יבוטל כבר בסוף השבוע.

● המבורג. — יחידות קומנדו ערביות שוהות באירופה מאז תחילת השנה בכוונה לתקוף מיתקנים של נאט"ו ולפגוע בפוליטיקאים בכירים מגלה השבועון המערב-גרמני "שטרן".

קריאה לטיהור המפלגה הקומוניסטית מבלתי-ראויים

מוסקבה. — המפלגה הקומוניסטית הסובייטית קראה אתמול להריח משורותיה את כל החברים הבלתי ממושמעים והבלתי ראויים.

החלטה המסכמת את הנושאים העיקריים של ועידת המפלגה ה-27, שנפתחה לפני 8 ימים, הוקיעה חנופה, התרפסות ופרוטקציה מצד ראשי מפלגה, אשר קידמו פעילים מאזוריהם-הם.

ההחלטה ציינה כי יש להחליף בחברים חדשים, בעלי מרץ, כל חבר מפלגה שסרח או דבק ברעיונות מיושנים.

"יש לטהר את שורות המפלגה מכל אלה שאינם ראויים לה. "חייב להיות מאבק נמרץ יותר נגד חוסר אחריות ומתירנות, הפרות של המשמעת המפלגתית, המוסר והאתיקה. הפרות שהיכו שורשים עמוקים במספר ארגונים". (עדי)

אסיר נוסף נמלט מכלא מעשיהו

אסיר נוסף נמלט אמש מכלא מעשיהו. דובר שירות בתי הסוהר מסר אחר חצות, שהאסיר יצחק ג'בי, השפוט ל-19 חודשי מאסר על [illegible] רמה וסמים, נמלט ממשך הערב [illegible] הכלא הפתוח.

הג'בי תושב ראשון לציון. עבר [illegible] הגדר כמו שעשו בשבוע שעבר [illegible] חבריו למחנה מעשיהו. מתקן הכליאה הוא ללא חומה. והאסירים בו [illegible] נים מאמון של שלטונות בתי הסוהר. (עתים)

אמש במוקד

השומר הצעיר, לקראת המועצה הע"ח של התנועה.

בטון החלטי

ראש הממשלה שמעון פרס נשמע אמש נחוש בדעתו להוביל את תוכנית הצמיחה שלו, או לפי הגדרתו החדשה, הפשרת הקיפאון במשק — גם במחיר משבר ממשלתי. פרס, כמי שהחלטה כבר גמלה בליבו אינו נרתע מדעות של פרופסורים המשמיעים ביקורת על תוכניתו, וממה שהוא כינה סקפטיציזם אינטלקטואלי. הוא גם חוזר ומבהיר את הסדר ההיררכי בממשלה. לפיו שר-האוצר אחראי בפני ראש-הממשלה, ולא להיפך. הוא מאזכר הצעות מסויימות של מודעי אשר נדחו בעבר, כמו למשל לפחות ב-30 אחוז את הדולר, או להפעיל צווי חירום נגד העובדים.

הרבה חדש לא היה בפיו של פרס, ויותר מאשר התוכן קבע אולי הנימה [illegible] דבריו. שאותם כבר השמיע בפורומים שונים. טון החלטי, כמעט [illegible] מבחינה הסברתית היתה לפרס הופעה טובה. המסרים שהעביר היו [illegible] ברציונליזם ובאופטימיות [illegible] בנושא הכלכלי וגם בנושא המדיני.

את נושא הרוטציה, אשר עומד ברקע אווירת המשבר הנוכחית, כרך עם סעיפים אחרים בהסכם הקואליציוני, כמו קידום השלום והבראת המשק וצמיחתו. בכך, כמו גם בתשובתו על השאלה בעניין ההצעה שהועלתה [illegible] הבא' במרכז "העבודה", לא לקיים את הרוטציה. התחמק ראש-הממשלה ממיקוד הראיון בנושא הרוטציה. את פרס ראיינו נסים משעל, עודד [illegible] ויורם רונן.

דורית גל

אנו שרויים באבל
על מות חברנו
ד"ב ברק (בניו)
ממייסדי הקיבוץ
ההלוויה תתקיים בקיבוץ היום, יום חמישי, 6.3.86, בשעה 14.00
המשפחה
וקיבוץ משמר-העמק

קבוצה של מוצרי תעשייה הוצאה ממעגל הפיקוח

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד התעשייה הודיע אתמול על הוצאת קבוצה נוספת של מוצרים ושירותים מן הפיקוח על המחירים. גם הפעם יתרבו מהלך ההוצאה מן הפיקוח במגזרים שהשפעתם על מדד המחירים לצרכן נמוכה.

המוצרים והשירותים שהוצאו אתמול מן הפיקוח כוללים בין היתר: חומרי גלם מתחום ענף הימיה, תכשיטים, משאבות, מרססים, כלי-עבודה לתעשייה, ברזים ושסתומים לתעשייה ולחקלאות, כבלים חשמליים, מעגלים מודפסים, דברי אמנות, ומוצרי בצק ומאפה מוקפאים.

שר התעשייה אריאל שרון אמר שהוצאת הענפים מהפיקוח מהווה צעד נוסף בכיוון של עידוד התעשייה. לדבריו המהלך נועד לסייע לתעשייה להמשיך ולפעול בתנאי תחרות חופשית, ללא התערבות ממשלתית.

המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב, טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102–121, טל' 225125-6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

הכנסת הסירה ההצעה לספח השטחים

"התנועה הציונית אינה בנוייה על גירושים, רציחות וכיבוש אדמות"

אמר רה"מ שתקף בחריפות את חה"כ גאולה כהן בהצבעה על החלת החוק בשטחים ■ וזעם במערך על הימנעות רבים מחברי הליכוד בהצבעה, ובתמיכה של אחדים מהם

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

ברוב קולות גדול מאד של הליכוד, המערך, סיעות הקואליציה הקטנות ומפלגות השמאל, נגד התחיה והח"כים כהן-אבידב, שליטא ליטורה, דרוקמן (מורשה) ויוסף (ש"ס), הסירה אתמול הכנסת מעל סדר יומה הצעת חוק פרטית של גאולה כהן (התחיה), להחלת החוק הישראלי בשטחים.

ח"כי הליכוד, בניגוד להבטחות מוקדמות, כמעט שלא הצביעו [illegible], רובם השתתפו בהצבעה. נגד החלת החוק הצביעו גם ארבעה משרי הימין, יצחק שמיר, משה ארנס, משה ניסים וגדעון פת.

רה"מ שמעון פרס תקף בחריפות את ההצעות המדיניות של גאולה כהן והתחיה. "התנועה הציונית אינה המשך של פאשיזם. התנועה הציונית היא המשך של מורשת יהודית הבנויה על המוסר, לא על גזענות, לא על גירושים, לא על רציחות, לא על כיבושים".

רה"מ הבטיח כי גם אחרי הרוטציה הממשלה לא תחיל את החוק הישראלי בשטחים. "יש הסכם על רוטציה בראשות הממשלה. אין הסכם על רוטציה במדיניות. זוהי המדיניות של הממשלה הזאת. כל מי שינסה להפר אותה יפיל את הממשלה". השלום נתקל בקשיים. רצח ראש עיריית שכם הוא אחד מהם. אולם "מוטב שלום שנתקל בקשיים, מאשר מלחמה שאין לה מעצורים".

עריקות בליכוד

פרס הצהיר כי מדינת ישראל מחוייבת להסכמי קמפ דיוויד. "לפי הסכמים אלה איננו יכולים, וגם לא נחיל את החוק הישראלי על יהודה, שומרון ועזה.

רה"מ אמר כי הוא רואה בחומרה את העובדה כי ח"כים בליכוד תמכו בכהן ורבים אחרים נמנעו. זאת על אף הבטחות ראשי הליכוד בישיבת הממשלה השבוע. רה"מ הבהיר אתמול כי הח"כים שלא הצביעו נגד הצעת התחיה, הפרו את ההסכם הקואליציוני בצורה בוטה.

ח"כ כהן כוכבת הסיפורה. בהופעתה אתמול בכנסת. (תצלום: יצחק הררי)

שרים רצו למנות 6 ראשי ערים; רבין התנגד וזאעפר נותר לבדו

האשים ח"כ יוסי שריד ■ רבין תירץ הפסקת המינויים ברצון "לנסות" תחילה ראש עיר אחד ■ ח"כ גרנות: בדידותו של אל-מאסרי כראש עיר ממונה הפכה אותו למטרה למרצחים

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

[illegible] בכיר ביותר של שרים, אלי הצירים הבכיר ביותר בארץ, רצה למנות שישה ראשי ערים בגדה בעת ובעונה אחת. שר הבטחון יצחק רבין התנגד. הוא טען כי יש למנות ראש עירייה בודד, ולבדוק כיצד העניינים מתפתחים. רבין גם דרש כי [illegible] ימונה ראש העיר האחרון [illegible] "כי אני לא רוצה להסתכסך עכשיו עם המתנחלים". כך הועמד זאעפר אל-מסרי, ראש עיריית שכם, במערכה הקשה לבד. בהאשמות חמורות אלו יצא אתמול יוסי שריד (ר"צ) במליאת הכנסת. שר הבטחון יצחק רבין דחה טענות אלו בתוקף.

הכנסת שמעה אתמול מספר רב של אחת-עשרה הצעות לסדר היום בנושא רצח ראש עיריית שכם אל-מסרי. שריד, ראשון הדוברים, אמר כי זאעפר נפל בידי בני עוולה [illegible] שממיטים אסון על העם הערבי הפלשתינאי ועלינו. [illegible] אסון. הוא קרא לממשלה "לא למנות עוד ראשי ערים בשטחים [illegible] לאפשר לתושבים לקבוע בבחירות דמוקרטיות [illegible] עליהם, לתפקיד זה.

ח"כ מפ"ם אלעזר גרנות אמר, כי בחירות הן התשובה הטובה לרצח אל-מסרי. אין נציגות מוסכמת ללא [illegible] בהסכמה הישראלית-ירדנית-אש"פית שקדמה למינוי [illegible] אל-מסרי למטרה בודדת [illegible] לבחירות בגדה תמוהה [illegible] ראש עיריית שכם, מונה בהסכמת אש"ף. "שום [illegible] לא יצליח ללא הסכמה [illegible]". לדעתו בחירות בשטחים [illegible] סיכוי גדול ליציבות. [illegible] אינם נחשדים כמשתפי [illegible] התנגדות המימשל הישראלי [illegible] "צביעות או קהות [illegible] או שתיהן גם יחד".

שר הבטחון יצחק רבין, בדברי תשובתו, אמר כי הרצח בשכם נועד [illegible] רציחות דומות בעבר, למנוע [illegible] של דו-קיום בשלום בין יהודים וערבים. פרק שלם מדבריו [illegible] להתקפה על שריד. [illegible] מנסה להטיל, ולו גם בצורה בלתי ישירה, את האחריות לרצח על מערכת הבטחון, על ממשלת ישראל. אף גורם ערבי לא עשה מה שעשה כאן ח"כ שריד. אני חושב שדבריו היו משוללי כל יסוד. רחוקים מהאמת".

כהמשך דבריו ציין רבין כי הממשלה הנוכחית מבססת את מדיניותה בשטחים על שתי הנחות יסוד: גורל האזור ותושביו יוכרע במו"מ לשלום. כאשר זה יתקיים. עד אז לא ישונה הסטאטוס המשפטי של הגדה המערבית.

שר הבטחון אמר כי הוא מתנגד בתוקף לבחירות לראשות הערים בגדה. הוא הבטיח כי כאשר בחירות דמוקרטיות ייערכו באחת ממדינות ערב, יועתק הדגם גם לגדה. עם זאת, כאשר ירגעו הרוחות, יפעל השר למינוי פלשתינאים מקומיים לראשי ערים.

רבין "לא ידע לא שמע" על התעללויות ב"כלא הנשים" של "כך"

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

למימשל הצבאי ולמשטרת ישראל לא ידוע על התעללויות של אנשי "כך" בנשים, שהיו נשואות לערבים, במעון "יד לאחיות" בקריית ארבע, אמר אתמול שר הבטחון יצחק רבין בהשיבו לשאילתה בע"פ של יוסי שריד (ר"צ).

השר טען כי עד כה לא נתקבלה שום תלונה, משום גורם, כולל הנשים ודיירי הבית, על התעללות, ניצול, או הפרת חוק כלשהו, המתבצעת במעון "כך". אם יתברר כי אכן קיימת הפרת חוק כלשהי, הרי שצריך להגיש לשלטונות תלונה, הנושא יטופל על-ידי מי שמוסמך לכך.

יודעים לקרוא

יוסי שריד טען כי זו תשובה מוזרה. "למשרד הבטחון לא ידוע, אבל מנין לי ידוע? ידוע, כי פשוט קראתי בעתונים עדויות של נשים שהיו במעון. מן הדין, אחרי שקוראים, ואני מניח שגם במערכת הבטחון קוראים, ללכת ולבדוק מה קורה שם.

לגופו של ענין דרש שריד כי רשויות החוק בישראל יסגרו את מעון "כך". לדבריו אנשי תנועה זו נוהגים בנשים באלימות מינית "ומקריאים תשמישי מיטה לתשמישי קדושה". עוד העיר שריד כי בקריית-ארבע מדובר לא ב"יד לאחיות", אלא ביד באחיות.

שבח וייס (מערך) הצטרף לטענות שריד. הוא סיפר כי אחת הנשים במעון צילצלה לביתו. התלוננה על מר גורלה וביקשה עזרה.

רבין לא זז מעמדתו: "כאשר תוגש תלונה על ההתעללות המשטרה תבדוק את הענין".

"מועמד לדיינות השיג תעודה כוזבת מפסיכיאטר לפטור מצה"ל"

אומר ח"כ צבן בדיון בוועדה על תקציב הדתות ■ "הרבנים הראשיים נוהגים במינוי דיינים כבאחוזתם הפרטית"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

שר הדתות ד"ר יוסף בורג הודיע אתמול בוועדת הכספים, כי לא יתמוך בתקציב משרדו בעת ההצבעה על חוק התקציב במליאת הכנסת בקריאה השנייה והשלישית, אם לא ישונה גובה התקציב.

בדיון שנערך בישיבת הוועדה על תקציב הדתות אמר יאיר צבן (מפ"ם), כי הרבנים הראשיים נוהגים בתחום מינוי הדיינים ועריכת בחינות לדיינים חדשים כאילו היתה זו אחוזתם הפיאודלית הפרטית. לדברי צבן, מצוי מסקדירין בו נאמר, כי אחד המועמדים לתפקיד דיין, עזרא בצרי, זוכה לתמיכה ניכרת לתפקיד דיין, אף כי בזמנו ביקש וקיבל מפסיכיאטר, תמורת תשלום, תעודה כוזבת בדבר מצבו הנפשי, כדי להשיג פטור משירות בצה"ל.

לדברי צבן, כל עוד לא הגענו להפרדת המדינה תלוי גורל חילוניים רבים בבתי-הדין הרבניים ולכן חייבת הכנסת להטיל מלוא כובד משקלה למען הפעלה תקינה של בתי הדין הרבניים. צבן ביקש מהשר בורג להעמיד במקומו את אב בית הדין הרבני בתל-אביב, הרב פרדס, משום שהאחרון הגדיר את הח"כים כחבר ליצים, וטען שערך דבריו של השופט העליון המנוח פרופ' זילברג בענייני הלכות אינו רב מדבריו של מנקה שמשות. כן תקף צבן את בורג וחבריו לדרך, שעה שהם מגרשים בחוזק יד "שליחים" מחזירים בתשובה מן הישיבות התיכוניות, אך ממלאים פיהם מים שעה שהחרדים הקיצונים מנסים להחזיר בתשובה חיילי צה"ל או תלמידים במוסדות חילוניים.

ד"ר בורג גינה בחריפות את חילול קברו של הרב הריפורמי כרמן, על הר הזיתים. בישיבתה של ועדת הפנים מסר מנהל אגף המועצות הדתיות א. מרמורשטיין, כי בידי משרדו לא עלה עד כה לחדש את הרכבן של 20 מתוך 40 מועצות דתיות. וזאת שנתיים לאחר קיום הבחירות לרשויות המקומיות.

ר"צ הגישה הצעה דחופה לסדר היום, בה היא תובעת להקים בתי קברות אזרחיים בארבע הערים הגדולות לפחות.

בכנסת

מוטי בסוק ויצחק שור

הבנקים גובים עמלה של 10% על החזר משכנתא

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

"שיעור העמלה שהבנקים גובים תמורת טיפולם בהחזר הלוואות של משתכנים מגיע ל-10.6 אחוזים. נוסף לכך הם מחזיקים בכספים לפני העברתם לקופת האוצר כך שנוספים להם עוד 10 אחוזים על עמלתם" — אמר אתמול חה"כ חיים רמון בוועדה לביקורת המדינה, אשר דנה במצבם של הזוגות הצעירים ומחירי הדיור. ח"כ רמון סבור, כי זהו שיעור עמלה גבוה מדי וכי יש לדון מחדש בעמילות הבנקים למשכנתאות בתחום זה. רמון שיבח את הבנקים למשכנתאות על פישוט הליכי אישור הלוואות וביצוען.

ח"כ צבן אמר כי החברה שולחת את בניה לצבא וכאשר הם חוזרים לא מצפה להם בשורה טובה. הוא דרש לדון מחדש בקריטריונים לסיוע. יו"ר הוועדה פרופ' ליבאי אמר שזוגות צעירים ומחירי דיור נותרים ללא פתרון בשל הקושי העומד לפניהם לגיים את ההפרש בין גובה ההלוואות לדיור לבין מחירי הדיור.

"חבל לבנות בית כנסת על הר הבית — בביאת המשיח תהיה רעידת אדמה"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

"מן הספרים הקדושים ידוע לי, כי סמוך לביאת המשיח תתחולל רעידת אדמה עצומה, אשר תהרוס כל מה שיש על הר הבית. וחבל על ממונם של ישראל בהשקעה בבניין בית כנסת עליו" — כך כתב רב הכותל יהודה לח"כ יאיר צבן בעקבות הוויכוח על שאלה זאת.

בשיחה שקיים אתמול ח"כ צבן עם רב-הכותל הוא הביע הערכה לעמדתו, אשר מנסה לצקת צוננים על ראשיהם של חמומי מוח ואמר, כי מי שנחרד מן התחזית של "רעידת אדמה עצומה, אשר תבוא סמוך לביאת המשיח", יעדיף אותה עשרת מונים על רעידת אדמה בין-לאומית שקנאים חסרי אחריות עלולים להביא עלינו בימינו, אם לא יבלמו אותם בעוד מועד.

"מסוממים צדים תלמידי בית ספר בשכונת עג'מי"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

"תלמיד שחוצה את הכביש בדרכו לבית-הספר ניצוד בידי מסוממים" — כך תיאר אתמול חה"כ ותר בוועדת העבודה והרווחה את מצבם של בני הנוער הערביים בשכונת עג'מי ביפו. לדבריו, שירותי הרווחה, שמציעה העירייה לערביי יפו עומדים מתחת לרמת המינימום.

חיזוק לדבריו נתנה קצינת המבחן לנוער נדיה הילו. היא ציינה שקיים מחסור בתקנים של קציני מבחן, שעה שאלף נערים ערבים מיטוטטים ביפו ללא מסגרת. רבים מהם — אנלפביתיים. כארבעים אחוזים מהנערים העבריינים ביפו חוזרים למעגל הפשע. שיעור צורכי הסמים מביניהם נמצא בעלייה. מנהל לשכת עג'מי בעיריית תל-אביב, יצחק מחדון אמר שרק 2 מתוך 9 עובדי הלשכה הם ערבים. חברת העירייה שרית גרינברג אמרה שבעייתה העיקרית של העירייה ביפו היא הוצאת תלמידים ממערכת החינוך החלשה.

"תעשיינים מפיצים מידע כוזב על עלות המהנדסים"

נציג מפ"ם בוועדת הכספים חה"כ יאיר צבן האשים אתמול תעשיינים בהפצת מידע כוזב על עלות מהנדסים לתעשייה.

הוא תבע לקיים בוועדה דיון דחוף במימצאים שמסר נציג הרשות להשקעות בארה"ב, אלישע שפיגלמן, לפיהם עלותו של מהנדס בישראל עומדת על 30,000 דולר בשנה, לעומת 50,000–60,000 בארה"ב. לדברי שפיגלמן פער זה מחריף בגלל נטל המיסוי בישראל, אשר גורם לבריחת מוחות בישראל.

ח"כ צבן תובע לדון במימצאים אלה, ולחקור את היחס בין שכר לרווח בתעשייה, ובין התמורה הניתנת לעובדים לבין התמורה הניתנת לבעלי ההון. לדברי צבן, סגרו מפעלים את שעריהם בפני חוקרי המכון לפריון העבודה והייצור, לפני כשנתיים, ואשר באו לבדוק פרסומים בכייניים על העלות הגבוהה של המהנדס הישראלי.

אסיר ציון אדלשטיין שוכב במחנה כפייה כשרגלו מרוסקת

בסיום שבוע ההזדהות עם הסטודנט היהודי בבריה"מ מסר מזכיר המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, חיים צ'סלר בוועדת החינוך כי התקבלה אתמול ידיעה ממוסקבה. לפיה שוכב אסיר ציון יולי אדלשטיין עם רגל מרוסקת לחלוטין בבית חולים של מחנה כפייה בעיר אודה. אין ידיעה על הסיבה להתרסקות הרגל. אך ברור שהפצעים בגופו הם קשים ומצבו מחמיר. אשת אדלשטיין אינה מקבלת רשות לבקרו. מכתבים ששלח אינם מגיעים אליה — נמסר לח"כים.

מת האגרונום דב ברק

האגרונום דב ברק, ממייסדי משמר העמק וארגון מגדלי הפירות בישראל, מת אתמול בבוקר בשיבה טובה, בגיל 81.

דב ברק נולד בפולין, סיים את לימודיו כאגרונום בצרפת ועלה בשנות ה-20 עם ראשוני המייסדים להתיישבות במשמר העמק.

כמומחה לנשירים פעל עד שנות ה-60 כמדריך ראשי בענף המטעים ובטיפוח שיטות גידול זני תפוחים ואגסים. פיתח שיטת דילול במטע באמצעות ריסוס. עבד במשרד החקלאות ובארגון מגדלי פירות.

עם סיום תפקידיו ב-1963 חזר לקיבוצו משמר העמק, שם עבד במטע עד יומו האחרון.

עובדי המטעים בארץ היו עולים אליו לרגל כדי לקבל עצה והדרכה. לפני שבוע מתה רעייתו, דבר שהחיש את מותו. הניח שתי בנות בקיבוצים גזית ומשמר העמק ושני נכדים.

הלווייתו תיערך ביום חמישי ב-2 אחרי-הצהריים במשמר העמק. (עתים)

זעזועים במשק העובדים

החליפה היתה גדולה מדי...

הנהלת סולל־בונה לא התאימה את הקונסרן למצב השורר במשק והסתבכה ברכישות מיותרות ■ „כאן יהיה קרב. מדובר בפיטורי אלפי עובדים" — מזהירה רעיה רטיג, יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית

מאת חיים מרגלית

הקרב על סולל־בונה התחיל ואסור לשכוח כי מדובר בבני־אדם שנקלעו למצב קשה. סולל־בונה אינה חברה קבלנית לבנייה מן המניין והעובדה שעד עכשיו לא פוטרו בה עובדים, כמו שקרה בחברות קבלניות אחרות, נובעת מהאידיאולוגיה של חברת העובדים ... שמירת מקום העבודה — וכל ... עולה.

כך קובעת רעיה רטיג, יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית וחברת הוועדה המרכזת מטעם מפ"ם.

רטיג, החדשה בתפקידה כיו"ר אגף בוועד הפועל, והיתה כריכורית, מודדת ושוקלת כל מלה. „הקרב על סולל־בונה", היא אומרת, „התחיל מרגע שתוכנית ההבראה שהכינה ההנהלה החדשה של סולל־בונה הונחה על השולחן, הובאה לעיון בפני הנציגים של העובדים ופורסמה. ויש צורך להבריא את הקונסרן, בין אם לפי תוכנית ההבראה של ההנהלה, ובין אם לפי תוכנית שצריכה להגיש הוועדה המשותפת שיוזם מזכ"ל ההסתדרות בה ישתתפו נציגי העובדים בקונסרן, ההנהלה החדשה, נציגי ההסתדרות ונציגי חברת העובדים".

פצצת זמן

מי שעקב אחרי ההתפתחות בסולל־בונה בשלוש השנים האחרונות, טוענת רטיג, ידע שהקונסרן הפך לפצצת זמן. יש מי שתולה את הכל במצב הכלכלי ונימוק זה הוא לדעתה תשובה קלה ולא הוגנת. לדבריה, על הנהלת הקונסרן מוטלת אשמה כבדה ואסור לטייח את הבעיות. מי שטוען שהאשמה היא במצב המשקי דומה לאחד שקונה חליפה שמוצאת חן בעיניו בלי למדוד אותה. וכשבא הרגע ללבוש אותה מתברר לו שטעה במידות. האמת הפשוטה היא, שלפני שקונים חליפה צריכים למדוד אותה והנהלת סולל־בונה, שבראשה עמד שרגא רוטמן, לא מדדה את הבעיות, כלומר לא התאימה את הקונסרן למצב השורר במשק. המדובר לא רק בשנה האחרונה, כאשר החלו עיסקות החבילה הקבלניות והקפאו עבודות בנייה. עוד לפני כן סיבכה ההנהלה שבראשה עמד רוטמן את הקונסרן ברכישות מיותרות, כמו חברת בנייה דוזקמן וכריה בע"מ, שכללה גם מניות בחברת הביטוח „ארגז" ועוד תפסות אחרות. ונימוק כאילו רכישת דוקמן היתה הורדת מתחרה בפועל ופינוי מקולים לתוספת בנייה לא תפס אז ואינו תופס עכשיו, פרט לעובדה שהחוב של סולל־בונה גדל ותפח בשנה האחרונה ואפשר להכניס לחשבונה גם את מחירי הכסף, והריבית וכיו"ב.

רטיג תוהה על הכיבודים שמעניקים עתה לרוטמן, הכוללים הבטחה למקום עבודה חדש כדירקטור הבנק למשכנתאות של בנק הפועלים, משום שלדבריה נכשל רוטמן ואינו ראוי לכבוד ומשום שהכבוד שניתן לו לא היה הולם את חלקם של עובדים רבים שיצטרכו לעזוב את סולל־בונה במסגרת ההבראה.

התוכנית הונחה מלמעלה

תוכנית ההבראה של ההנהלה הוכנה מתוך כוונה להבריא את החברה ויש בה צדדים חיוביים. אך העובדים לא שותפו בהכנתה ולא הובהרה, מדגישה רטיג וקובעת, כי תוכנית ההבראה הונחתה על העובדים מלמעלה מבלי להיוועץ אתם. „גם אם מדובר בתוכנית הבראה קלה, היה צריך לשתף את העובדים. אך הפעם מדובר בתוכנית הבראה קשה... שיתוף העובדים בהכנתה היה חשוב מאוד, ואולי צריך היה, לאחר קצת זמן ... כדי לאפשר לעובדים לבודקה באמצעות שמואל אדלשטיין, יו"ר העובדים ... כי בלי שיתוף העובדים לא תצליח הבראה לחברת סולל־בונה. „התוכנית

שרגא רוטמן
כיבודים תמוהים

קשה. מדובר בה על פיטורי אלפי עובדים וכאן יהיה קרב, מזהירה רטיג.

בעיית שיתוף העובדים

„בכל הסיפור של סולל־בונה", אומרת רטיג, „יש נקודה רגישה שצריך לעסוק בה בזהירות. האם העובדים, ראשי הוועדים, נציגי העובדים בהנהלה, האם כל אלה לא ידעו על המצב בסולל־בונה? ואם ידעו — מדוע לא התריעו על כך?" לדעת רטיג, אין לכך תשובה ובוודאי לא תשובה שיורים מהמותן. עובדים סומכים בדרך־כלל על ההנהלה ומאמינים שבסופו של דבר הכל יהיה בסדר כרגיל שעתה, כשאנחנו חכמים לאחר מעשה, אפשר להציג שאלות.

רטיג אינה סבורה שצריך לעשות חשבונות. בתחילת שנת 1984, כאשר העניינים התחילו להסתבך, היו חוגים בתנועת העבודה ובחברת העובדים שחשבו כי המערך יזכה בבחירות וכאשר יהיה בשלטון יפתור את בעיות סולל־בונה, קופת־חולים ואחרים. אך לא כך היה.

שיתוף עובדים אינו דבר פשוט. הנהלה שאננה מדביקה את העובדים, אך שיתוף עובדים אמיתי יכול להביא לתוצאות חיוביות. וכדוגמה אפשר להביא את המקרה של בניית שיכוני הסטודנטים באוניברסיטת תל־אביב. בהתחלה, כאשר קיבלו את העבודה הזאת, חשבו שהיא תיגמר בהפסד. אך כאשר שיתפו את העובדים בשטח והתארגנו כמו שצריך, הביאה העבודה רווחים. ללמדך שיש שיתוף עובדים ויש שיתוף עובדים, רטיג משוכנעת, כי אם ישתפו את העובדים כפי שצריך בהבראת סולל־בונה, היא תבריא ותחדש עצמה.

מחיר העבודה הזולה

לדעת רטיג, שיתוף העובדים בהבראת החברה צריך להביא עימו חידושים טכנולוגיים בבנייה, שיביאו להוזלת עלויות העבודה — נושא שבענף הבנייה הפך לשולי בגלל העסקת עובדים מהשטחים שמקבלים שכר נמוך. „שכר נמוך וניצול", היא טוענת, „פוגע בסופו של דבר בעובדים אחרים. בגלל העבודה הזולה של הפועלים מהשטחים הפך סולל־בונה לגוף גדול העומד על רגלים דקות ורשלות. הבראת החברה כרוכה בשינוי מיכני, ושינוי מיכני צריך לכלול את כל הדרגים בחברת סולל־בונה".

הקרב על סולל בונה התחיל, היא חוזרת ומזכירה, והבראת החברה פירושה העמקת שיתופם של העובדים בכל הצעדים. ומן הראוי לבדוק יחד עם העובדים גם את נושא המימון. גם בכך יכולים אלפי העובדים בסולל־בונה לעזור יותר מהבנקים אליהם פנתה הנהלת החברה. בינתיים הכל עוד פתוח ואפשר לצאת לדרך ולהבריא את סולל־בונה.

עורך ... לענייני חוים: לוי מורב
... אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

כישלון מתחת לשטיח

מאת צבי טימור

נוכח הגרעון של 525 מיליון דולר בקופת החולים הכללית והפסד נצבר של 350 מיליון דולר בסולל־בונה, מתעוררת השאלה — האם חברת העובדים נכשלה כשלון סטרוקטורלי מבחינה כלכלית־ניהולית וחברתית או שמא מדובר בכשלונות של מנהלים מסויימים?

אחד המנהלים הבכירים במשק העובדים סבור, כי אין להגיע למסקנה של שלילה כוללת ואידיאולוגית של חברת עובדים. היא היתה ונשארה חלק חיוני של המשק הישראלי ושל תנועת העבודה בעבר ובהווה. הכשלונות העיסקיים בתקופה האחרונה לא איפיינו מפעלים של משק העובדים בלבד. כשלונות המשק הפרטי כמו של „אלסינט" שצברה הפסדים של 180 מיליון דולר או של אתא, צים, בנק הספנות, קלרין, גינדי, מלון אסטוריה, קופת ואחרים, מוכיחים כי „היוזמה הפרטית והחופשית" אינה משוחררת מכשלונות עסקיים וכוח עמידתה לא גבוה יותר בתקופות מעבר חדות מגאות לשפל.

אין בכך כדי להצדיק את כשלונות חברת העובדים. דברי קיסר, כי קופת־חולים לקחה הלוואה בסכום קטן שצמח לסכום גדול, אין בהם כדי להצדיק את ההנהלה הכושלת של הקופה, שנתנה לעניינים להתדרדר כך. אין שום צידוק להנהלת סולל־בונה, שהחזיקה עובדים בלי יכולת לספק להם תעסוקה, ולא הניחה את הדברים על השולחן וחיפשה פתרונות עוד לפני ההתמוטטות.

בדק־בית

למדיניות הכלכלית והמוניטרית של הממשלה ובנק ישראל אחריות עיקרית ונכבדה ביותר על המתרחש במשק. אך אין בקביעה צודקת זו כדי לשחרר את חברת העובדים מבדק־בית יסודי. הכשלונות ופשיטות הרגל של המשק הפרטי לא היו צריכים להתרחש במשק העובדים. רק ניהול כושל, נטייה לטאטא בעיות מתחת לשטיח, העדר דמוקרטיזציה ואי־שיתוף אמיתי של העובדים בהכרעות, כולל הכרעות קשות, גרמו למה שקרה.

קשה לקבוע האם קיים ניהול בחברת העובדים. אין שום סיבה סבירה לכך, שבאחת התקופות הקשות ביותר בתולדותיה, תועמד בראשה אישיות שעיקר התמחותה בתחום החינוך, בגלל סיבות של חלוקת תפקידי ניהול. לא יתכן, כי תפקידי הניהול ייקבעו שלא על בסיס הכישורים. כישורים בלבד אינם מספיקים, אך הם תנאי הכרחי.

ניהול לקוי

הניהול של חברת עובדים לקוי בכל שלביו: בזרימת אינפורמציה מהימנה, בהסקת מסקנות מהאינפורמציה, בקבלת החלטות וביישום החלטות. חברת העובדים וההסתדרות נכשלו גם בקביעת יעדים ברורים לחברת עובדים, בתכנון לטווח ארוך ובמודרניזציה. אין ספק כי גם פרשת לוינסון תרמה לא מעט להיעדר יכולת ניהולית בחברת העובדים. בכירי המשק עסקו במאבקים בינם לבין עצמם ואין כיום חשיבות לשאלה איזה מן המחנות צדק ומי התחיל בכך. בשל כך גם אי־אפשר היה להדיח מנהל כושל — הוא זכה להגנה אוטומטית מהקבוצה אליה השתייך, אף כי קשה להבחין בקנה־מידה אידיאולוגי כאשר בודקים כל אחד מן המחנות שנוצרו.

הבקיעים נתגלו בכל המישורים במערכות הייצור בהן הוחזקו אנשים ללא עבודה. הבטחת תעסוקה אינה יכולה להתבטא בהבטחת אי־תעסוקה. הניהול אמור היה להבטיח תעסוקה לעובדים לאורך זמן אך לא באמצעות החזקת אנשים שיסתובבו שנים ללא עבודה.

ביפאן, בה התעסוקה קבועה לכל אורך החיים, דואגים להכשיר פועלים לעבודה אחרת, כאשר תעסוקה מסויימת מסתיימת. אולם החשיבה לטווח רחוק לא איפיינה את הנהלת סולל־בונה. בקיעים נתגלו גם במערכת הפיננסים. החל ממערכת הבנקאות וכלה בארגונים האזוריים ובארגוני הקניות.

שיקום וחקירה

כיום יש לגשת מיד למלאכת השיקום ולהציל את מה שניתן. אולם יחד עם זאת אין לעבור לסדר היום על האחריות לכשלון, גם מבחינה חינוכית וגם מבחינת הסקת לקחים לעתיד. חברת העובדים חייבת להקים ועדת־חקירה בלתי תלויה לבדיקת הכשלון ולהסקת מסקנות לעתיד, כפי שנהגו במשבר מניות הבנקים. כל תוכנית הבראה רב־שנתית חייבת גם לכלול הקמת מוסדות בקרה, שלא יהיו כפופים למערכת הניהולית ושיהיו עצמאיים במידה מספקת. כל תוכנית חייבת להכין מערכת דיווח תקופתית של המנהלים לעובדיהם ולמוסדות המפקחים. יש לדאוג לכך שמערכות חברת עובדים יעמדו במבחן הביקורת הפומבית גם בכלי התקשורת. על מנת שהנושאים לא יטושטשו ושתהליכים שליליים יוכלו להעצר במועד ריאלי ולא פוסט מורטם.

קופ"ח על שולחן הניתוחים

המשבר של קופת החולים הכללית אינו „בעיה מפלגתית", כטענת הליכוד, אלא בעיה לאומית. שום מוסד אחר במדינה אינו יכול להרים משימה כה כבדה כמו מתן שירותי בריאות ל־85 אחוז מהאוכלוסיה

מאת יוסף שמי

חובותיה של קופ"ח מסתכמים בלא פחות מ־525 מיליון דולר, מהם 243 מיליון דולר לטווח קצר, כך מתברר מדו"ח שהגיש יעקב גרויש לראש הממשלה.

מהנתונים אפשר ללמוד, כי חלק מההוכות, בעיקר אלה לטווח ארוך, וכן חובות לספקים, הם בגדר „דבר סביר" במוסד בסדר־גודל כזה, כך על כל פנים אמרו פרשנים. החלק האחר, הלא־סביר, בעיקר לטווח הקצר, הוא המעיק על הקופה וגורם לכך שפעילותה עלולה לעמוד בסימן־שאלה. יש הטוענים, כי בשל חובות אלה משלמת קופת־חולים כחצי מיליון דולר ריבית ליום. חלק מהריבית נובע מתנאי האשראי השוררים במשק ומהמהווים „מרכיב" של תוכנית הבראת המשק. מסתבר, שהתרופה שהמציאו „מבריאי המשק" חונקת גם את קופ"ח ומייקרת עד כדי „טירוף" את הפעלתה של המערכת בכלל.

חוסר איזון בתקציב השוטף

מה שמעיק על קופת־החולים הכללית וגורם לכך שיש צורך בניתוח מיידי ומכאיב, הוא חוסר האיזון בתקציב השוטף. הוא נובע בעיקר מירידת השתתפותה של הממשלה בתקציב קופ"ח מ־31% ב־1978 בראשית שלטון הליכוד לפחות מ־5.2% בהצעת התקציב לשנת 1987/6.

קיצוץ חלקה של הממשלה בתקציב קופ"ח מלווה בצעדים נוספים המגדילים את „החור התקציבי". מוסר ציבורי הפועל שלא על־מנת

(המשך בעמוד 8)

מחאה מנוטרלת

אנשי דימון הצליחו להחדיר לתודעת הציבור את הגרעון קופת־חולים הכללית. היא עניינה של ההסתדרות (משמע של מפלגת העבודה) ולא של מאות אלפי מבוטחים מכל שכבות העם. פיתון זה אמור לנטרל את מחאות הציבור נגד הפגיעה בשירותי הבריאות הציבוריים. במקומם יבואו שירות פרטי, שיהיה זמין לבעלי אמצעים. רמת השירות תהיה מקבילה לרמת האמצעים.

אומר פרופ' חיים דורון, יו"ר הנהלת מרכז קופ"ח: מקצצי התמיכה ברפואה הציבורית פוגעים בעצם באנשי עיירות הפיתוח והשכונות בתחתית סולם ההכנסה. 85 אחוז מהתושבים בישראל מבוטחים בקופ"ח הכללית. בערים הגדולות מבוטחת חמישית האוכלוסיה בקופות אחרות או בכלל לא. אך המצב אינו כזה בקרב האוכלוסיה הענייה ביותר.

וכמו, במי פוגעים תומכי הקיצוץ?

ב־1982 השתתפה הממשלה בתקציבה של הקופה ב־13.6 אחוז. השנה, לפי הצעת התקציב, תוכר ב־5.2 אחוז בלבד. הירידה בתמיכה הממלכתית בולטת עוד יותר עם נתרגם אחוזים לדולרים. בשנת התקציב 1982/3 השתתפה הממשלה ב־34.7 דולר למימון כל נפש מבוטחת בקופת־חולים הכללית. לפי הצעת התקציב לשנת 1987/6 — השתתפות היא 12 דולר בלבד.

בחושב: הירידה „ערך הדולר" — הירידה היא גדולה יותר. הצימצום מאיים מאוד, אם לוקחים בחשבון שהשנה מכהן כראש הממשלה איש מפלגת העבודה. לפני ארבע שנים, כאשר ניהלו את הממשלה ואת משרד הבריאות מתנגדים מושבעים של קופת־חולים ושל שירותי בריאות ציבוריים, המצב היה טוב יותר.

כשכיהן אליעזר שוסטק, שר הבריאות, השתתפה הממשלה בתקציב ... 10 אחוזים ... [illegible]

השקעה במחלקות חדשות, מדובר בסך הכל בשיפוץ ואחזקת הקיים — דברי פרופ' דורון.

צימצום בהשתתפות המדינה

מהנתונים שנמסרו לכתבים בישיבת הוועד הארצי של קופת־חולים נובע, כי אין יסוד למיתוס כאילו ישראל היא מדינה בעלת שירותי בריאות ציבוריים נוסח מערב־אירופה.

תהליך של צימצום בהוצאה לשירותי הבריאות הציבוריים נובע כמובן מזה שאין גידול ריאלי בתוצר לאומי לנפש, אך במקביל מתקיים תהליך של צימצום דרסטי בהשתתפות הממשלה במימון שירותי הבריאות הציבוריים. וזה עוד לא סוף פסוק. ההוכחה הטובה ביותר היא הצימצומים במימון תקציבי פיתוח. צימצומים אלה יתנו את אותותיהם בעוד שנה־שנתיים. הצימצומים ברכישת ציוד חדיש או ציוד אחר במקום המתבלה עשויים לפגוע בנו בעוד זמן מה, בעיקר בעיתות חירום.

האוצר והעומד בראשו וכן תועמלני הליכוד מביאים „הוכחות" לרוב על מידת הביזבוז שבשיטת השירות והנהוגה בקופת־חולים הכללית. אך שכוחה היא, שמומחים רבים מתפעלים מהישגי השירות שלנו, הן בנוגע לשיעור האישפוז הנמוך והן לגבי חלקו של סעיף תרופות מכלל ההוצאה של הקופה. קופ"ח הכללית מוציאה במערכת שירותי קהילה שמונה אחוזים מתקציבה לתרופות, בעוד שקופת־חולים „מכבי" 28 אחוז, במישור הבינלאומי בלגיה — 30 אחוז ואוסטריה — 15 אחוז.

ספק אם יש בנתונים אלה כדי לשכנע את אנשי הליכוד המדבקים ליעילותה של השיטה בקופת חולים כללית. לכן אין מנוס מגישה „פוליטית" לנושא. לגישה חיובית ניתן לצפות בקרב השמאל והמרכז של המפה הפוליטית, אך ראש הממשלה ושרי המערך לא פעלו כדי למנוע הצטברות הקשיים שמאיימים על עצם קיומה של הקופה.

יוסף שמי

הדלק יוזל היום בשיעור של כ־5%

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הדלק לסוגיו יוזל מיום ה' בלילה בשיעור של כ־5 אחוזים. על כך החליטו היום שר האנרגיה והתשתית משה שחל ושר האוצר יצחק מודעי, בתום פגישה שקיימו ביניהם. מחיר הנפט לתעשייה המקומית יוזל ב־20 אחוזים והוא יעמוד על 155 דולר לטון.

השר משה שחל מסר כי הוזלת מחירי הדלק היא עפ"י מדיניות משרד האנרגיה והתשתית של התאמת מחירי הדלקים לעלותם. ההוזלה נעשתה גם, הדגיש השר על מנת להשוות את מחירי הדלקים בישראל עם המחירים באירופה ובשוק הבינ־לאומי כדי לתת לתעשייה אפשרות להתחרות בשווקים בחו"ל.

הוזלת הדלקים תשפיע על ... בחצי אחוז בקירוב ותהיה לה ... מתונה על עליית מחירי ... בתעשייה.

השר שחל מסר כי הוזלת ... תביא להוזלת ההוצאה ... בגין אחזקת רכב ואילו הוזלת ... תקטין את הסיבסוד הממשלתי ... כורה ציבורית.

השר שחל הדגיש כי ... צופים הוזלה נוספת במחיר ... הגולמי בעולם ועפ"י תחזית ... המשרד כבר בחודש הבא ... מחיר הנפט הגולמי על 10 ... החבית.

נבדקת אפשרות להעביר הג"א לאחריות המשטרה

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

אגף התכנון במטה הכללי בודק בתקופה האחרונה את האפשרות והמשמעויות של העברת נושא הג"א (הגנה אזרחית), על עשרות האלפים המשרתים בחיל זה בסדיר ובמילואים, מאחריות צה"ל לאחריות משרד־המשטרה.

בדיקות אלו הנעשות באגף התכנון משתלבות ברעיונות שהועלו לאחרונה במשטרת ישראל בדבר הקמתו של „משמר לאומי" בכפיפות למשרד המשטרה ובאחריות חיל המשמר האזרחי.

במסגרת הרעיון של הקמת „המשמר הלאומי", אמורים לעבור לאחריות המשטרה בשעת חירום עוד גופים מלבד הג"א ... על שלום הציבור, כמו מ.ר.א. ... אש וגופים כמו מל"ח (משק לשעת חרום) המצויים היום ... משותפת למספר משרדי ממשלה.

בתשובה לשאלת כתבנו ... דובר צה"ל כי הנושא של ... הג"א מאחריות הצבא נמצא ... של בדיקת רעיון בלבד.

נדחתה הצעה לשביתה כללית ב„יום האדמה"

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

ראשי הציבור הערבי דחו על הסף את ההצעה של גורמים קיצוניים לקיים שביתה כללית במגזר הערבי ב„יום האדמה" שיחול ב־30 במארס.

ראשי הציבור הערבי שהתכנסו אתמול בנצרת החליטו לשמור גם על פרופיל נמוך ולציין את „יום האדמה" בשלוש עצרות מרכזיות בגליל, במשולש ובנגב.

המתכנסים לא איפשרו לגורמים קיצוניים להעלות את הצעתם להכריז על שביתה כללית ב„יום האדמה".

ב„יום האדמה" השנה יושם הדגש על „דבקותם והגנתם של ערביי ישראל על אדמתם והשארותם במולדתם" — כנוסח ההחלטות. כן הוחלט לקיים כינוסי הסברה בכפרים הערביים לקראת „יום האדמה".

לעצרות המרכזיות שיתקיימו ב„יום האדמה" הוחלט להזמין גם נציגי הכוחות המתקדמים היהודיים.

קרן האדמה

יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות המקומיות הערביות, אבראהים נימר חוסיין, ... מיוחדת שתסייע לחקלאים הערבים להכשיר ולעבד את אדמותיהם. לדעת נימר הכספים לקרן יגיעו מערביי ישראל ומגורמים ... כתבנו מוסר כי לקראת „יום האדמה" יזמה הרשימה המתקדמת לשלום מבצע נטיעות עצים בישובים הערביים. ... הרשימה המתקדמת החליטה לתרום את העצים. אתמול חילקה ... הרשימה 1500 עצי זית ... ובכפר תמרה.

עובדי חברת החשמל המזרח ירושלמית התבצרו למנוע עיקולים

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

עובדי חברת החשמל המזרח ירושלמית התבצרו אתמול במשרדי החברה במזרח ירושלים וברמאללה ולא איפשרו לפקיד בית המשפט להכנס כדי להתחיל בהליכי העיקול, על פי צו בית המשפט המחוזי משלשום.

גם היתה אסיפת עובדים גדולה ובה הקימו ועדות להמשך המאבק.

יו"ר מועצת המנהלים אנואר נוסייבה יוועץ בימים הקרובים עם שר האנרגיה משה שחל כדי לנסות למצוא פתרון. החברה מבקשת הסדרת החוב בתשלומים ... תעריפי החשמל שהיא מקבלת בישראל. כן היא ביקשה ... מישראל ועל פיו תחדש ישראל את הזיכיון. את המכתב הזה ... בתנאי למתן מענק גדול לחברה. אבל ככל הנראה ישראל לא ... מכתב כזה לאנואר נוסייבה.

ואלנברג עדיין חי?

ציריך. - יתכן שראול ואלנברג, דיפלומט שוודי שהציל אלפי יהודים ממחנות מוות נאציים במלחמת העולם השניה, עדיין בבית־כלא סובייטי — השערה זו הועלתה על־ידי עלון נוצרי היוצא לאור בשוויץ.

עלון החדשות פירסם את הידיעה בהסתמכו על מחקר שהוכרה במחנה סובייטי על־ידי אסיר אוקראיני קתולי, יוסיף טרליה. טרליה מדווח על לחץ שהופעל עליו על־ידי הק.ג.ב. ... בפרהסיה שהוטעה על־ידי סוכנים מערביים.

במהלך מסע השכנוע אמר לו קצין הק.ג.ב.: „אנו יכולים לעשות הכל. קח את המקרה של ואלנברג... אם יהיה צורך בכך נוכל לנעול אותך בתא יחד עמו, ואז תוכלו לעזור איש לרעהו". טרליה שאל אם פרוש דברים אלה שהדיפלומט השוודי עדיין חי. קצין הק.ג.ב. השיב לו: „זה פירוש הדבר, בין השאר". (ע"ר)

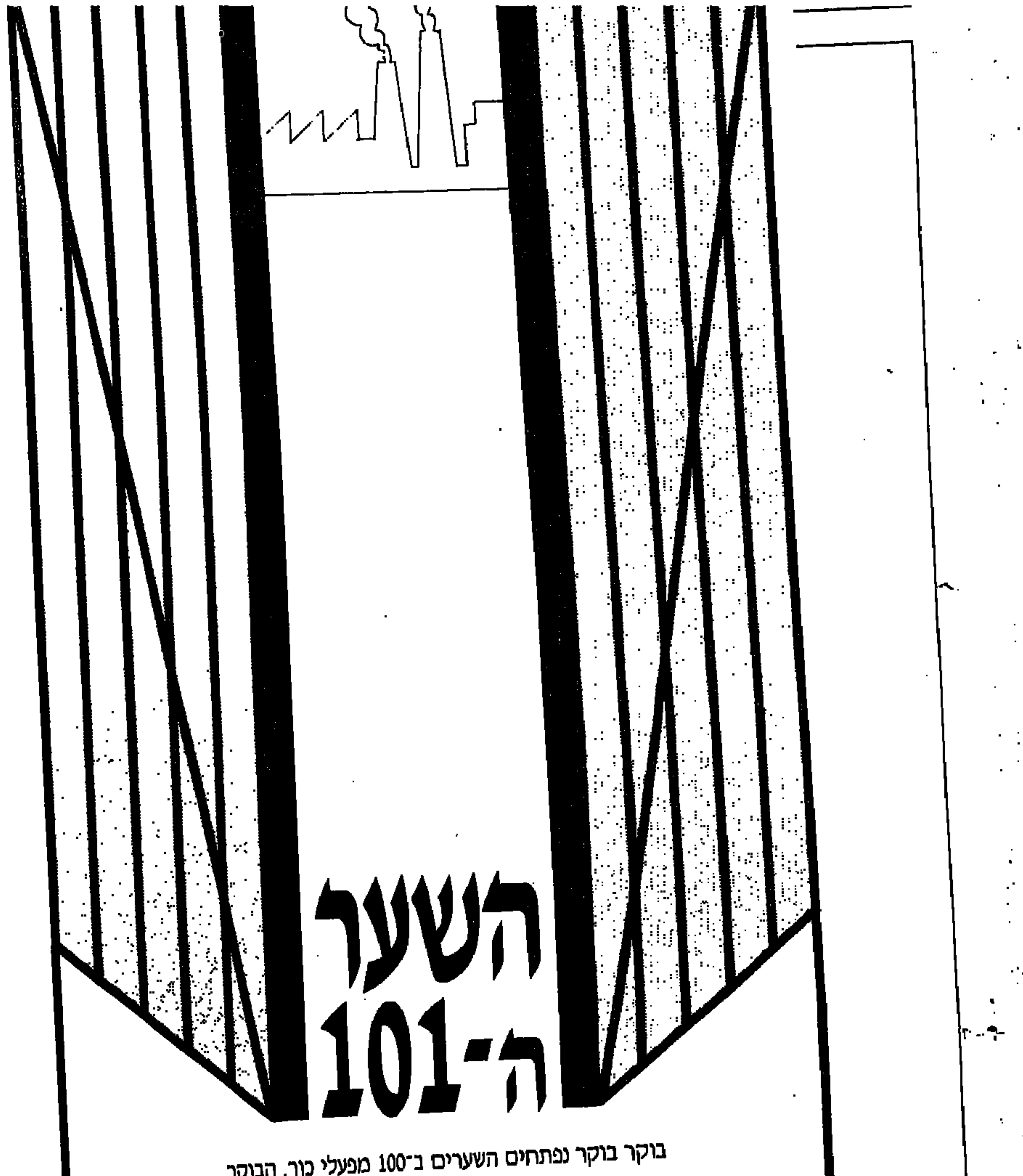

בוקר בוקר נפתחים השערים ב־100 מפעלי כור. הבוקר, נפתח השער ה־101.
אגף "רעפי טרה" שבמפעל "חסין אש" בבאר־שבע - הצטרף למשפחת כור.
ב"רעפי טרה" מיוצרים, לראשונה בישראל, רעפי חרס אמיתיים מחרסיות טבעיות הנכרות בנגב.
ייצור רעפים אלו בישראל מביא לחסכון של עשרות מליוני דולר יבוא בשנה.

כור. 101 מפעלים.
50 מפעלים ב־31 עיירות פיתוח.
10,000 עובדים מועסקים במפעלי כור באזורי הפיתוח.
כל עובד תעשיה שביעי באזורים אלו - הינו עובד כור.

450 מליון דולר השקעה כור ב־5 השנים האחרונות בהקמתם של 28 מפעלים חדשים באזורי הפיתוח ובשכלול והרחבת הקיימים.

כור רואה בפיתוח אזורים אלה - ערך עליון:
מטרתה של כור - לפתוח עוד שערים, להפעיל עוד מכונות, לקלוט עוד עובדים, ליצור עוד מקומות עבודה.

כור - לפתוח עוד שער לתעשיה, פיתוח וצמיחה.

ניתם מערכות תדמית

ריסון „כלב השמירה"

הנשיא הרצוג: „עיתונות חופשית היא לדידי בקטגוריה של זכויות האדם, מפני שה[...] מבטאת את חירות הביטוי וחופש המידע. אבל כאשר העיתונות יוצאת מגדר משר[...] הציבור לכדי משרת או מגרה את יצרי הציבור — היא הופכת לפעמים לפוגעת בזכ[...] האדם" ■ קטעים מדברים של נשיא המדינה במסיבה לנשיא מועצת העיתו[...]

ד"ר יהושע רוטנשטרייך, במותר באחרים המצויים פה לכבודו, שייך בעצם לדור המייסדים של העיתונות הישראלית. דומני כי מה שאפיין דור זה של עיתונאי ישראל היה שילוב מיוחד בין ההכרה בתפקידה החיוני של עיתונות חופשית ומעולה בביצור דמותה הדמוקרטית של החברה הישראלית, ובין תחושת אחריות לאומית עמוקה מאוד — אמר נשיא המדינה, חיים הרצוג, במסיבה לנשיא מועצת העתונות, ד"ר יהושע רוטנשטרייך, במלאות לו 70 שנה.

נשיא המדינה ציין, כי אימי השואה ומוראות מלחמת העצמאות הנוראה, העקובה מדם, חידדו בהם מאוד את תחושת האחריות לגורל העם. הדור ההוא הניח יסוד לעיתונות שהלכה והתפתחה עד היותה לאחד הכלים המפוארים של הדמוקרטיה הישראלית. על פי כל קנה־מידה השוואתי עם מיטב ארצות התרבות ברחבי העולם — אין לעיתונות הישראלית במה להתבייש. היא צועדת, ללא ספק, בשורה הראשונה של העתונות החופשית והנאורה. עיתונות בקורתית, אמיצה, המאפשרת ביטוי גלוי ופתוח לכל גווני קשת הדעות במדינת ישראל.

אלא שגם העיתונות הטובה ביותר אינה נקיה מפגמים ואינה חסינה מפני הביקורת. ואם בביקורת עסקינן — אל ייחשב לי הדבר ל„התקפה" נגד העיתונות. „נאמנים פצעי אוהב", אומר הפסוק, ואני באמת אוהב את הציבור הזה והוא קרוב לליבי. לא רק ידידים יש לי כאן, אלא שגם אני עצמי נמניתי במשך שנים ארוכות עם הכותבים בעיתונות ויש לי יחס מיוחד, כמעט משפחתי, אל התחום הזה.

העיתונות הישראלית נרתעה, לפחות עד לאחרונה, מלעסוק בביקורת עצמית, בה בשעה שהיא עסקה כל הזמן, כמתחייב מתפקידה, בביקורת על מדיניות הממשלה, אישי־ציבור, ענייני כלכלה וחברה, ולמעשה על כל שטחי החיים — היא הגיבה לעיתים בחריפות יתירה על ביקורת עניינית שהופנתה כלפיה. רגישותה המגוחכת של העיתונות שלנו לביקורת לגיטימית כלפיה חיזקה את התחושה כי הביקורת היתה אכן במקומה. לאחרונה חל מפנה לטובה בתחום זה בעיתונות הישראלית, והיא מגלה מידה רבה יותר של פתיחות וביקורת עצמית. דומני, כי את האות לשינוי המבורך הזה נתן לא אחר מאשר נשיא מועצת העתונות, ד"ר יהושע רוטנשטרייך, במאמר חשוב שפירסם, לפני יותר משנה.

*

אין ספק, העיתונות בישראל שינתה את סגנונה, והסגנון החדש — בוטה יותר, אגרסיבי יותר. הגיעו דברים לידי כך, שבזמן האחרון התעוררו אישי ציבור ועמדו על הצורך לרסן את העיתונות, ולו גם בדרך של חקיקה. חקיקה בולמת כלפי העיתונות בחברה דמוקרטית היא בעייתית מאוד, ונוגדת אחד מעקרונות היסוד של הדמוקרטיה. אבל כאשר עקרון חופש העיתונות מתנגש עם עקרון מקודש אחר — עקרון כבוד האדם, וזכותו לשמירת הפרטיות ולשמו הטוב — קבע בית־המשפט העליון שצריך לשים סייג אפילו לחופש העיתונות. אני יודע שבעניין זה יש חילוקי דעות. אבל בכל הנוגע להגנה על האזרח הפשוט — לאו דווקא על נושא המשרה — צנעת הפרט והגנה על שמו הטוב, אני מעיד על עצמי שאני קנאי מאוד.

אני יודע כי משטר דמוקרטי מותנה בזרימה חופשית של מידע ודעות. אני מכבד ומעריך היטב את תפקידה של העיתונות כ„כלב השמירה" של החברה הדמוקרטית. לא זו בלבד שאני מוקיר את זכות הציבור לדעת, אני אף סבור שחובת הציבור לדעת, וכי על העיתונות מוטל לעיתים לאלץ את הציבור לדעת — לפעמים גם כאשר הציבור אינו מעוניין לדעת. עיתונות חופשית היא, לדידי, בקטגוריה של „זכויות האדם", מפני שהיא מבטאת את חירות הביטוי ואת חופש המידע. אבל כאשר העיתונות באורח ריאלקטי יוצאת מגדר משרת־הציבור לכדי משרת או מגרה את יצרי הציבור — היא הופכת לפעמים לפוגעת בזכויות האדם. כך גם כאשר היא חוטאת בהתנשאות על האזרח ובפריצה גסה וחטטנית לתחומו הפרטי, האישי והאינטימי.

כאשר סף הגירוי העיתונאי הולך ונעשה גבוה יותר ויותר, והעיתונות מעמיקה את חדירתה לתחום הפרט, מתאמצת למצוא יתר סנסציה ויתר „דם", היא עלולה בהחלט להגיע למצב שהחברה לא תוכל עוד להשלים עם התופעה ותחפש דרכים להתגונן, ולו גם בדרך של חקיקה.

רצוני להאמין, כי הביקורת העצמית הנוקבת המתפתחת בעיתונות הישראלית כיום והחשש מפני חקיקה מרסנת יביאו את אמצעי התקשורת לחשבון־נפש ולמציאת האיזון הנכון שבין עקרון זכות הציבור לדעת ובין עקרון הגנת הפרטיות וזכות האזרח לכבודו ולשמו הטוב. אני שואב עידוד מן הגישה החדשה שאני מגלה בעיתונות שלנו. עצם העובדה, שעיתון מרשה לערער בפומבי וללא כחל ושרק על החלטות העורך והמערכת — הוא גילוי של אומץ לב עיתונאי וציבורי הראוי לברכה ולהערכה רבה וזה רק מוסיף כבוד ואמינות לעתון.

*

שאלה אחרת, ויסודית מאוד, היא איזו מציאות משקפת העיתונות. האם העתונות בכלל מתיימרת לשקף מציאות אובייקטיבית, ואם כן — האם יש לכך כיסוי בפועל.

מקובל עלי, שעיתונות חופשית עוסקת בעיקר בביקורת השלטון וכל רשויות הציבור — בתחום המקומי והלאומי כאחד. אולם, האם ביקורת פירושה כמעט אך ורק חשיפת השלילה? אין ספק שבמשוואת יחסי הכוחות בין העיתונות לשלטון בישראל, הלכה העיתונות והתחזקה במשך השנים ואילו השלטון הלך ונחלש. עד לנקודת איזון מסויימת זהו תהליך בריא. אך מנקודה מסויימת ואילך זה עלול להיות מסוכן. משום שהעיתונות — בנושאים מסויימים — מתחילה לתת את הטון ולהשפיע השפעה מרחיקת־לכת, ולא תמיד שקולה, על פעולות השלטון. היא מעלה עניינים על סדר היום. וכל זה טוב ולגיטימי. כל עוד לא משתבש שיקול ה[...] השלטון והוא מתחיל לפעול [...] בהשראת העיתונות ועל־פי [...] תקשורת ולא בהתאם לצורך [...] לאומי נכון. בעניין זה רצוני [...] את האשמה יש לחפש יותר אצ[...] מאשר אצל העיתונות.

ביקורת, חשיפת השלילה — גילוי הפגמים והעיוותים במ[...] הציבורי — כל אלה [...] והכרחיים. אולם ההתמקדות [...] האפלים של המציאות — [...] תחושה של אי־נחת ועיוות [...] ברחבי הארץ אני נתקל תדיר [...] התדמית שיוצרת העיתונות [...] אחר, לציבור זה או אחר. לא [...] מקרה שלא שמעתי ביקורת [...] ובעיקר על הטלוויזיה. [...] חמורות של סלידה מאכזב[...] והשגות קשות על אמינותה.

אני סבור, כי העיתונות חייבת [...] דעתה לכך, שמא בתוך [...] וחשיפת הליקויים [...] והמינהל — נשתכחה [...] המציאות והעיתונות [...] לציבור הרחב. ואמינותה [...] זו התפתחות מדאיגה [...] סכנה למשטר הדמוקרטי. [...] תדמיתה של הכנסת יוצרת [...]

אני סבור שהפתרון [...] בביקורת עצמית מפוכחת [...] העיתונות. האמצעי השני — [...] הציבור לקריאה בקורתית של [...] ואת זה צריך לעשות כבר [...] היסודיים.

נטישת המפלגות (1)

סתיו פוליטי ברחוב הערבי

מאת קאסם זייד

אם תתקיים מערכת הבחירות בקריב, היא תמצא את רוב המפלגות ברחוב הערבי לא [illegible]. מאז הבחירות לכנסת ה־11 נטשו רוב המפלגות את הרחוב הערבי ונכנסו לתקופת שלכת ממושכת. השממון הפוליטי־מפלגתי ברחוב הערבי מדהים. לא זכורה תקופה שהמפלגות התנכרו לבוחריהן הערבים, שמהווים 17 אחוז מכלל אוכלוסיית המדינה, כמו בתקופה זו. מחיר השל התנכרות זו יהיה כבד. כיום כבר אי־אפשר „לקנות" את הבוחרים הערבים תמורת הבטחות וטובות הנאה.

עסקן באחת המפלגות הפועלות במשולש, שליבו כר על תנועת העבודה, אמר: „אינני יודע מה קרה לתנועת העבודה. היא זנחה כמעט כליל את הרחוב הערבי. תנועת העבודה שכחה שהבוחרים הערבים הצילו את עורה יותר מפעם אחת. הודות לקולות הערבים גבר המערך על הליכוד הן בבחירות לכנסת והן בבחירות להסתדרות".

חברי מפלגת העבודה הערבים אינם מס־תירים את אכזבתם מן ההתנכרות והאטימות שמגלה המפלגה כלפיהם. הם אינם יודעים מה לומר לבוחרים, שדורשים את פרעון השטר של מפלגת העבודה לפני הבחירות. בדיון שקיימו פעילי „העבודה" הערבים לפני כחודש בנצרת, השמיעו הדוברים טענות קשות.

פעילים בלי „תחמושת"

מוחמד אבו־נאצר, אחד הפעילים המרכזיים בנצרת, טוען שהחברים הערבים מיואשים וכי חובתה של המפלגה להפיח חיים בסניפים. אבו־נאצר הזהיר, שאם המפלגה לא תספק „תחמושת" לפעיליה, הם לא יוכלו „למכור" אותה פעם נוספת לציבור הערבי. לדעת אבו־נאצר צריכה מפלגת העבודה לגלות צבע ועליה לפעול בתנופה ברחוב הערבי.

יתר הדוברים תבעו ממפלגת העבודה לגלות יוזמה, לקדם את ענייני הציבור הערבי ולשלב את האזרחים הערבים בחיי המדינה, בתנאי לשותפות אמת בין שני הצדדים. אחד הדוברים, שהביע פליאה על אוזלת היד והזלזול שמגלה מפלגת העבודה, אמר: „על מנהיגי העבודה לראות בנו פרטנר שווה ואל להם לחשוב שאפשר לקנות אותנו בהבטחות ובטובות הנאה ערב הבחירות".

חבר הכנסת דראושה, שיזם את הכינוס והיה הנואם המרכזי בו, השמיע דברים כדורבנות. דראושה יצא חוצץ נגד הנסיון של גורמים בעבודה להפריד בינו לבין מאבקם של האזרחים הערבים. לדבריו, כל הנסיונות להרחיקו ממאבקם של ערביי ישראל ייכשלו.

חברים מדרגה שנייה

ח"כ דראושה הבהיר, שהכינוס התקיים ביוזמה ערבית ושהוא מבטא את הרצון והכמיהה של החברים הערבים להיות שותפים אמיתיים: „על ראשי העבודה לראות בנו שותפים אפקטיביים ולא גרורות" הזהיר דראושה. הוא דחה על הסף את היחס הזלזולני של חוגים בעבודה — ואמר כי ישנם חוגים בהנהגת המפלגה שרואים בערביי ישראל חברים מדרגה שנייה.

דראושה גילה, כי לפני שבועות ספורים התקיימה התייעצות בלשכתו של ראש הממשלה ויו"ר העבודה שמעון פרס בהשתתפות „מומחים" לעניינים ערביים. להתייעצות זו לא הוזמן אף לא ערבי אחד. „אנו מסתייגים מהתיחסות ומגישה זו, שכן אי־אפשר להתייעץ ב„מומחים" לעניינים ערביים ולפסוח בכך על בעלי הדבר עצמם, שיכולים לייצג את מאווי הציבור הערבי בכבוד ובנאמנות", מחה דראושה. הנואם יצא חוצץ נגד הנסיונות להפריד ולמשול והביע כאב ואכזבה על שנציגי העבודה לא ראו לנכון להשתתף בכינוס כדי לעמוד מקרוב על רחשי ליבם של החברים הערביים.

ח"כ דראושה מדבר בלהט ודורש מחבריו להיות זקופי־קומה ובעלי דעה עצמאית בתוך המפלגה: „אנו רוצים להיות שותפי אמת במפלגה. וזהי זכותנו. שכן אנו חברים במפלגה מתוך מודעות והכנה מלאה ואיננו רודפי בצע ואינטרסים אישיים. יש ביכולתנו לתרום תרומה גדולה לשותפות בתוך המפלגה. לתת דחיפה קדימה למרכבת השלום. איננו חלשים ואנו הוכחנו שיש ביכולתנו להאבק בכבוד על ענייניהם של האזרחים הערביים" מסיים דראושה.

זניחת המחלוקות האישיות

בשבוע שעבר התכנסו חברי החוג הרעיוני הערבי במפלגה. הפעם הוחלט להיאבק על מעמדם במפלגה ולהניח את המחלוקות האישיות בצד. חברי החוג, בראשות חבר הכנסת דראושה ונוואף מסאלחה, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, תבעו מראש הממשלה למלא אחר ההבטחות ערב הבחירות לקלוט משכילים ערבים במשרות ותפקידים ממשלתיים וציבוריים. הם תבעו עוד למלא אחר ההתחייבות להשלים את הכנתן של תכניות המתאר לכפרים הערביים ולסיים את פרשת המבנים הבלתי חוקיים בצורה הוגנת, לטענתם. אין להתקפל נוכח הדרישות של חוגים ממשלתיים קיצוניים ולבצע צווי הריסה שעלולים להמיט הרס על ריקמת היחסים בין היהודים לערבים.

חברי החוג הרעיוני הערבי אינם מסתירים את אכזבתם מאי יישום ההחלטה להקים מחוז ערבי במפלגה, משתמע מדבריהם, כי אם יימשך המצב כמות־שהוא ותימשך אווירת האטימות, לא ירחק היום בו תמצא מפלגת העבודה את עצמה מבודדת ברחוב הערבי.

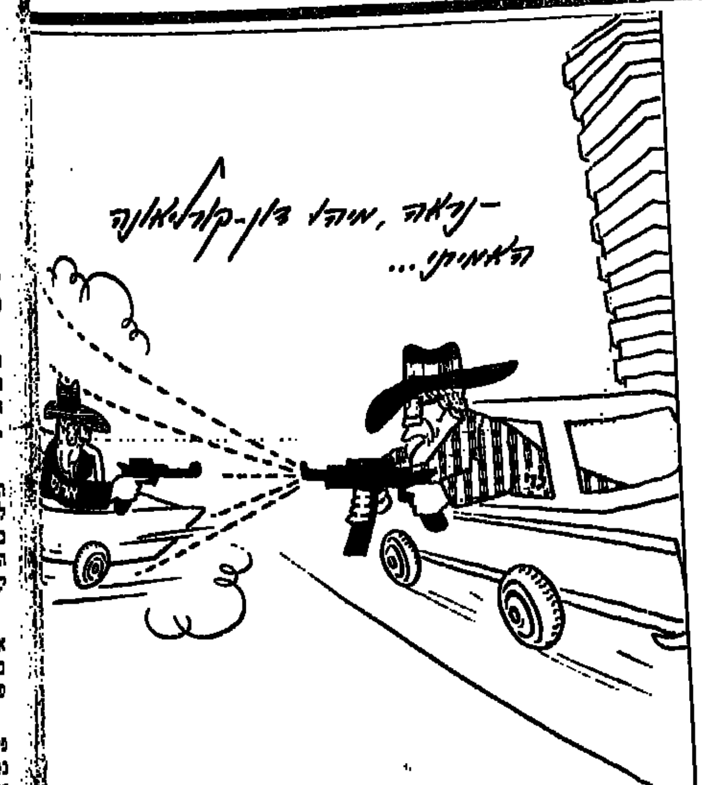

מקור מתוצרת סובייטית

מאת יהודה לחב

מי שמתעניין במצבה הכלכלי והחברתי של בריה"מ, קיבל עצה ידידותית: מזאהי כרכבי, מועמד ללישכה המדינית של רק"ח במאמרו ב„על המשמר", שפורסם ב־25 בפברואר השנה: להסתמך „לא רק על פירסומים מתוצרת ארה"ב וישראל וכוודאי לא על אלה, העוטפים עצמם בגלימה מדעית וקוראים לעצמם סובייטולוגים או קרמלינולוגים, שלמעשה הם בעלי עמדות אנטי־סוציאליסטיות וכוודאי אויבי בריה"מ. כדאי גם כדאי לשאוב ידיעות ממקורות אחרים, כולל המקור העיקרי — ברית־המועצות". שכן, למסקנה, שבריה"מ שרויה זה עשר שנים בדאגה חמורה ביותר נוכח הקיפאון הכלכלי; או שכשלונות הם מנת חלקו של ענף הנפט בבריה"מ אפשר להגיע, לדעת זאהי כרכבי, רק אם מסתמכים על מקורות לא־סובייטיים, כזובים ועוינים, כמובן.

עצה טובה. רק כדי לשמור על רמת החיים הקיימת ולמלא אחר צורכי ההגנה היתה צריכה בריה"מ להשיג גידול כלכלי שנתי של ארבעה אחוזים, במקום שלושה אחוזים שהיא משיגה היום. האם זו הבעת דאגה חמורה נוכח הקיפאון הכלכלי? את הדברים המפורשים האלה השמיע מיכאיל גורבצ'וב בפגישתו עם עובדים במכון סמולני בעת ביקורו בלנינגרד בשנה שעברה. מי יודע, אולי גם גורבצ'וב הוא קרמלינולוג אנטי־סובייטי...

משק הנפט הסובייטי הפיק בחמש השנים האחרונות [...] מיליון טונות פחות מן התוכנית. ענף הפחם [...] טונות פחות באותו פרק זמן; בחקלאות „לא נתקבלו [...]" הנתונים תמורת השקעת המשאבים הגדולה. הקידמה [...] טכנית לוקה ב„אי־מילוי כרוני" של [...] קביעותיו של אדם, העוטף עצמו בגלימה מדעית [...] בעל עמדות אנטי־סוציאליסטיות, הלא הוא ניקולאי ריז'קוב [...] ממשלת בריה"מ, בנאומו בוועידה ה־27 של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית.

פיגורה העיקרי של הכלכלה הסובייטית טמון לא [...] הפחם או הפלדה, כי אם בטכנולוגיה החדישה, במחשוב, [...] בחומרים חדשים ובתהליכי ייצור מודרניים. פיגור זה [...] שנה אחר מערב־אירופה וב־20 שנים אחר ארה"ב, כך [...] אומרים מערביים, אם כי לא בוהרת ממקורות [...]

ומה האומדן הסובייטי? נמסור שוב את רשות הדיבור ל[...] ריז'קוב: „לעתים קרובות אנו מפגרים בפיתוח [...] מתקדמות, ובכללן אפילו בתחומים, שראשיתם בארצנו [...]"

באמת, עצה טובה נתן לנו זאהי כרכבי. למה להסתמך [...] מקורות מערביים, כאשר לרשותנו מקורות סובייטיים [...]

מאת דורית גפן

„מאפיונרים" ופרופסורים ב„חרות"

דוד לוי ומשה ארנס — מי יצחק אחרון?

הזדמנות חייו

דוד לוי לא יכול היה להזמין לעצמו „מנוף" גבוה ומוצלח יותר מכינויו האומלל של פרופסור משה ארנס, אשר כינה את ההתארגנויות למחנות, והבריתות בתוך „חרות" (לוי ושרון), למאפיה נוסח אמריקה.

איזו כניסה מרשימה וחזקה יותר יכול היה לוי להמציא — אלמלא הפליך לעברו ארנס רפליקה פרובוקטיבית כזו? מתי היתה נופלת לידיו הזדמנות נפלאה כזו לעשות פעם אחת ולתמיד חשבון עם הפרופסור, שיצא לו מוניטין כאיש תרבות וכבעל נימוסים, שלא להזכיר את השכלה הפורמלית שלו, ואת האינטליגנציה והאלגנטיות המחייבת שלו?

לוי, פוליטיקאי משופשף ועתיר נסיון, שהתגבר בעבר על עלבונות אישיים צורבים בהרכה, החליט לעשות שימוש עד תום בדברי ארנס.

הבמה שעליה התחשבן לוי עם ארנס, ועליה „אכל" אותו עם מלח ופילפל, וקמצוץ של אריסה (תבלין מרוקאי חריף), היתה אידיאלית. היה זה בפני מאות תומכיו, שבאו לחגוג את הנצחון שלהם בבחירות הפנימיות בסניפים. קהל אוהד יותר לא יכול להיות לו, ומול אוהדים „חמים" כאלה עשה לוי מארנס „קציצות".

הוא שאל אותו באיזו קתדרה למד על המאפיה, וליגלג על ידיו הנקיות תמיד והמבריקות לפעמים. בשאלות רטוריות, שאותן הטיח בחלל האולם הגדול, פנה לוי אל ארנס, שכמובן לא הוזמן: האם ועידה תשב עם המאפיה? האם תרצה את אמון המאפיה? ואם בבוא היום ייבחר האיש המדבר עכשיו (דוד לוי — ד.ג.) מה תהיה, דון קורליאונה?

היתה זו הצגה גדולה של לוי, היודע היטב, כי יש ב„חרות" כאלה אשר סבורים, כי התואר האקדמי של ארנס הוא נכס שאפשר להתהדר בו יותר מאשר ברקורד האישי של דוד לוי, שאין לו השכלה פורמלית.

מקורביו של לוי אומרים, כי האינטליגנציה הטבעית שלו שקולה פי כמה מהפרופסורה של ארנס. הם רואים בלוי תופעה ייחודית בפוליטיקה הישראלית — איש שעלה מהתחתית כמעט, עד לסף הפסגה — בזכות כשרונותיו והכריזמה האישית שלו. הם רואים בו נכס טבעי, שמסוגל לסחוף אחריו את ההמונים — תכונות שלארנס אין — ולעולם לא יהיו.

האם מתאר לעצמו מישהו את ארנס מופיע לפני אלפים בככרות הערים, ומעורר בהם התלהבות כלשהי — הם שואלים ומשיבים בעצמם: הבעיה אינה אם ארנס יצליח לעורר בהם משהו, אלא אם הוא לא ירדים את הקהל.

דוד לוי רואה בוועידה הט"ו את הזדמנות חייו. זו הוועידה, אשר תקבע האם הוא יהיה המועמד הבא של מפלגתו לראשות הממשלה. אם „הרכבת" תסע בלעדיו, ויהיה עליו להסתפק בתפקיד מספר שניים, החשבון הוא פשוט. אם גם בהתמודדות הבאה ייכשל לוי, יהיה עליו להמתין עוד שתי קדנציות, שבהן יקומו לו מתחרים חדשים נוסף לארנס ושרון, שיהיו צעירים ממנו, ורעננים יותר.

כשלון בהתמודדות הבאה ידביק עליו סטיגמה של „מפסידן", שיהיה לו קשה מאוד להסיר מעליו, אפילו יתאמץ מאוד.

הפופולריות של לוי גלויה. הוא אינו מסתיר או מצניע אותה. הוא כאומר, כי הוא האיש המתאים ביותר להוביל את הליכוד לנצחון בבחירות הבאות לכנסת — כאשר יתקיימו.

ההתבטאות הבלתי מוצלחת של ארנס עשתה ללוי שירות מצויין. [...] לא אוהבים עלבונות כאלה, המתאימים למפלגת העבודה, [...] יש מסורת של „תכונות בלתי בלאית". להגדיר על חבר [...], על זה לא עוברים ב„חרות" לסדר היום. אפשר לסמוך על לוי ומקורביו, שידעו לפרוט את פליטת הפה של ארנס לצרכים, ולסחוט ממנה כל טיפה של רווח אישי.

6.3.86

פליטת־פה יקרה

האם ישלם השר ארנס „קנס" כבד על הדימוי הבלתי מחמיא, בלשון המעטה, שבו השתמש כדי להביע את דעתו על ההתארגנות של מחנות דוד לוי ואריק שרון, ובעיקר על האפשרות ששני המחנות הללו יכרתו ברית נגד מחנה שמיר. ארנס, שמוצאו מארה"ב, בחר בדימוי אמריקני — „מאפיה". כל אחד יודע, כי הבחירה אינה מקרית, והיא באה להרגיש פשע מאורגן, לא של דגי־רקק, אלא של לווייתנים מסוכנים.

לארנס היתה אפשרות להכחיש את הידיעה שהתפרסמה. הוא לא עשה זאת. הוא השמיע את הדימוי הפלילי הזה, פעם נוספת, באוזני עתונאים באשקלון, בעת סיור שערך בעיר ביום שלישי.

גם אם יחזור בו — יהיה זה מעט מאוחר מדי. המלים החמורות הספיקו לחלחל עמוק בתוך תנועת החרות, כמו גם בציבור הרחב. אם בארזים האיליטיסטיים של תנועת החרות נפלה שלהבת — מה יגידו אזובי הקיר? מה אם כן רוצים מסתם משפטן כמו רובי ריבלין, שמזוהה גם הוא עם מחנה שמיר, אשר במאבקו בירושלים נגד ח"כ מצא (איש לוי) ערך השוואה בין „המשפחה הלוחמת" לבין „אנשי בית־שאן", מה רוצים מהאנשים מהשורה, שמתלהמים ומתלהטים כאשר נדמה להם, כי איש כמו יוחנן באדר פוגע בכבודו של דוד לוי?

לארנס אין מחנה. התומכים שלו בטלים בששים מול תומכי לוי, או אפילו אלה של שרון. הוא מסתופף במחנה שמיר ומקווה, כי לאחר שזה יפרוש, יהיה הוא היורש הטבעי. פליטת־הפה של ארנס עלולה להסתבר כיקרה מאד עבורו. אמנם, כבר היו דברים מעולם, גם ב„חרות" — בעבר הרחוק, אבל הנסיבות השתנו, ואין זה דבר של מה בכך לכנות שניים מראשי המפלגה, הטוענים בבוא היום להנהגה, כ„מאפיונרים". אגב, בזמנו, לפני הרבה שנים, עשו במפא"י שימוש בדימוי „טאמני הול". לאלה שאינם יודעים — זהו שמו של המועדון המדיני של המפלגה הדמוקרטית בניו־יורק, אשר נוסד ב־1789, אך הפך במשך השנים הבאות לסמל של שחיתות מדינית וחברתית, ולמרכז למעשי תככים וקשרים עם העולם התחתון. אם אינני טועה היתה זו גולדה מאיר, גם היא אמריקנית במוצאה, שבחרה בדימוי הזה נגד יריביה. מה לעשות, מסתבר שעולם האסוציאציות של הפוליטיקה בארה"ב מתקשר לעולם התחתון.

יש מידה רבה של צביעות בדבריהם של ארנס ושמיר, המנסים להגדיל את המחנה שלהם גם בדרכים מלאכותיות, שיוצאים נגד התארגנות של מחנות אחרים. גם בטענה המצחיקה של ארנס נגד בריתות ב„חרות" יש עלבון לאינטליגנציה. איך צריך אם כן להגדיר את החיבור של שרון למחנה שמיר — בהתמודדות שהיתה בין לוי ושמיר לאחר התפטרות בגין? אחוות לוחמים?

אפשר להבין את הלחץ של ארנס — הסבור, כי רגיעה ב„חרות", לפחות עד הבחירות הבאות, תפעל לטובתו. הוא יודע, כי הבחירות בסניפים ביססו את העדיפות של לוי, אשר יחד עם הכוח של שרון, יכול להשתלט על המפלגה. ההיזדקקות שלו לסגנון מן הסוג הקרימינאלי יכולה ללמד משהו על „העצבים" של ארנס. מאחורי החיוך החביב והטון השקט חש כנראה האיש, כי השאיפה שלו להיות היו"ר עלולה להשאר בגדר חלום. אז מה הפלא שארנס אינו בורר בלשונו. יש מי שאומר, כי הוא נושך אותה עכשיו.

פקוד ככל יכולתך

המיפקד שערכה המפד"ל, ייכנס להיסטוריה של מיפקדי המפלגות כמבצע הגדול והיקר ביותר שנערך עד כה. מעולם לא השקיעה מפלגה פוליטית כסף רב כל כך בפירסום מיפקד פנימי שלה. כל האמצעים הפירסומיים היו כשרים, ומבוקר עד ערב — במשך שבועות — אפשר היה לשמוע ברדיו את הקריאות הנרגשות לחברי „הפועל המזרחי" ולכל הדתיים הלאומיים למהר ולהתפקד.

בשעה טובה ומוצלחת נסתיים המבצע הגראנדיוזי הזה, ובמניין לא רשמי מעריכים, כי כמאה־אלף איש ואשה התפקדו. זהו הישג מרשים למפלגה, המחזיקה היום בארבעה מנדטים, גם אם נוסיף עליהם את המנדט של מצ"ד. מה עוד, שיודעי מיספרים יגידו לך, כי הפוטנציאל של מפלגה זו גדול לפחות פי שניים ממספר מתפקדיה.

האמנם באה ישועה למפד"ל — התהיה לה סוף־סוף ערנה לאחר ששבעה מרורים ומפחי־נפש בשתי מערכות הבחירות האחרונות? נראה כי ההתפקדות המאסיבית הזו טעונה עדיין הוכחה בקלפיות.

מכל מקום, במפד"ל רואים בכך רק שלב ראשון. השלב הבא יהיו בחירות פנימיות לקראת הוועידה הארצית, אשר תבחר את היורש של ד"ר בורג. אלה המכירים את ההסטוריה הישנה של המפד"ל יודעים, כי הדרך לשלווה ולנחלה — עדיין רצופה קשיים רבים.

הצעה שאפשר לסרב לה

הפוליטיקה מלאה בהפתעות. הנה, ב„חרות" הוציאו בימים האחרונים חוברת השמצה נגד אריק שרון, השזורה בציטוטים של כל מיני אישים ומקורות כתובים על האיש, על אופיו והתנהגותו, ושלחו אותה כשי לחברי מרכז ולצירי הוועידה — כבחינת ספר שימושי נוסח: כל מה שרצית לדעת (מה אומרים וחושבים) על אריק שרון — והתביישת לשאול.

למרבה הפלא היתה תגובתו של שרון ממש אנמית. הוא כמעט ולא התייחס לכך. וגם כאשר עשה זאת, נקט לשון כמעט צחה. והרי האיש יודע לשאוג ולתקוף.

גם בפרשת „המאפיה" היתה תגובתו מינורית, כמעט סתמית. זה דווקא מובן יותר. שרון אינו נוהג להתפרץ לדלת פתוחה, שלתוכה שועט דוד לוי. הוא תמיד מעדיף לתת ללוי להגביר את הווליום. כך היה בפרשת פסילת אלפי טפסי ההרשמה של חברי „חרות", וכך גם בנושאים אחרים, שדוד לוי „חם" עליהם, ואינו שותק.

אבל כל זה הוא כאין וכאפס לעומת ההצעה שהעלה שרון כבר לפני כשבוע. היתה זו הצעה הוגנת, אשר לפחות על פניה היתה צריכה להתקבל בשתי ידיים. שרון הציע, כי כל המפלגה תתאחד סביב מנהיגותו של שמיר עד תום הקדנציה של הממשלה הנוכחית. לפי גירסתו של שרון, הרי אם הבחירות ייערכו לפני 1988, יוסיף שמיר להיות המועמד לראשות הממשלה. המשך ההצעה קובע, כי רק לאחר־מכן תיערך התמודדות בתוך „חרות". מי שינצח, אז יהיה המועמד לראשות הממשלה, והאחרים יקבלו את מנהיגותו וישתפו אתו פעולה. אפשר אולי להבין את דוד לוי, שלא קיבל את ההצעה מרחיקת־הלכת — החוסמת את דרכו גם אם יוקדמו הבחירות. אך מדוע לא נענה לה יצחק שמיר. מדוע לא קיבל אותה משה ארנס?

הם לא התייחסו אליה ברצינות, אולי הם מחפשים עדיין את העוקץ שבה. ואולי הם יודעים, כי לוי לא יסכים לה. שרון, המספר על הצעתו בהזדמנויות שונות, וודאי יזכיר אותה גם בוועידה, כהוכחה ניצחת לשאיפתו להשכנת שלום־בית ב„חרות". זה אולי לא יועיל לו הרבה. אבל בוודאי לא יזיק לו.

שמיר ואנשיו עשויים כמובן לנסות ולעשות עסקות עם שרון בוועידה — כדי לטרפד את לוי. אך שרון יזהר מאד שלא לתת יד לקנוניה בוטה נגד לוי. לא מזמן כבר הציעו לו אנשי שמיר לעשות יד אחת נגד לוי, אך הוא סרב.

אין נביא בעירו

מי אמר שהישראלים אינם פופולאריים במוסקבה. עובדה, מזכ"ל רק"ח מאיר וילנר, שנסע לבריה"מ כדי להשתתף כאורח בוועידה ה־27 של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, זכה שם לא רק לאהדה, אלא גם לכבוד גדול.

מבין 134 המשלחות הזרות שבאו לוועידה מכל חלקי תבל, וייצגו מפלגות ארציות ותנועות לאומיות, רק כחמישים זכו ליוקרה הרבה, שראשיהן ישאו דברים מעל הבמה. וילנר היה בין אותם יחידי סגולה. ודאי [illegible] שלו היה משקל חשוב, אך גם למדינה שאותה הוא מייצג היה כנראה משקל כלשהו.

מבין כל המשלחות שהגיעו מהמזרח־התיכון היו רק שניים שנאמו, אחד מהם היה וילנר. השני היה הנציג הסורי, חאלד בכדאש. מן הדיווחים שהגיעו ממוסקבה מסתבר, כי דבריו של וילנר זכו לתשואות חמות, ואם בכך לא די, הרי בתום נאומו קמו הנציגים הרבים (מדובר באלפים) ממקום מושבם במחווה של כבוד, ועל זה נאמר, אין נביא בעירו.

[illegible]

לא חלב שנשפך

המאמר הראשי בגליון יום שישי, ה־28.2.86, „ראש השנה בפסח", ישם ללעג את קריאתם של 1001 חברי מרכז העבודה לפירוק ממשלת האחדות הלאומית, בטענה שזו קריאה מאוחרת מדי וחסרת תועלת. וכי החלב כבר נשפך ואין דרך חזרה.

לדעתי שוגה כותב המאמר. על מפ"ם לעשות כל מאמץ, ולהצטרף לכל יוזמה הקוראת לפירוק הממשלה — עכשיו. גם אם צודקת הביקורת הנמתחת במאמר, גם אם חטאה ממשלת האחדות. והיא חטאה, מה טעם שנרחץ בנקיון כפינו בנימוק שהחלב נשפך ואין מה לעשות, בייחוד כשמדובר לא רק בחלב אלא בכל תחומי חיינו. נדמה לי שחשבון־אמת שלנו לא יוכל להתעלם מן היציאה מלבנון, ומראשית תהליך שיקום המשק — וזה לא רק בגלל טשטוש המערכות: אין שום בטחון שממשלה צרה היתה מצליחה יותר ולבטח עתה, משמוצו מהלכים אלה. ובלי תהליך של צמיחה במשק, ושל חידוש המו"מ לשלום תיהרס ישראל. מה טעם ללגלג על אלה שסוף־סוף פוקחים עיניים והולכים בכיוון שאנחנו רוצים בו.

מפ"ם היום חייבת להתייצב במלוא כוחה (כולל פעילות חוץ־פרלמנטרית), כדי למנוע את הרוטציה ולפרק את הממשלה. מי שחשב וחושב שממשלת האחדות היא אסון, לבטח יודע איזה אסון כפול ומכופל יהיה המשכה ומי שלא חשב כך, או לא רק כך, לבטח רואה זאת עכשיו. על כן ינורכו ה־1001 במרכז העבודה ואנשי התק"ם, העושים את הצעד הנכון למען ישראל. עלינו להצטרף ולחזק אותם.

יגאל וילפנר, עין השופט

תרבות יהודית בבריה"מ

בעקבות שחרורו של אנטולי שצ'רנסקי ובואו לישראל, הופיע ב„על המשמר" (13.2.86) מאמר מאת ישראל זמיר על מצבם של יהודי ברית־המועצות. זמיר מתרעם על „שמאפילים על הטרגדיה האמיתית — מיליוני יהודים הנטמעים ונפרדים מן העם היהודי תחת מכבש הדיכוי הסובייטי". לדעתי, זו לא רק הסתה אנטי־סובייטית, אלא גם סילוף גס של המציאות היהודית. הרי ידוע לכל שמיליוני יהודים נטמעים, מתבוללים ונפרדים מן העם היהודי בכל הארצות, גם במערב וגם במזרח. ידוע שההתבוללות, הטמיעה, היא תהליך אובייקטיבי, שאינו מוגבל לארץ זו או אחרת או למשטר זה או אחר. בכל הוועידות הציוניות וכל מיני פורומים של ארגונים ציוניים נשמעים קולות זעקה ושבר נגד תופעת ההתבוללות ואין לזה שום קשר „למכבש הדיכוי הסובייטי".

בינואר 1986 התקיים כנס של עיתונאים יהודיים ממדינות שונות במערב שבמרכזו היתה שאלת הירידה התלולה של העיתונות היהודית והמצב העגום במיוחד של העיתונות בשפת יידיש, כעדות בולטת ביותר של התבוללות וטמיעה בארצות המערב. בין היתר נמסר, שאם לפני 20 שנה עוד הופיעו 14 עיתונים ביידיש, כיום מופיעים רק 4 עיתונים יומיים ומצבם קשה למדי. בארה"ב הופיעו עד לפני כמה שנים שני עיתונים יומיים ביידיש. עיתונים אלה נהפכו לשבועונים וכבר שוקלים מעבר לדו־שבועונים או אף לירחונים, ומספר קוראי העיתונים הללו יורד פלאים משנה לשנה. בין 4 העיתונים ביידיש המופיעים כעת, אחד מהם מופיע בבריה"מ, „ביראבידז'אנער שטערן" המופץ ביותר מ־200 יישובים בבריה"מ.

בהחלט אי־אפשר להתעלם מהירחון הספרותי ביידיש „סאוועטיש היימלאנד", הנחשב כעומד על רמה ספרותית גבוהה מאוד. בכל גליון מוקדשים כ־3־2 דפים ללימוד יידיש וכן סקירות על ספרים ביידיש המופיעים מזמן לזמן. ישנן גם כמה להקות אמנותיות יהודיות המופיעות בהצלחה ברחבי בריה"מ.

לדעתי, אפילו אלה המבקרים את התרבות היהודית בבריה"מ צריכים לחשוב באופן רציני על יצירת גשר של הבנה בין הסופרים היהודיים במערב ובין הסופרים בישראל לסופרים היהודיים בבריה"מ, כדי לעבור ממלחמה קרה להידברות גם בשטח היהודי.

י. ליפסקי, תל־אביב

כנס יוצאי בוכנוואלד

תודות לפרסום שנתתם בעיתונכם לפנייתנו בדבר מפגש יוצאי בוכנוואלד — ההכנות לכנס כבר בעיצומן. ובכל זאת, הגענו רק לחלק קטן של יוצאי המחנה החיים בארץ.

הכנס יתקיים ביום שלישי, ו' בניסן 15 באפריל, בבית לוחמי הגטאות. בדבר פרטים, נא לפנות למאיר כוקר, אמירים, ד.נ. כרמיאל 20114, טלפון 069־89055.

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום, קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

קופ"ח

(המשך מעמוד 5)

לזכות ברווח אינו יכול לעמוד בגזירות של כלכלת הבראה. חברה פרטית מחפשת במקרה כזה דרכים להעלות מחירים, להגדיל יצוא, להתנער מתשלום מיסים ולבסוף מבקשת כונס נכסים, כלומר מכריזה על פשיטת רגל. קופ"ח אינה יכולה לעשות זאת. הממשלה שהטילה גם על המוסר הציבורי תשלום ריבית קצוצה, מובילה למעשה למצב של פשיטת רגל. הממשלה מייקרת את מרכיביה העיקריים של תיפעול הקופה, וגורמת בכך להרס המוסד המעניק שירותי בריאות. הממשלה ייקרה את המזון, התרופות, החלק ועוד, כתחילת תוכנית החירות הכלכלית. „עלי שנתנה, כבעבר, פיצוי לייקור זה. הגזירה בחישבורות העובדים פגעה בהכנסות הקופה וגם אהוד ומס מקביל. מכל הממשלה נוגה את הדעת לעובדה. שאין יחס בין אלה לבין „הרווח" שהיה לקופה בהורדה בהוצאות לכוח העבודה. אין ביעל הנטייה הממשלה לדרוש מקופ"ח תשלום עבור שירותי האישפוז ברמה שהיתה מקובלת לפני „תקופת החירום הכלכלית". הכול חייבים להתייעל — רק לא הממשלה. זה כמה שנים מקובל שקופ"ח רוכשת 0.82 יום אישפוז לכל מבוטח. הממוצע בבתי החולים של קופ"ח ירד לכדי 0.72. אך הממשלה ביטלה — דורשת נורמה ישנה נושנה. כאשר מעלים דרישה המכוונת אל משרד האוצר, משמע הטיעון שמדובר במוסד „נפלתי". בעזרת טיעון זה חונקים מערכת שירותי בריאות המשרתת למעלה מ־85 אחוז מהאוכלוסיה.

פיטורי עובדים

הנושא האקוטי היום הוא התקציב השוטף. יעקב גדיש ממליץ על פיטורי 1,700 עובדים, מכירת רכוש של קופ"ח, איזון ההוצאות עם ההכנסות של מרפאות השיניים ושל בתי ההבראה. החלק הקשה מכל זה הוא פיטורי העובדים. בהתחשב בעובדה שבשוק העבודה אין דרישה לאנשים שייאלצו לפרוש.

בנוסף לכך יש צורך בהעלאת חלקה של הממשלה בכיסוי תקציבה של הקופה. גדיש לא נקב באחוזים, אך הדעת נותנת, שהעליה צריכה להגיע לפחות לרמה שהיתה בעת שלטונה של ממשלת הליכוד — 13% — 12% מסך הוצאות הקופה. במקביל יהיה צורך להעלות את המס האחיד.

החוב הרובץ על הקופה גורם לעליה בהוצאה השוטפת לתשלום ריבית. החוב לטווח הקצר (כרבע מיליארד דולר) הוא תולדה של הקטנת ההשתתפות של הממשלה וכן תשלום ריבית עושק. על כן על הממשלה להשתתף בפתרון הבעיה. הקופה שילמה ב־1985 כ־100 מיליון דולר ריבית מעבר לסביר. כלומר אילו היו מטפלים בבעיה בזמן, אפשר

פרופ' חיים דורון

היה לחסוך סכום כזה ולצמצם את הוצאותיה השוטפות של הקופה. כדי להיחלץ מהבעיה של החובות לזמן קצר יש לפרוס את החוב לטווח של 12-9 שנים בריבית נוחה. לשם כך על הממשלה לאשר לבנקים גיוס בספים בשוק ההון.

אך בכל אלה לא די ולכן אין מנוס ממגבית חירום שתוטל על חברי הקופה או על כל אזרחי המדינה למשל, בצורה אגרת בריאות.

אלה הצעדים שיש לנקוט כדי להוציא את הקופה מהמשבר: אין זו בעיה מפלגתית אלא לאומית. קופת־חולים הכללית אינה „אתא" ואי־אפשר לסגור אותה, כי אין שום מוסד היכול להיות משימה כה כבדה כמו מתן שירותי בריאות ל־85 אחוז מהאוכלוסיה.

יוסף שמי

בעריכת עלינא תורי

קולנוע

מחברות הקולנוע של טריפו

רטרוספקטיבה של סרטי פרנסוא טריפו בסינמטקים

מאת יעל ישראל

עד היום נחשב הגל החדש הצרפתי של שנות ה־50 כגוף משמעותי, שהחליל שינויים רבים בתחני הקולנוע. יצרו אותו כמה זמנון במאים שצמחו לתוך הגל: שברול וגודאר, ריווט, מיאלה, רוהמר ואחרים. אך טריפו היה נביאם. לא אינטלקטואל במורתם, אך אינטרודיאקט שהגיע לקולנוע מאהבת קולנוע.

בעצם, טריפו התחיל את הקאריירה הקולנועית כמבקר קולנוע זועם ב„מחברות הקולנוע". טריפו ועמיתיו רצו לשנות את פני הקולנוע הצרפתי השמרני והמנופח וקיטלו את כל מה שהיה לפניהם. על היסודות בנו משהו חדש, רענן ועשיר. 21 סרטים עשה טריפו בקאריירה שלו, שנקטעה עם מותו לפני שנה בגיל 52. כמבקר ורצנזנט הביא כמה וכמה מאמרי ביקורת חשובים וספר ראיונות מצויין עם היצ'קוק. אותו הערייץ. כבמאי הביא טריפו סרטים על פי ז'אנרים שונים: מתח, פשע, אהבה ועיבודים לספרות, וסדרת סרטים עם יסודות אוטוביוגרפיים שהחלו בסרט „400 המלקות". טריפו הושפע רבות מהיצ'קוק ומז'אן רנואר תטה חיבה לקולנוע האמריקני של הוקס, לוביטש, פורד ואחרים והוא גם הגיש שאחראי על הכללת סרטים אלו, שנחשבו עד אז כסרטי ב' — כיצירות מופת חשובות.

לעומת לאנג, אותו הערייץ — גם טריפו נוקרנים החודש בסינמטק — טרטיו של פרנסוא טריפו מצטיינים באופטימיות סוחפת, הם מלאי שמחת חיים ילדותית וחום אנושי. אין אצלו גיבורים רשעים, רק דמויות אנושיות, אליהן הוא מתייחס בהומאניות סלחנית, ללא שמץ של רומאנטיות נאיבית. בשורתו לא היתה עיצובית כבשורת גודאר לקולנוע: טריפו היה הומאניסט שהלך בדרכי ז'אן רנואר. בחודשים מארס־אפריל מוקרנים בסינמטקים ובמכון הצרפתי של שגרירות צרפת (האחראים על הכאת הרטרוספקטיבה) 11 מסרטיו, שחלקם הוקרנו בזמנו בארץ. בין אלו שטרם נראו כאן מומלץ הסרט „החדר הירוק" — אולי סרטו הפסימי, הקודר והעצוב ביותר של טריפו. לכבוד ההקרנות יגיע לארץ בראשית אפריל השחקן ז'אן פייר ליאו, שהופיע בתפקיד אנטואן דואנל — הוא בן דמותו של טריפו — בחמישה מסרטיו.

פרנסוא טריפו — הומאניות סלחנית

תקליט

גלי עטרי, קרובה לעצמה

גלי עטרי — תקליט סולו שלישי

את תקליט הסולו הראשון שלה, לאחר „חלב ודבש", הפיק ירוסלב יעקובוביץ', רוקיאודרל. גלי עטרי הולכת לבאבה. אחר־כך בא תקליט שני. מתי כספי מפיק והיא, כפי שזה קורה בדרך־כלל, לקח אותה לכיוון שלו. [illegible]

המנהל האישי שלה הוא שלו יורמן. היועץ האמנותי לתקליט היה יעקב גלעד. מנהל מוסיקאלי אילן וירצברג. יורמן, מנהלו האישי של אריק סיני, אומר שחש שיש בה פוטנציאל לא מנוצל. אומר שכל מי שעבד איתה קודם, התייחס אליה ככלי. השתלטו על קולה. „לא ניסו להוציא החוצה את הנפש שלה", הוא אומר. „זו היתה אחת הסיבות לבחירה ביעקב כיועץ אמנותי. הוא ידע להוציא את האישיות שלה החוצה. כל מה שעשינו כאן, היה למטרה זו".

העובדה שהוא גם מנהל את סיני, עזרה לגלי. אחד השירים היפים בתקליט, „אין לי ארץ אחרת", נועד במקור לתקליטו האחרון של אריק, אבל משיקולים שונים לא נכנס. גלי לקחה אותו. כך גם עם שירה של אסתר שמיר הכלולים בתקליט הזה. יעקב גלעד הוביל אותה למחוזות אפלים־משהו, בשיר כמו „הכל עומד במקום". הטקסט, היא מספרת, נכתב על־ידי יעקב לאחר שידיד שלו התאבד. „אבל", היא מוסיפה, „זה יכול להתאים גם לכל אחר שפשוט נעלם מן החיים".

שיר אחר, „סוף העונה", הגיע אליה מרוני ערן, פרסומאית, עיתונאית־לשעבר. את „תני לו פרח" מצאו אצל משה וילנסקי. המלים, של לאה נאוה, כבר הושמעו, כלחן אחר, בביצוע רינה עוז, בפסטיבל „דרור" האחרון, „אסמרלדה", ואריאציה על נושא הגיבן מנוטרדאם, הוא שיר ישן שמסתובב אצלה כבר ארבע שנים, עוד מן התקליט הראשון. לא ירוסלב ולא מתי לא מצאו לנכון להכניס אותו פנימה. היא לא הסכימה לוותר עליו. סולו, היא אומרת בנצחון, נדלק מייד.

יש בתקליט הזה אווירה עצובה, מלאנכולית, סתווית מאוד, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בשמו „אמצע ספטמבר", שיר שכתבה אסתר שמיר ולחנה אהוד מנור. קורין אלאל, יצחק קלפטר, אריאל זילבר וצוות, יוצא תיסלם, מסכים סולו, „זהו תקליט עצוב הכי זמרת שהיא הכי פחות בעייתית [illegible] הכי לא מרוכאת. הנה, בגאוס [illegible] לו, הולך להתמודד עם טקסטים [illegible] ובעייתיים. זה יפה בעיני".

„אני", משלימה גלי, „אלי לא [illegible] עצוב באופן כללי, אבל הדברים שנוקפים הם אלה שעושים לי משהו, שמביאים לי דמעות בעיניים. אני רגישה. השם, אמצע ספטמבר, נשמע לי נכון לתקליט. עד עכשיו לא חשבתי, אבל השם מסתדר לי בתחושה עם המלאנכוליות, הוא חלק מן העניין, הוא כמורע, אבל זה התאים לי יופי".

היא יכולה יותר. גלי עטרי מסוגלת עוד כמה צעדים קדימה, אולי לשפר את הרימוי הסינתטי שהוטביה לעצמה ולמאזינים שהיא לא רק קול וגוף סקסי.

תגובה

החיים הם כמו מבקר תיאטרון

אמיר אוריין: אין לנו כל יומרות של מחדשים מהפכניים בענייני עירום ושחיטה ● אנו בודקים מחדש תחומים ידועים בעולם התיאטרון בדרך שונה מן המקובל

לאחר קריאה מרוקרקת־משועשעת בדשימתו של מבקר התיאטרון גיורא מנור, הדן בשאלה האם „תרנגולת אמיתית זה תיאטרון אמיתי?" („על המשמר" 23.2.86), באתי שוב למסקנה המעודדת, שהחיים הם כמו מבקר תיאטרון. כל אחד רואה מהרהורי ליבו, חרף העובדות המוצגות לפניו ואולי דווקא בגללן.

כשמדובר באירוע התיאטרוני „ארוחת הערב", שעיצבתי במסגרת המחשת המושג „תיאטרון החדר", הייתי מבקש להצטנע מעט ולומר הצירה משפע ההתייחסויות האישיות שמשפיע עלי המבקר. קטונתי מהיות „נחש ארסי הרוחש ומכיש מדי שבוע ב„העיר". קטונתי מאמרי השפר אורות שניעותי, כורותי, מרירותי ותשפוכת המדמנה הורמה, בכיבול, מעטי. קטונתי מהגדרת המבקר שהצמיד לי המבקר: אני מרוחה על תופעות תיאטרוניות, קודם לכל מנקודת מבט חושית־אישית, וההבדל זוטר וקיים. עשיתי לי מנהג לא להגיב על תגובות אישיות המכוונות כלפי, שלא לבטל את זמני וזמנם של אחרים בזוטות אלו. מכאן והלאה יש לטעון לעצם העניינים: כי תפקידו של המבקר או המרווה אינו דווקא לדקדק במקובל, אלא לבחון את היוצא־דופן.

אבל העובדות, ריבוי העיוותות, מה יהא עליהן?

ישנו ויכוח ותיק בין תא המבקרים — אשר מנור נמנה עליו כחבר (כ"ביר" — לביני. זו עובדה. הוויכוח אינו אישי אלא עקרוני ונוגע בזכותו של המרווה לראות הצגת־תיאטרון באופן חופשי מאילוצים שרירותיים של הנהלות למיניהן. מה הקשר בין ויכוח זה לאירוע המדובר, נפלא מבינתי. המבקר טוען במרומז ובמפורש, שאני מקדים לראות ולדווח על תופעות תיאטרוניות, עובדה לא נכונה. אולי לבן הורדו לכתוב על, בכיבול, „החורה" שראה בתיאטרון החדר, הודרות זו שפירה בעיני להלוטין, אבל ההשוואה בין דיווח על חורה שראה לדיווח על הצגות שראיתי אינה תופסת, לפחות מצד התגיון המשפט. אולם לא אלה הן העובדות. המבקר הוזמן כפירוש לראות „הצגה לקהל" שהיא גם „חורה לשחקנים", ולא כפי שכתב בטעות כלשהי. כתיאטרון החדר, שהוא מכלול מעבדתי־ניסויי, עבודת החיפוש והיצירה מחדש נמשכת לפני, אחרי ובזמן נוכחות קהל במקום. וזו איפיון מיוחד לה. אין הצגה שתהא דומה לקודמתה. אין אצלנו הצגות בכורה למוזמנים, למבקרים ולשאר נכחדי־עט. יש קהל. גם מבקר הוא קהל, אלא אם כן הוא מתעקש לראות עצמו כיצור חברתי על־אנושי נבדל, המורגל בגינוני טקס מופרכים של הצגות מפוברקות למבקרים. המבקר התפרץ כאן לדלת פתוחה ורוח גדולה באה.

לעצם העניין, אין לי ויכוח עם מרחב הקליטה והעיבוד החוויתי של המבקר. יש לכבד כל ביטוי של התרשמות אישית כלשהי. אולם העובדות מתקילות, או לפחות אינן עולות בקנה אחד עם תגובת המבקר.

גיורא מנור מפליג בתיאורים מן ההתרחשויות ב„ארוחת הערב", בעיקר בענייני אלימות, עירום, שחיטת תרנגולת, מריטתה וכן הלאה, ומצהיר אמת חגיגית: כבר היו דברים מעולם. מי אני שאחלוק על קביעה זו של המבקר. אולם קביעתו „ששוב היא התפרצות אל אותה דלת פתוחה, אילו טרח, לא רק ברכישת החוברת „תיאטרון החדר" אלא גם בעיון מספיק בה, היה לבטח מגלה שאין לנו כל חזקת מחדשים ומהפכנים בענייני עירום ושחיטה. על אחת כמה וכמה שאין לנו שום יומרה להצהיר על מהפכנות כביכול בתחומים אלה דווקא. הבהרנו חזור והבהר כי אנחנו בודקים מחדש תחומים ידועים בעולם התיאטרון, בדרך שהיא שונה מן המקובל בכמה איפיונים שלה. את היומרה שהצמיד לנו המבקר אין לראות אלא כהווית־הקיימן־המבקר עצמו. מאידך גיסא, אם הדברים היו מעולם, או מהן ואם הם מקובלים ושכיחים כביכול, מדוע הם מעוררים עדיין תגובה רגשית קיצונית לכאן ולכאן. לבד מתגובת המבקר עצמו? האם מישהו משלה את עצמו שאירוע כזה יכול להיות משוחזר בחסותו של תיאטרון ציבורי כלשהו היום? תמהני, ואין הכוונה לאיכות או לחיקוי מרוייק, שאינו אפשרי בכל מקרה, אלא משום למתן ביטוי לגיטימי להשקפת העולם.

העומדת מאחוריו. בכל מקרה, אירוע זה לא הוגש ולא יוגש לאישורה של הצנזורה הישראלית. בעניין אחרון שנות השישים של המאה אכן היו מתקדמות, נועזות ומרתקות לאין ערוך לעומת המינון המוגש לנו היום בתיאטרון הציבורי ובאוונגארד המתגונן המקובל. עלינו להמשיך במקום ששנות השישים הפסיקו ולא במקום ששנות השמונים מרשרשות להן. כל בחירה ב„ארוחת הערב" היא פועל יוצא מסיפור העלילה והשקפת העולם המחייבת. שום דבר לא נעשה בו כדי לגרות שערוריה זולה. עיקר העלילה: שיעור בשולחן־ערוך מוגש לקהל של הורים בתשובה בכוח.

תיאטרון החדר אינו קם ונופל על עירום זה או אחר. הוא נקודת מרכז אליה נשאבים מרכיבים קיימים ומוגדרים של מקום, זמן ומצב. המקום אינו חלל סתם אלא מרכיב בסיסי בסיפור, העלילה שואפת למיצוי קיצוני של מרכיביה. בין אם הדברים נוחים לצופה זה או אחר, או אינם נוחים לו. יקשה להרחיב במסגרת זו את הדיון במושגי מקום שאינו חלל וחומר מקורי, המחליף אצלנו את התחליף הבימתי הסובלימטיבי חשוב, אולם עניין אחד יש בכל זאת לציין, כי הוא מקור לאי־הבנה בקרב קהל ומבקרים: זמן חיים אמיתי. מרכיב זה הוא מלכודת למדריכים בו. זמן אמיתי אינו מתבטא באיטיות איומה או מהירות בביצוע תנועות במה. זמן חיים אמיתי על במה יהיה פרק הזמן המתאים למאורע בימתי המתגבש ספונטאנית ונמשך כאופן עקבי, בתכנון מינימלי מראש, על בסיס מצב נתון, המצב הנתון כולל מקום, עיתוי, דמויות, עלילה, סגנון מוסכם, כלומר מדובר בהגדרה פתוחה מאוד. מה לזה ולאיזכור שמעלה המבקר, של אירועים תיאטרוניים שנמשכו ימים שלמה או שבוע ימים? מובן שהיו כאלה. חטעות שעושים רוב הצופים היא בייחוס זמן אמיתי על במה לזמן ארוך מהמקובל. ההגדרה שלנו מתייחסת למימד של עקביות בימתית ולא כרונולוגית דווקא. נדיר למצוא עקביות בימתית. בתיאטרון השגרתי שלנו. זהו מימד מוזנח לחלוטין אצלנו.

יורשה לי לערער על קביעת הסגנון מצד

אמיר אוריין

בעריכת צביה בן־שלום

בנות קדם צבאי!

הטובות לטכנולוגיה

סוציולוגיה...) גם אינטליגנטית ביותר, זקוקה להכשרה יסודית של חודשים רבים... וכאשר היא מסיימת ומתחילה לעבוד — מגיע הזמן להשתחרר.

לפני שמונה שנים גילה צה"ל את הנוסחה הגואלת של הכשרה־קדם־צבאית לטכנאיות, וזה עובד!

„בקורסים קדם־צבאיים לאלקטרוניקה אנחנו מכשירים בשנה יותר בנות מאשר כל מערכת החינוך האזרחית בכל בתי־הספר המקצועיים במדינה", — אומר אל"מ משה יערי, ראש מינהל הגיוס, והוא ממהר להצטדק שגם זה לא־מי־יודע־כמה. בסך הכל מדובר במאות בודדות. אמנם מדי שנה מכריז בית־ספר זה או אחר, בקול תרועה, שמספר הבנות במגמת אלקטרוניקה הוכפל, אבל במספרים אבסולוטיים הסיפור מרשים פחות. היו שלוש — השנה נרשמו שש. ביג דיל.

סא"ל רחל, ראש ענף קדם־צבאי במינהל הגיוס, אומרת שהצבא בכל זאת עשה מהפכה. לוקחים בנות שלמדו בתיכון עיוני והופכים אותן לטכנאיות, בעלות תואר ותעודה, והתעשייה חוטפת אותן ומשלמת משכורת דולרית. הפרוייקט, — יש להודות — הוא משותף לצבא, לרשתות החינוך, למשרד החינוך ומשרד העבודה. גם התעשייה בתמונה.

זה מתחיל — כמו כל הקורסים הקדם־צבאיים — ב„איגרת למתגייסת". המתגרבות עוברות מיון ראשוני במינהל הגיוס (לפי שאלונים), אחר־כך מיון של החיל (קשר, אוויר, ים), אחר־כך מזמינים אותן לטיום בבית־הספר... ובתחילת ספטמבר הן

המגמות של בתי־הספר המקצועיים כפני הבנות והן ממשיכות להעדיף נשיים" מסורתיים: פקידות, ספרות. גם בבתי־הספר העיוניים פונה למגמות הומאניסטיות, הסוללות למרעי־הרוח באוניברסיטה. הסיסמה לטכנולוגיה" תישאר, מן הסתם, עוד קול קורא במדבר.

צה"ל זקוק לטכנאיות! גם מפני כפי שהסבירו הוכיח — עושות עבודה גם כדי לשחרר יותר בנים ליחידות, ובעיקר מפני שצבא מודרני אינו מתפקד ללא טכנאים. הלוחמה של היום יותר ויותר, על־ידי לחיצה על ומישהו (אם לתאר זאת בצורה שטחית), צריך לחבר את הכפתורים אל לקשור את כל החוטים ולתחזק את

— על מאות הווריאנטים — זה והורש מאות שעות לימוד. לבוגרי מקצועיים, תלת או ארבע שנתיים, קצר יחסית כדי „להיכנס לעניינים" של חיל־האוויר, הים או הקשר: נוגרת תיכון עיוני (ספרות מורחבת,

מתייצבות בכיתה, באזרחית, עם ספרים ומחברות ומכשירי כתיבה...

שלא כמו קר"ציות חוי"ה או סייעות שיניים — הטכנאיות הן קודם כל תלמידות. קר"צ לטכנאיות הוא חלק ממערכת לימודים אזרחית. המימון הוא של משרד החינוך

טכנאית בעבודתה. הלוחמה של־היום היא לחיצה־על־כפתור ומישהו צריך לחבר את הכפתורים למערכת...

(הבנות פטורות משכר לימוד: הפיקוח — של המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית (מ. העבודה): האכסניה — כולל מורים, מעבדות ואווירה — מכללות טכנולוגיות יוקרתיות (אורט יד סינגלובסקי, אורט נתניה, אורט גבעת רם, בסמ"ת...). הצבא — יוזם ונהנה.

השלב הראשון — הקדם צבאי — נמשך פחות משנה. מתחילת ספטמבר עד אמצע מארס, בסך הכל 850 שעות. בסוף מארס הבנות מתגייסות, עוברות טירונות, מוצבות ליחידות ומשלימות את לימודי הטכנאות (עוד 850 שעות) בבית־ספר טכני של חיל־האוויר. בתום השירות הן ניגשות לבחינות גמר ממשלתיות, מקבלות תעודת טכנאי אלקטרוניקה, חותמות חצי שנה קבע ומשתחררות לקראת תחילת השנה האקדמאית: מי שרוצה — יכולה להמשיך בלימודים, מרביתן רוצות.

בימים אלה מסתיים באורט יד סינגלובסקי החלק הקדם־צבאי של קורס טכנאיות חיל הקשר. מנהל המכללה חיים גראון אינו אוהב את המלה „קורס", לדידו אלה תלמידות המכללה, כי האידיאולוגיה של אורט היא לא להפריד בין המינים ולשלב את הבנות בכל מקצוע.

כמה משפטים על האכסניה: במכללת אורט יד סינגלובסקי (ת"א) שתי חטיבות: תיכונית (1300 תלמידים השנה) ועל תיכונית. בסך־הכל 2800 תלמידים. אימפריה בחטיבה התיכונית 6 מגמות: אלקטרוניקה, מערכות פיקוד ובקרה, אוטומציה ובקרה, עיבוד נתונים אוטומטי (ענ"א), שרטוט מכונות ומכאניקה. כל הבוגרים (להוציא ענ"א) מועמדים להמשיך בעתודה, בכיתות י"ג וי"ד לתואר טכנאי או הנדסאי.

עדנה גולן, מנהלת בית־הספר להנדסאים ולטכנאים (החטיבה העל־תיכונית) מסבירה שזה עוד יותר מסובך: יש מסלולים לצעירים (עתודה טכנולוגית), למבוגרים (אחרי צבא) ויש סמינר להכשרת כוח אדם בהוראה טכנולוגית, ועוד פרוייקט מיוחד, תלת שנתי, להכשרת מורים בבתי־ספר תיכוניים מקצועיים... ויש גם קר"צ. למנהל, חיים גראון, קצת מפריע שהקר"ציות רוחסות את החומר, שלימודיהן מסתיימים באמצע מארס, ולא בסוף שנת הלימודים. הוא מתייחס בחשדנות מסויימת לבשורה שמביאה סא"ל רחל על ביטול העתודה הטכנולוגית. „ביטול עתודה" פירושו — שכל החפץ להמשיך את לימודיו בכיתה י"ג — לא יצטרך לבקש מצה"ל דחיית שירות ולא ייחשב לעתודאי. הוא פשוט ימשיך ללמוד והגיוס ימתין לו. גראון אומר שמצידו זה בסדר, אבל בתנאי מפורש שלא יקצרו את שנת הלימודים, שום ויתורים על חשבון הלימודים די בכך שלקר"ציות מקצרים...

36 בנות במגמת טכנאיות־קשר קדם־צבאיות. משנות, בצורה משמעותית, את הפרופורציות בין המינים במכללה. בחטיבה התיכונית לומדות השנה 130 בנות (כ־2% אחוז מכלל התלמידים). „זה הכי הרבה מכל המכללות", יש גם בנות בעל־תיכוני, הכי הרבה בהנדסאים. „הכי הרבה" — זה 5, או 6 או 7...

סיגלית מרעננה ושרית מלוד — שתיים מבין 36. סיגלית — בוגרת מגמה ריאלית, שרית — ביולוגית, מרוצות מאד בקר"צ. סיגלית — לא רצתה להיות פקידה בצבא,

אחרי השחרור היא מתכננת להמשיך להנדסת אלקטרוניקה, ומקווה לעבוד כטכנאית למימון הלימודים. שרית רצתה ללמוד אלקטרוניקה בתיכון מקצועי, אבל ההורים התעקשו שתלך לעיוני. עכשיו, כשהיא לומדת אלקטרוניקה היא יודעת שזה לא בשבילה, אבל אינה מצטערת — בצבא תשרת כטכנאית ויהיה כיף. „בתיכון לא אהבתי ללמוד — וכאן יחס יותר חם. באים לקראתך, רוצים שתצליחי..." הקורס נוסך בהן בטחון, הבנות נחמדות, הבנים מתייחסים אליהן בהערכה, גם התלמידים במכללה וגם החברים הפרטיים שלהן. והבנות מאה אחוז, כבר אמרנו...

הקר"ציות כפופות לתקנון המכללה אבל מקבלות מצה"ל דמי כיס ודמי נסיעה, ספרי לימוד וציוד מעבדה. חיים אשר, ראש מדור טכנאים בחיל הקשר (אזרח עובד צבא), שהוא איש קשר בין הבנות והחיל, מסביר שהקידום של הטכנאיות חופף לזה של הבנים: יש שלבים מקצועיים, יש דרגות, יש פז"מ... הן משתחררות בדרגת סמל ראשון, מי שפונה לקצונה מנתקת את עצמה מהמקצוע. עדנה גולן אומרת שכמה בנות חזרו אחרי הצבא לאורט, לסמינר ועכשיו הן מורות למקצועות טכניים.

חיים גראון אומר שעדיין מעט מדי בנות פונות לטכנולוגיה. ההזמנה לקר"צ היא די מאוחרת. צריך להתחיל את ההסברה בגן, אולי אפילו בסמינר למורים ולגננות...

סא"ל רחל מעלה רעיון לצ'ופאר: שתקופת הקר"צ תיחשב לבנות כפז"מ בשירות, וכך הן יקבלו את הרב"ט חצי שנה אחרי הגיוס... „למה זה טובז" שואל חיים אשר בחשדנות וסא"ל רחל מסבירה שכך יקרימו גם את הסמל והסמל ראשון שזאת דרגה נכבדה ובקבע — שכרה לצידה. חיים אשר מתנגד. גם ככה יש לו בעיות עם הטכנאים, המתלוננים שהבנות הבאות אחרי הכשרה של שנה מקבלות תנאים זהים לאלה של בוגרי תיכון מקצועי, שלמדו ארבע שנים. „אתה רואה", — אומרת סא"ל רחל, — „כולם מעודדים ורוחשים עד שזה מגיע לתחרות. אז הם נדרכים..."

צב"ש

(כתבה אחרונה בסדרה)

מתכונים למחברת

ירקות בלבן

כמסעדה מפעלית אחת נהג הטבח לבשל כל יום ירק אחר כתוספת לבשר, ותמיד — כמין עגבניות. כי למה לשנות משהו שכולם אוהבים? גם ירקות בשמנת זה משהו, הוין ספק, שרבים יאהבו אותם. אם לא יגישו להם אותם יום אחר יום...

תפוחי אדמה בעלי־דפנה

1200 גרם תפוחי אדמה; 40 גרם חמאה או מרגרינה; 2 כפות קמח; בצל קטן; 2 עלי־דפנה; כף תומין; חצי כפית מלח; חצי כפית סוכר; מעט פילפל, שמנת חמוצה. קולפים את התפודים ופורסים לפרוסות עבות. מבשלים במים רותחים, מוסיפים מלח ועלי־דפנה, ומבשלים עד שהתפודים רכים אבל לא מתפוררים. מכינים רביכה מחמאה (מרגרינה) ומהקמח, משחימים קצת, מוסיפים בצל קצוץ דק, ומדללים במעט מים קרים. מוסיפים מלא מצקת מי בישול של התפודים, מערבבים ושופכים לסיר התפודים. מוללים את השמנת עם החומץ, עם הסוכר ועם הפילפל, מוסיפים לסיר התפודים, ומרתיחים פעם אחת.

שעועית בשמנת

חצי ק"ג שעועית לבנה (גדולה) או צבעונית; 40 גרם מרגרינה; בצל קטן; שן שום; כף קמח; כפית פפריקה אדומה; עלהדפנה; כף חומץ; חצי כפית סוכר; חצי כפית מלח; שמנת חמוצה.

חוצים ובוררים את השעועית ושורים במים קרים למשך לילה. מבשלים במי השריה עם מלח ועלהדפנה. (אפשר לבשל גם עם בשר מעושן, במקרה זה — מי שבוחר על כשרות ישתמש בשמנת צמחית). כאשר השעועית רכה (אבל לא מתפוררת) מכינים רביכה שחומה ממרגרינה ומקמח, מוסיפים בצל קצוץ ושום כתוש, מפזרים פפריקה ומדללים במעט מים קרים. מוסיפים את הרביכה לשעועית, מרתיחים. בוללים את השמנת בחומץ ובסוכר, שופכים לשעועית ומרתיחים פעם אחת בלבד. אם מבשלים בשר — מוציאים אותו לפני הוספת הרביכה, ומגישים בנפרד.

קישואים נוסח הונגריה

1 ק"ג קישואים; 40 גרם מרגרינה; בצל; 2 פילפלים ירוקים; 2 עגבניות; כפית פפריקה אדומה; כף קמח; כף חומץ; מלח — לפי טעם, 2 גביעי־שמנת.

קולפים את הקישואים, מרסקים בפומפיה גסה, ממליחים מעט, מוסיפים כף חומץ ומכסים בצד. מאדים את הבצל המרוסק במרגרינה עד שיתרכך, מוסיפים פילפלים חתוכים לרצועות דקות ועגבניות קלופות וחתוכות לפלחים, ומאדים עד שהירקות על אש קטנה מאד, בכלי מכוסה, כ־8 עד 10 דקות (עד שהקישואים רכים). זורים קמח, מערבבים את התבשיל בשמנת. מרתיחים פעם אחת.

כרובית בחלב

כרובית אחת (כ־1 ק"ג); 40 גרם מרגרינה (חמאה); 2 כפות קמח; גביע שמנת; כוס חלב, חצי כפית סוכר, חצי כפית מלח; סטרוזולית.

מפרקים את הכרובית ל„שושנים", שורים במים עם חומץ כ־20 דקות (סגולה נגד תולעים), שוטפים במים זורמים, ומאדים במעט מאד מים, עם מלח, עד שהכרובית רכה אבל מוצקה. מכינים רביכה בהירה, מדללים במי הבישול של הכרובית, ושופכים לסיר. מוסיפים את החלב בשמנת, מתבלים במלח וסוכר, מערבבים עם הכרובית ומרתיחים פעם אחת. זורים פטרוזיליה קצוצה.

תבשיל כרוב סיני (או חסה)

כרוב סיני גדול או 2־3 ראשי חסה אייסברג, 40 גרם חמאה (מרגרינה), 2 כפות קמח, שמנת חמוצה, 2 כפות שמיר קצוץ; שן שום; כף חומץ; חצי כפית סוכר, חצי כפית מלח.

חותכים את הכרוב (או החסה) לרצועות גסות, שמים בסיר, שופכים על הירק מים רותחים, מוסיפים מלח, מבשלים 3 דקות, מסננים. משאירים בסיר. כחצי כוס מים, שמים על אש קטנה מאד ומאדים עד שהירק רך. מכינים רביכה בהירה, מוסיפים שום כתוש, מדללים במעט מים קרים, מערבבים ושופכים לתוך הסיר. בוללים את השמנת עם החומץ ועם הסוכר, ושופכים על הירק. מערבבים ומרתיחים פעם אחת.

ירקות קפואים

שקית גדולה של ירקות מעורבים; רביכה בהירה (40 גרם מרגרינה; 2 כפות קמח) פלוס עשבי תיבול (שום, פטרוזיליה, קצוצה, שמיר קצוץ, בצל קצוץ), פלוס תבלינים (מלח, פילפל, פפריקה אדומה, חומץ, סוכר) פלוס שמנת — מצליח כרוב המקרים של „מיקס" מירקות קפואים. מבשלים לפי ההוראות שעל האריזה, מוסיפים רביכה, תבלינים, שמנת — ומרתיחים פעם אחת.

אופנת הקיץ במבוך

ירכית צמודה (מעל חצאית מיני צרה) מקושטת ברקמת־יד

חורף של ממש עוד לא הרגשנו אבל כבר מתקרב האביב וגם הקיץ יבוא. וכמובן גם בישראל מעלים כבר על הבמה את סנוניות האביב והקיץ. אפשר לאמר שהם גילו מחדש את גוף האשה. מחוץ לטוניקות הרחבות, הכל מכל (חולצות, מכנסים, חצאיות, שמלות, ירכיות או מקטורנים) הדוק לגוף, מרגיש את המותן וכדי לאפשר הליכה נוחה, החצאיות קצרות מאוד או בעלות שסעים.

המעצב עודד גרא, בקולקציה לאביב־קיץ 86, „גילה את הטלייה" של האשה. חולצות סטרייפלס, מחוך הדוק כמו של סבתא של הסבתא, חצאיות מאוד הדוקות ובדים הדורים — משי, קטיפה, מצריר והרבה עור, במיוחד עור כלפן בוהק. שמלות גלשו בשפע של משי בצבעי הקיץ הלוהטים והרעשנים.

חידוש של אופנת 86 הוא הרגשת המותן על־ידי ירכית הנלבשת מעל חצאית קצרה ומעליה מיקטורן מחוייט ומקושט ברקמת־יד, בתוספת אבני חן ופאייטים. מאוד יפות בעיני חולצות המשי הקטנות, שאפשר ללובשן מתחת למיקטורן וביום קיץ חם תיראנה מהודרות עם חצאית מיני או מכנסיים ארוכים, שהצבע הבולט בהם היה הסגול. הרושם הוא, שהמעצבים אינם יודעים בדיוק מה האופנה היום: מיני, שאנל או מאקסי? צר עד לוולגאריות, רחב בשימוש של מטרים רבים של בד, כתפיים מאוד מודגשות או סטרייפלס, ולצופה יש רושם של אי־פרופורציה. הירכיות, הבאות כנראה במקום החגורות הרחבות שעדיין נצמדות למותני הבנות, משתלבות מלמטה ולו היתה החצאית שלמטה ארוכה יותר, אולי היתה עינו של הצופה נחה על גוף הלובשת בשלווה יתרה.

עודד גרא הוא אשף הבדים ויש לו חוש מיוחד ליופי של צירופי בדים וצבעים. אך נראה, ולא רק לפי גרא, שהאופנה הגיעה לאיזה מבוך ונייקה כמה חודשים עד שימצאו קו אופנתי ברור וחד משמעי. כי היום הכל הולך, ומרוב דגמים נלך בג'ינס וטי־שירט...

חולצת משי ללא שרוולים, חצאית מיני צמודה וטוניקה רחבה בהדפס ססגוני

תצוגת האופנה של גרא היתה בחסות „ניצן" אגודה לקידום ילדים לקויי למידה, הסתגלות ותפקוד. האגודה מטפלת בילדים, נוער ובוגרים בעלי רמת שכלית תקינה הסובלים מליקוי בתפקודי המוח. על־ידי טיפול אינדיווידואלי או ליחות מיוחדות אפשר להחזיר את רוב הילדים לתיפקוד רגיל, בחברת ילדים אחרים. ניצן עושה הרבה להחזרת הילדים לחיים נורמאליים בחברה הגילה.

חיה יוסף

בת נולדה ל„ברידג'"

החברה האמריקנית למוצרי תקשורת נתונים „ברידג'" החליטה על הקמת חברת בת בישראל. כמנכ"ל החברה החדשה התמנה אורי נצר, ששימש קודם לכן כיועץ ושותף בחברת נוגאי.

חברת ברידג' הוקמה בארה"ב ב־1981 והיא מתמחה ברשתות תקשורת מקומיות (CAN). במשך השנה וחצי האחרונות יוצגה חברה זו בארץ על־ידי פיברוניקס, שהצליחה להחדירה לשוק המקומי בצורה יפה. עתה, עם הקמת החברה החדשה, תיפגע פיברוניקס, אם כי הסכם חדש ההופך את פיברוניקס ל־OEM של ברידג' מקטין במידה מסויימת פגיעה זו.

חברת ברידג' הפכה באפריל '85 לחברה ציבורית ומניותיה נסחרות מעבר לדלפק. סגנית נשיא החברה, ג'ודי אסטריין, הינה ילידת ישראל והיא הגיעה לארץ במיוחד לצורך ההכרזה.

זימונית דיסקרטית

„צגית" — מקלט זימון אלחוטי אלגנטי, דיסקרטי ומדוייק

עידן חדש של הזימונית (השם העברי למכשיר איתור־זימון אלחוטי) המאופיין באלגנטיות, דיסקרטיות ודיוק משווק בימים אלה לציבור. בעקבות מוטורולה מכריזה גם פייג'קול על מכשיר איתור אלחוטי חדש. לא עוד מכשיר המשמיע מודעה משודרת, שצפצופה מקפיץ את הסובבים ומעורר סקרנות. המכשיר החדש, ששמו העברי צגית, לא רק אלגנטי יותר. הוא גם חכם יותר. הוא מציג על גבי מסך זעיר כל הודעה במספרים (עד 11 ספרות).

המכשיר החדש בא לפתור שורה של בעיות שיוצר השימוש במכשיר הקיים בשוק: לא פעם, בעת שידור ההודעה הרגילה אין יודעים אם בעל המכשיר נמצא במצב האזנה. ייתכן והוא נוהג במכוניתו, ייתכן והוא עסוק בשיחת טלפון או נמצא רחוק מהמכשיר. ה„צגית" אינה מפסיקה ישיבה חשובה, ואין עוזבים את הגה המכונית בעת העברת המסר.

הצגית אמינה יותר — בכך שהיא מאפשרת לראות בעין את מספר הטלפון, כשקשה לה לזכור מספר ארוך, כמו טלפון בינלאומי, היא מפצלת אותו לשתי הודעות.

מגבלה נוספת שפתרה הצגית החדשה: נושא הזימונית עשוי להימצא בסביבה שבה אינו רוצה לקבל הודעות: אם זה במהלך ישיבה חשובה, או שבסביבה נמצא לקוח או מתחרה, ושידור הודעה קולית יכול להפריע או לחשוף מידע לא רצוי. בלחיצת כפתור מופעלת תאורה סמויה, המאפשרת רק לנושא המכשיר לראות את המסר, בעוד שהסביבה נשארת שקטה. אין ציפצופים וזימזומים שבמצבים מסויימים יכולים להיות מביכים למדי. האתרעה על הופעת ההודעה על המסך ניתנת באמצעות הציפצוף הרגיל, אולם במקומות סגורים ניתן לבטל אותה, ולמנוע אי נעימויות בקונצרט או בקולנוע, למשל: אין גם צורך בכלי כתיבה — הצגית המופצת על־ידי פייג'קול הינה בעלת זכרון לארבע הודעות (האחרונות) לפי סדר מסירתן, בכל מקרה יכול נושא המכשיר לטלפן למוקד פייג'קול ולקבל אצל ריילת השידור את כל ההודעות שנתקבלו עבורו.

חידוש נוסף: הצגית מעבירה מסר אישי או סודי באמצעות קוד מוסכם בין נושא המכשיר למוסר ההודעה. כך נשמרת הפרטיות והחשאיות של הקשר בין אנשים.

מחירי השימוש במכשיר החדש זהה לתעריף השימוש במכשיר הקיים. עד כה הופצו כמאה מכשירים.

32 קיבוצים ב„מידע העמק"

ב„מידע העמק" — מרכז המחשבים האזורי של עמק יזרעאל, הרי אפרים וגלבוע, משרת 32 קיבוצים וכ־70 מפעלי תעשיה. הותקנה מערכת סינטלקס, שפותחה ע"י סינטל מערכות מחיפה המתמחה בפיתוח מערכות לשינור הודעות טלקס בעזרת מחשב ומערכות איסוף נתונים בתעשיה. מערכת ה„סינטלקס" משגרת, קולטת ומתייקת טלקסים באופן אוטומטי דרך המחשב המרכזי. המחשב מעביר את הטלקסים ישירות לתיבת הדואר של הקיבוץ, המפוען בטלקס על פי קוד.

משלוח וקליטת הטלקסים מתבצעים ע"י המשתמשים השונים בעזרת מסוף המחשב המותקן בקיבוץ. המערכת מאפשרת לכל משתמש להפיץ את הטלקס למכותבים נוספים בתפוצה פנימית ועם תוספות הניתנות ע"י המשתמשים.

מערכת ה„סינטלקס" יודעת לשגר את הטלקס בשעות התקשורת הזולות ביותר ובכך מביאה לחסכון.

בין המפעלים הקיבוציים הנעזרים במערכת הסינטלקס של „מידע העמק", שלהם נציגויות שיווק ברחבי העולם: „פלסטופיל", „רהיטי הזורע" — קיבוץ הזורע; „פלסטרו — גבת" — קיבוץ גבת ועוד.

שקילה בתנועה

מתקן השקילה בתנועה, שהתקינה חברת „בולט" במפעל „אוסם", שוקל את מוצרי המזון של המפעל תוך כדי תנועתם על מס־ הייצור. 120 שקילות בדקה וכל מוצר נשקל 100 פעם עד שמחליטה המערכת: לאריזה או לפסילה. (צילום: יוסי דנה)

פיצויים זעומים ל„מפוטרי „וולקן"

פועלי וולקן שהפגינו מול הכנסת קראו לחברי ועדת הכספים, שדנה בנעשה במפעל המושבת, לזכור את השנים שעברו עליהם ליד הכבשנים הלוהטים. קריאתם הזכירה את השביתה לפני ארבע שנים, ב„אורדן", גם הוא מקונצרן „כלל". גם עובדי „אורדן" קבלו על העבודה הקשה במפעל יציקה, ועל חוסר ההיענות של ההנהלה לתביעותיהם למשכורות ההולמות את העבודה הקשה.

בוולקן לא עובדים. ההנהלה טוענת, כי העובדים השביתו את המפעל והכריזו על סכסוך עבודה בגלל גובה הפיצויים שההנהלה מוכנה לשלם ל־13 עובדים שפוטרו. העובדים טוענים, שאין מדובר בגובה הפיצויים, אלא בטנמך הפיצויים.

אליהו מטר, פועל ב„וולקן", החל לעבוד במפעל ב־28.2.73, לפני 13 שנים, ופוטר ב־30 בינואר. ס"ה הפיצויים לבעל ותק של יותר מ־10 שנים 405 ש"ח, המהווים הפרש פיצויי פיטורין, ומענק מיוחד לכל שנת ותק. נתן מוטלס החל לעבוד ב־1.5.63 ופוטר ב־30 בינואר. 13 שנות ותק הפיצויים שקיבל — [illegible] ש"ח, ומענק מיוחד לכל שנת ותק. כל הודעה לפיטור לוותה בברכה. בחתימת שלמה קראוס, מנהל אגף כוח אדם. לאמור: „ההנהלה מודה לך על שנות שירותך במפעלנו ומאחלים לך הצלחה בהמשך דרכך".

הנהלת וולקן, ברוב טובה, נוכנה להוסיף לפיצויי הפיטורין לעובדים. אך ניתנה את תוספת פיצויי פיטורין בכך שהעובדים יסכימו לדרישות הבאות: העלאת מחיר הארוחות מ־4.1 ש"ח ל־10 ש"ח עבור שתי ארוחות. לדברי ההנהלה, העלאת מחירי הארוחות תחסוך לחברה 1000 אלף דולר בשנה. העובדים מציעים כי מחיר הארוחות יהיה ל־14 ש"ח, כלומר פי 10 מאשר כיום. ההנהלה מציעה כי שני זוגות בגדי עבודה יינתנו רק לעובדי הייצור ולא לעובדי המשרדים. העובדים קיבלו תביעה זו. ההנהלה מציעה ביטול חלוקת מצרכים, שהיתה נהוגה מהימים ש„וולקן" היה בבעלות קונצרן „כור". ביטול הלוואת תלושי קניה לחלק משכר העובדים כ״יצור״, ביטול [illegible] והנויות הרווחה על קונצרן „וולקן" [illegible] הגרים בסביבה הקרובה [illegible] אחזקת טלפון [illegible] ההנהלה. [illegible] דולר לשנה. [illegible] „וולקן" זכאים [illegible] בעת העברת המפעל [illegible] זכאים לכל התוספות [illegible] הנהלה „וולקן" [illegible] תוספת מינהלית [illegible]

העובדים מציעים [illegible] המפעלית לשנת 1986 [illegible] להקפיא את תשלומי [illegible] תרומה של 5 ימי עבודה [illegible] לשנת 1986. כחלק מתכנית [illegible] המפעל.

בינתיים, אין מו"מ. [illegible] עובדי „וולקן" מושבתים.

חיים [illegible]

הבנקאות הבינלאומית בעמדת המתנה לגבי הפיליפינים

הן קרן המטבע הבינלאומית והן הבנקים המסחריים יסכימו ללא ספק לדחיית פרעון החובות של הפיליפינים, בעקבות הדחת הנשיא מרקוס. בכל שנגבר אי השקט בעקבות התפטרותו, כן התחזקו החששות בקרב חוגי הבנקאות כי ההסכם המסובך לקונסולידציה של החוב הפיליפיני עלול להתפרק.

מאנילה אמורה לקבל הלוואה של 106 מיליון דולר מקרן המטבע הבינלאומית בחודש מארס. כן היא אמורה לקבל בקרוב 350 מיליון דולר אשראי מבנקים, בהתאם לתכנית ההסדר.

קרן המטבע הבינלאומית עיכבה את צאת משלחתה למאנילה, שעמדה לסקור את כלכלת המדינה, בגלל המהומות אחרי הבחירות. המשלחת היתה אמורה לקבוע סידורים למשיכות בעתיד מנתח האשראי שאושר כבר. אולם פקידי הקרן לא יוכלו לבקר במדינה זו בטרם תמנה קוראסון אקינו צוות כלכלי חדש.

יצויין, כי מאנילה אינה מפגרת בתשלומי הריבית על חובותיה, המגיעים לכדי 26 מיליארד דולר. אולם הממשלה איבדה את שליטתה על הגידול באמצעי התשלום, ויש להניח שהדבר יצויין בביקורות מצד משלחת הקרן.

במערכת הבחירות נקטה אקינו נקטה קו עויין כנגד הנושים שמעבר לים, אך לדברי בנקאים יש להמתין עד לכינון קשרים רשמיים עם ממשלתה, בטרם תגובש דעה לגבי מדיניות החזר החובות.

הוועדה המייעצת של הבנקים, הנושים העיקריים, עם „מנופקצ'ורס הנובר" בראשם, עדיין לא התכנסה. בנקאים סבורים שהעדיפות היא להקמת הממשל, ורק לאחר מכן יש לבחון את [illegible] הקרן.

ההכרה בקונסולידציה של [illegible] הפיליפינים התעורר, למרות [illegible] רצח בניניו אקינו, ראש האופוזיציה, כעלה המנוף של הנכרת אקינו [illegible] לשלטון. אחרי הירצחו, בתחילת [illegible] בריחת הון בממדים עצומים. [illegible] התשלום שבאה בעקבותיה [illegible] המסובכות שעוברו אי־פעם.

שגיאותיו של מרקוס והימנעו [illegible] רפורמות בתעשיות הסוכר והקוקוס [illegible] את רוב בעיותיה הכלכליות [illegible] נוסף על כך היו בעיות [illegible] בעקבות הקפאת הפקדונות [illegible] ע"י ממשלת מרקוס [illegible] במאנילה.

פרו מתחמקת מתשלום חובות, משקיעה בזהב

לדברי היומון הכלכלי־פיננסי „אנפי", מדינות אחרות בעלות חוב חיצוני גבוה עשויות לחקות את פרו, ולהחזיר אליהן את המטבע הזר שהפקידו בשוויץ. העתון מוסר, כי פרו קנתה בשבוע שעבר 70 טונות זהב בשוק הזהב של ציריך, ב־500 מיליון הדולר שהפקידה בבנק לתשלומים בינלאומיים של באזל. 2 מטוסים פרטיים שווייציים העבירו את הזהב לבסיס חיל האוויר של פרו, ליד לימה.

הבנק הלאומי של פרו הזהיר את הנשיא אלאן גארסיה, כי בנקים בינלאומיים שהלוו כספים לפרו עשויים לבקש מבית־דין שווייצי להקפיא את ההפקדות בשוויץ עד לפרעון החובות.

חובה החיצוני של פרו מגיע ל־14 מיליארד דולר. באחרונה [illegible] של 4 מיליארד שהיה עליה [illegible] רובם בארה"ב. „במידה [illegible] אמריקניות אחרות יילכו [illegible] וירכשו זהב, עשוי מחיר האונקי[illegible] במהרה ל־375 דולר", כותב „אנפי".

יוסף אלפר

גלגלי הבורסה

שמועות על גילוי נפט עודדו המניות

אתמול נפוצו שוב שמועות על גילוי נפט. שנתנו מעין זריקת עידוד למניות חיפושיות רבות, והכפילו את העליות לעומת הירידות. במניות ההסדר היה עודף היצע של 330 אלף ש"ח. בשוק איגרות החוב הסתכמו עודפי הביקוש ב־2.3 מיליון ש"ח, מזה 1.1 מיליון ש"ח בצמודות למדד ו־1.2 מיליון ש"ח בצמודות למט"ח.

הציבור השקיע אתמול (נטו) 3.5 מיליון ש"ח, מזה מיליון ש"ח במתמחות בכניות ו־2.5 מיליון ש"ח בסולידיות. מהם 2 מיליוני ש"ח ב„חץ" של בנק הפועלים.

שער הדולר היציג ירד אתמול ב־0.1% ל־1.4811 ש"ח. דולר נוסעים ירד ל־1.7568 ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.59 ל־1.60 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 196 שערים, לעומת 89 שירדו ו־106 שנשארו בלי שינוי. מהם 100 עלו ב־5% ויותר ו־22 ירדו ב־5% ויותר. המחזור הגיע ל־9 מיליוני ש"ח, מזה 2.2 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר נרשמה רק עלייה אחת, ב־0.1% באי.די.בי. רג'. באחרות נקלטו ההיצעים וסופקו הביקושים ללא שינוי בשערים. תשואותיהן השנתיות המובילות נעו בין 13.85% (הפועלים ש') ל־14.26% (הפועלים מ' ודיסקונט א').

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר היתה מגמה מעורבת. עלו (ב־%): אוה"ה — 1.7; כללי מ"ר 1 — 0.1 בינלאומי — 1.2; פי בי — 0.1. לעומתן ירדו ב־%: ספנות 0.1 — 4.4; ספנות 0.5 — 2.5.

במניות החופשיות בלטו העליות בחיפושי נפט, בעקבות שמועות על תוצאות הקידוח ליד חלין. עלו וב־%: צפון אמר׳ 5 — 15.1; צפון אמר׳ 1 — „קונים כלבד": מ.ג.נ 1 — „קונים כלבד": מ.ג.נ 5 — „קונים כלבד": יואל 5 — 10.0; דלק נפט 1 — „קונים כלבד": דלק נפט 5 — 10.0; נפט אופ׳ 2 — 12.7; פז נפט — 9.7, רק טראויל 1 ירדה ב־1.1%. בעוד שטראויל 5 עלתה ב־2.9%.

במניות החופשיות האחרות בלטו העליות: א׳ גינדי 5 — 20.9; כרנוביץ 1 ו־5 — 15.0; זיקית 5 — 14.4; „אליאנס" — קונים כלבד פעם שנייה ברציפות. לעומתן בלטה הירידה ב־10.1% ב„קונסורטיום" 5 (לאחר שקונסורטיום 1 עלתה ב־10.1%).

בשוק איגרות החוב היו עליות עד 1% בצמודות למדד, ועד 2% בצמודות לדולר. המחזור בשוק האג"ח הסתכם ב־2.3 מיליון ש"ח.

במהווה קצר מועד נעו התשואות החוד־שיות בין 1.53% ל־1.84%, תוך מחזור של כ־8.4 מיליון ש"ח.

* „אלרון": אתמול הופץ [illegible] החברה עקב הפרסומים בדבר [illegible] בין „אלסינט", חברת „אלרון" והממשלה בקרב לחובות „אלסינט" יחודש לאחר קבלת פרטים [illegible]
* „אורדן תעשיות" מאכח [illegible] הפלדה נשלחו להופעה יזומה [illegible] והדבר מהווה גם רקע להכבד ב„וולקן יציקות". לחברה יש [illegible] את תוכנית העבודה בהתאם [illegible] כשל במצום בהזמנות [illegible] מועדי אספקה להזמנות [illegible] בהוצאת הזמנות ע"י צבא ארה"ב [illegible] למכרזים בהם זכתה החברה [illegible] קבלת פיצוי בגין הרעת תנאי [illegible] החברה והחלשת הדולר, [illegible] המכירה של החברה והתייקרות [illegible] הנרכשים באירופה.
* „מגרב אחזקות" הודיעה [illegible] הבת („מגרב אינטרנשיונל") [illegible] לביצוע בניית 480 בתים [illegible] בדרום־אפריקה. היקף הכספי [illegible] העבודה — כ־10.5 מיליון דולר [illegible] כשנתיים.
* „חברת גביש לקיקיות [illegible] רווח מותאם של 147 אלף ש"ח [illegible] ולעומת 1.7 מיליון ש"ח בשנת 1984

אלחנן [illegible]

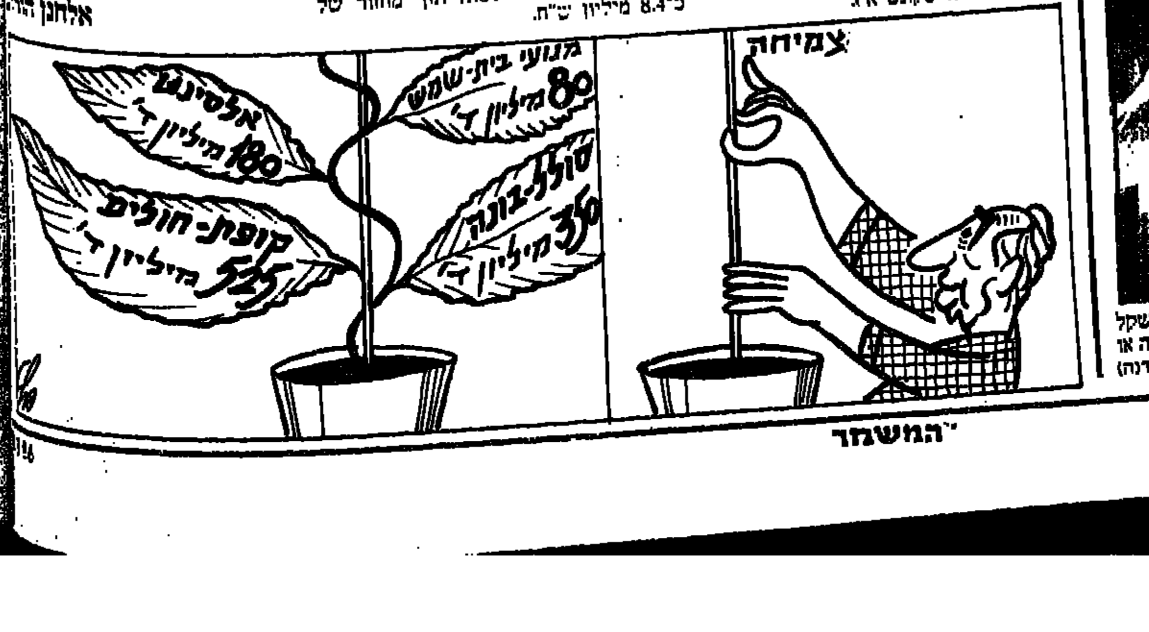

ועדת החקירה הנשכחת

מניות הבנקים — המסקנות בקרוב

ועדת בייסקי לבדיקת משבר מניות הבנקים עומדת ככל הנראה לפני סיום עבודתה והגשת מסקנותיה לוועדת הביקורת של הכנסת. עבודת הוועדה נמשכת זמן רב מעל למשוער. העובדות העיקריות בהן דנה כבר נשכחו כמעט והגיע הזמן לרענן את הזכרון.

על הוועדה יהיה לקבוע את מידת אחריותם של הגורמים הפוליטיים לעומת, או לצד אחריותם של הגורמים הכלכליים שטיפלו בנושא, האוצר ובנק ישראל. כזכור, הזהירה הוועדה שני שרי אוצר (יגאל הורביץ ויורם ארידור), שני נגידי בנקים (ארנון גפני וד"ר משה מנדלבאום), וכן את מנכ"לי האוצר והמפקחים על הבנקים בבנק ישראל ואת הבנקים וראשיהם, כי הם עלולים להיפגע ממסקנות הוועדה.

בלי לנסות לקבוע את מידת אשמתם של הגורמים השונים, שלגביהם תפסוק ועדת החקירה, ומבלי לנסות להשפיע על מסקנותיה, להלן הנושאים העיקריים שנדונו בוועדה על־פי העדויות.

הבנקים טענו לפני הוועדה, כי אולצו לנהל ויסות במניותיהם ע"י המדיניות הממשלתית, שהנהיגה כסף צמוד לדולר (פת"ם), ולא תהיגה חוק למיסוי בתנאי אינפלציה במועד המתאים. וזאת לשם קיום הון הולם לצרכי קבלת פקדונות בארץ ובחו"ל.

למשל, כבר בדו"ח על מערכת הבנקאות ב־1979 הכיר ד"ר מאיר הת בכך שאין אפשרות למלא את צרכי ההון של הבנקים מהרווחים הנצברים, בשל האינפלציה ושיעורי המס הגבוהים, ולכן הם נזקקים לגיוס הון מהציבור. בלי הלימות הון נכונה אין כל אפשרות לפעול בחו"ל, טענו הבנקאים וגם נגידי בנק ישראל.

דחיית החקיקה למיסוי אינפלציוני

יתכן שאם חוק המיסוי האינפלציוני היה נכנס לתוקפו ב־1979 או ב־1980 אפשר היה, על־פי העדויות, לרדת מוויסות המניות. ארנון גפני, למשל, אמר בהופיעו לפני הוועדה, כי ראה את החוק למיסוי אינפלציוני כגורם חשוב ומרכזי, אולי לא בלעדי, אך מספיק לביטול הצורך בוויסות. דעה דומה הביע גם ד"ר מנדלבאום, שאמר בעדותו כי היה צריך לראוג לכך שהבנקים ישלמו מס רק על הרווחים הריאליים. החוק למיסוי אינפלציוני חוקק רק ב־1982, אם כי שר האוצר לשעבר יגאל הורביץ אמר בעדותו לפני הוועדה שהבנקים תבעו ממנו מספר פעמים חוק מיסוי בתנאי אינפלציה, כיוון שההון שלהם נשחק, וכי הוא הכיר בצדקת הטענה ואף הורה למנכ"ל משרדו להחיש אותה וליזום חקיקה. אך בסופו של דבר נדחה הנושא בגלל שיקולים תקציביים.

גם החוק שחוקק ב־1982 היפלה לרעה את מערכת הבנקאות ומנדלבאום אף פנה, על־פי העדויות, לשר האוצר דאז, יורם ארידור, לבטל את האפליה. לדברי הבנקאים בעדויותיהם, לא עמדה לפניהם גם האפשרות של שיערוך נכסים או צבירת הרווחים להפיכתם להון עצמי. הוועדה תדון במשקל עדויות אלו, ובשאלה האם הרקע המאקרו־כלכלי גרם, או הצדיק את ויסות המניות, או שלא היה בכך כדי נסיבה מספקת.

הלאמת שוק ההון

לפני הוועדה הופיעו עדים שטענו כי הוויסות היה תנאי לגיוס הון, במיוחד לאור הוויסות המקביל שהנהיגה הממשלה. אפרים ריינר טען בעדותו, כי בישראל נוצר כסף מזומן השומר על ערכו, ושכונה בשם „פת"ם עו"ש", וכי גם בנק ישראל ויסת את אגרות החוב הממשלתיות ולכך התאימו עצמם הבנקים. גם ד"ר חת סבר, כי בתנאי אינפלציה לא היה סיכוי לשוק מניות (בלתי מווסת) להתקיים. כאשר לידו פועל מכשיר צמוד בהיקף כה גדול. בכך הכיר גם ארנון גפני, שאמר כי הגופים הממשלתיים העריכו שהבנקים מווסתים את מניותיהם עקב התנאים המאקרו־כלכליים, כלומר האינפלציה, שיטת המיסוי ושוק הון ממשלתי מווסת צמוד ונזיל.

יורם ארידור טען בעדותו, כי בתנאים הפוליטיים ששררו בתקופת היותו שר אוצר לא ניתן היה לבצע שינוי בחלקה של הממשלה וק ההון, שהולאם כמעט במלואו.

פרופ' עזרא סדן אמר בעדותו, גם כי המדיניות שנוהלה בשנים 83־1982 ביחס לשער החליפין יצרה מצב מיוחד בשוק ההון, שהיו לו השלכות על מה שהתרחש בסופו של דבר. בהמשך עדותו אמר עזרא סדן, שכל זמן שהמנפיק הגדול, והלא פחות חסר אחריות מאשר הבנקים, המשיך בתרגיל של הרחבת חובות לציבור, דהיינו שאיבת חסכונות הציבור, כדי לקיים רמת הוצאה גבוהה בסקטור הציבורי — „ואני מתכוון לממשלה עצמה" אמר, קשה היה או בלתי אפקטיבי היה לבוא אל הבנקים ולנסות לרסן אותם".

על הוועדה יהיה לפסוק קרוב לוודאי בסוגיה זו — האם „חוסר האחריות" של הממשלה מצדיק או אינו מצדיק את „חוסר האחריות" של הבנקים. לפני הוועדה הובאו עדויות שהבנקים ויסתו את המניות בניגוד לנורמות. בעוד שהבנקים טענו כי הוויסות הפך להיות התנהגות נורמטיבית.

חלק מהעדים, כמו פרופ' בן־שחר, טענו בעדותם כי ויסות מניות הבנקים היה בעצם צנוע, יחסית לאופוריה ולחגיגה, ונמוך משיעורי התשואה על המניות החופשיות. שר האוצר לשעבר יגאל הורביץ אמר, שהבעיה היתה בעורף הכספים שבידי הציבור — הנכסים הפיננסיים צמחו ותפחו, וגם תחושת העושר הלכה וגדלה ולאנשים „עלה הגזוז לראש", בשפתו הציורית של הורביץ.

עיתוי הפסקת הוויסות

אחת הבעיות שנוצרו החל מ־1980 היתה, שבידי הבנקים לא היה מלאי מניות מספיק והם החלו למכור מניות בחסר („שורט"). הוועדה ראתה בכך אמצעי פסול להשגת המטרה של הבטחת יציבות הבנקים, ואף סברה שהוא עלול לערער את היציבות.

נושא אחר בו יהיה על הוועדה לפסוק הוא, האם ניתן היה להפסיק את הוויסות בשלבים שונים של התפתחות הוויסות, ובעיקר את ניפוח השערים מעל לערכן הריאלי של המניות.

מתי התעוררה תחושת סכנה ממשית מהוויסות, אילו נזקים וזעזועים נגרמו ע"י הוויסות: מתי תפסו שרי האוצר, נגידי הבנק המרכזי והבנקאים עצמם כי אכן הוויסות מסוכן: האם יחד עם הפסקת הוויסות היה צריך ליצור תנאים מאקרו־כלכליים נאותים — שאלות אלה מצפות לסיכומי הוועדה.

הוועדה תצטרך כמובן לפסוק לא רק בשאלות עקרוניות, אלא גם בקשר למידת אחריותם של כל אחד מהגורמים המעורבים עד למשבר מניות הבנקים, בספטמבר 1983. לאור עבודתה המאומצת של הוועדה ניתן לצפות שהדו"ח יוגש עוד לפני סוף חודש זה.

(רשימה ראשונה)

צבי טימור

מאזני '85

גידול של 37% ברווחי ברקליס־דיסקונט

בנק ברקליס דיסקונט, המפרסם היום את הדו"חות הכספיים שלו לשנת 1985, הוא הראשון מבין הבנקים המסחריים המפרסם דו"חות כספיים ל־1985. הרווח הנקי המתואם של הבנק הסתכם אשתקד ב־9.6 מיליון ש"ח (6.4 מיליון דולר), לעומת 7 מיליון ש"ח בשנת 1984 (4.7 מיליון דולר), גידול של 37.2 אחוז במונחים שקליים, או 36.2 אחוז במונחים דולריים.

הרווח המתואם של הבנק מפעולות רגילות לפני מס גדל ל־31.7 מיליון ש"ח, לעומת 18.8 מיליון ש"ח ב־1984. ההון העצמי המתואם לאינפלציה הסתכם ב־43.2 מיליון ש"ח, לעומת 35.1 מיליון ש"ח בסוף השנה שקדמה לה. התשואה להון ב־1985 הסתכמה ב־27.3 אחוז, לעומת 24 אחוז בשנת 1984.

מאזנו של בנק ברקליס־דיסקונט הגיע בסוף 1985 ל־883 מיליון ש"ח, לעומת 1.055 מיליארד ש"ח בשנה הקודמת. יתרת הפרשות הבנק לחובות מסופקים הסתכמו בסוף שנת 1985 ב־9.4 מיליון ש"ח (נומינאלית) לעומת 2.17 מיליון ש"ח ב־1984.

בסכומים מתואמים, לפי דרישת המפקחת על הבנקים, מגיעה ההפרשה לחובות מסופקים ל־11.33 מיליון ש"ח לעומת 6.6 מיליון ש"ח בשנה קודמת. מנכ"ל בנק ברקליס־דיסקונט, משה נוידרפר, מסר כי הבנק ביצע את ההפרשות הדרושות לחובות מסופקים כשהוא פועל על בסיס שמרני, ובהתחשב במצב המשק.

עוד אמר, כי פעולות ההתייעלות של הבנק נמשכו כל השנה. ההוצאות הכלליות עלו באופן סביר, תוך ירידה נוספת במספר העובדים.

סעיף ההפרשה למיסים מצביע על הכפלת הסכומים שהופרשו למיסים (שקלים מתואמים) 22.13 מיליון ש"ח ב־1985, לעומת 11.78 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

באחוזים הגיעה ההפרשה למיסים ב־1985 ל־69.8 אחוז מהרווח מפעולות ריאליות לפני מיסים. בשנת 1984 הגיעה ההפרשה למיסים ל־62.52 אחוז.

לבנק ברקליס־דיסקונט 71 סניפים ברחבי הארץ, מהם 26 סניפים בסקטור הערבי.

א.ש.

הופסק מימון היבוא למבני תעשיה וחקלאות

בנק ישראל שינה בימים אלה את המימון הניתן ליבוא מבני פלדה ועץ. המטרה היא למנוע בדרך זו יבוא מיבנים כאלה, כדי למנוע תחרות עם מוצרים מקומיים. הכינויים בשיעור המימון נעשו על־פי דרישת המוסד המאוחד לענף הבנייה. בניגוד להיתר שניתן בעבר, נאמר כי ניתן היה לקבל מימון במט"ח ליבוא מיבנים לתעשיה וחקלאות כאשר יבוא מיבנים לענפי משק אחרים היה אסור, הרי שמעתה לא יינתן מימון ליבוא מיבנים לכל ענפי המשק, לרבות תעשיה וחקלאות.

פירוש הדבר, כי מי שיבקש לממן יבוא של מיבנים כאלה בעתיד — יתחייב בתשלום ריבית גבוהה.

א.ש.

1650 עובדים בין הנפגעים מפשיטות־רגל

במספר החברות שפורקו והנמצאות בהליכי פירוק עלה פי שלושה בעשרת החודשים שהסתיימו בינואר 86, לעומת התקופה המקבילה ב־1985. מספר החברות שניתן נגדן צו פירוק בתקופה זו מגיע ל־20. עוד עשר — פרטים אלה מסר מנכ"ל הביטוח הלאומי. העלייה הניכרת במספר החברות שנקלעו לקשיים משקפת את המצב שנוצר במשק. העליות המוצא היחיד לחברה הוא פירוק או פשיטת־רגל.

כנועד לעבר, החברות שפורקו והנמצאות בהליכי פירוק העסיקו מספר רב של עובדים. „בעקר" 400, „שלון" 300, „פפקו" 130, „קיסל" 400, „קלרין" 170 וכו') כתוצאה מכך גדל פי שבעה מספר העובדים שהגישו תביעות למוסד לביטוח לאומי לקבלת שכר עבודה ופיצויי פיטורין.

בעשרת החודשים הראשונים של שנת התקציב שילם המוסד ל־650 עובדים של חברות שכבר פורקו 1.4 מיליון ש"ח, לעומת 168 אלף ש"ח בשנה שעברה. עוד 1000 תביעות של עובדים צפויות בתקופה הקרובה, לאחר השלמת הליכי הפירוק של חברות שהתמוטטו.

● ד"ר בן־עמי צוקרמן מונה לדירקטור מטעם הציבור בחברת הראל־המשמר השקעות בע"מ, חברת האם של חברות הביטוח הראל, שילוח והמשמר.

ד"ר בן־עמי צוקרמן, אשר פעל כמפקח על הביטוח וכממונה על שוק ההון, משמש עתה כראש אגף כלכלה ופיתוח בסולל־בונה.

20 מיליון דולר יצוא ענף הקולנוע השנה

יצוא ענף הסרטים יגיע בשנת 1986 ל־20 מיליון דולר, לעומת 14 מיליון דולר בשנת 1985.

ממשרד התעשייה והמסחר נמסר, כי השנה צפוי גידול במספר ההפקות מקומיות וזרות. בשנת 1985 הופקו בארץ 15 סרטים, מתוכם 5 הפקות של סרטים זרים, בהיקף כספי של 7 מיליון דולר. הערכה היא, כי מספר ההפקות הזרות יגדל בשנה הנוכחית, והדבר יתבטא בגידול ביצוא של ענף זה.

במקביל מציינים במשרד את ההתאוששות שנרשמה בשנת 1985 בענף הקולנוע בארץ. מספר הצופים בבתי קולנוע עלה אשתקד ב־11 אחוז לאחר כמה שנות ירידה במספר הצופים.

טור החדשות

בהעדר ועדה מייעצת

אין מי שיחליט על הורדת הריבית

בקרב חוגים פיננסיים נפוצו שמועות על כוונה לבצע הפחתה נוספת של הריבית כבר בזמן הקרוב. אולם מתברר שצעד כזה עשוי להיתקל בקשיים, שכן מבחינה טכנית אין כיום מי שיכול לאשר הפחתת הריבית — המועצה המייעצת של בנק ישראל, שהיא הגוף שצריך לאשר שינויים בשערי הריבית, מאויישת ואינה פעילה.

בעיקבות מצב זה, ינתן בזמנו יפוי כוח לממשלה להחליט על שינויים בשערי הריבית. אך תוקפו של היתר זה פג גם הוא. עם זאת יש להניח כי יימצא פתרון לסוגית המחליט על שינויים בריבית, וזו אמנם תופחת בקרוב.

הריבית הבסיסית במשק עומדת כיום על 1.75 אחוזים לחודש. תיתכן הפחתה של הריבית בשיעור של 0.5%־0.75% אחוזים נוספים.

יצויין, כי פירמות גדולות, שכבר „הריחו" את הכוונה להפחית את הריבית, החלו לסגור סכומי כסף גדולים לתקופות של שבוע ויותר, על מנת להרוויח את הריבית הגבוהה יחסית שעדיין קיימת במשק.

אייל שגב

ענף הביטוח שוב בקשיים

1986 תהיה שנה קשה לענף הביטוח בישראל — סבור יוסי חכמי, מנכ"ל חברת הביטוח „הפניקס".

בטקס לרגל סיום קורס למפקחי ביטוח אמר חכמי, כי בשנת 1985 היה לחברות הביטוח רווח של כ־10 אחוזים על מחזור בפרמיות בביטוח רכב. ביטוח שהיה בעייתי בשנים האחרונות. הוא מסר, כי הסיבה לרווחיות הענף היא הסכם אי־האפליה והעלאת הפרמיות, שתרמו לביסוסו של הענף. אולם לדבריו, בחודשים האחרונים מסתמנת מגמה של החרפת ההתחרות בין חברות הביטוח, והתוצאה היא שהחברות מקבלות כיום עסקי ביטוח רכב בתנאי הפסד.

להערכתו, מפסידות כיום החברות על ביטוח צי רכב (קולקטיבים) כ־10 אחוזים ועל ביטוח רכב של פרטיים 5 אחוזים.

חכמי מעריך, כי ההפסדים של החברות בביטוח דירות יימשכו גם הם, וכי ההתחרות על סוכנים ומבוטחים תימשך, מה שיביא את ענף הביטוח כולו למצב קשה, דומה לזה שהיה בשנת 1984.

א.ש.

„אל־אופ" תגייס 11 מיליון דולר למו"פ

חברת „אל־אופ" סיימה את שנת 1985 ברווח נקי, לאחר מס, המתואם לאינפלציה, של 5.55 מיליון ש"ח, לעומת 6.74 מיליון ש"ח בשנת 1984, ירידה של 17.65 אחוז.

מהתשקיף שפירסמה אתמול החברה, לפיו היא מגייסת 11 מיליון דולר במסגרת הנפקת מו"פ, עולה כי המכירות ירדו גם הן בשנה האחרונה והסתכמו ב־165.61 מיליון ש"ח, לעומת 167.76 מיליון ש"ח בשנה הקודמת (נתונים מתואמים). הרווח הנקי המתואם למניה ירד בשנת 1985 ל־8.51 ש"ח למניה בת 1 ש"ח לעומת 10.34 ש"ח 1984, 8.98 ש"ח ב־1983, ו־12.85 ש"ח ב־1982.

בתשקיף מציינת החברה כי מכירותיה תלויות ברכישותיה ותקציביה של הממשלה, שהיא הלקוח העיקרי של „אל־אופ". בשנת 1984 היוו המכירות לממשלה 50 אחוז מכלל המכירות וב־1985 60 אחוז.

כן כלולה בתשקיף התחייבות של החברה לא לפעול במישרין או בעקיפין, כולל הבטחת רכישה בחזרה. במסחר בניירות הערך של הנפקה זו, זולת פעולות ויסות המותרות על־פי כללי הבורסה. החברה תימנע גם ממתן הלוואות, או סיוע במתן הלוואות לרכישת ניירות הערך המוצעים בתשקיף, למעט הלוואות לעובדים.

ויסות ניירות הערך של החברה ייעשה באמצעות בנק לאומי, לרשותו תעמיד החברה קרן כספית של 400 אלף דולר, לצורך ויסות המותר על־פי כללי הבורסה.

א.ש.

העצמאים זכו בהטבות אך ארגוניהם מתנגדים

ארגוני העצמאים מתנגדים לתוכניתו של מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, ניסים ברוך, לבצע רוויזיה בשיטת הגבייה של דמי ביטוח לאומי. ניסים ברוך מסר, כי החל בשנת הכספים הבאה ייהנו 138 אלף עצמאים, שהם כ־87% מכלל העצמאים, מהקלות בתשלומים למוסד לביטוח לאומי.

לדבריו, ישלמו אותם עצמאים דמי ביטוח לאומי נמוכים בשיעור שבין 28.2 ל־3.6 אחוזים, לעומת התשלומים כיום. 13 אחוז מהעצמאים, 21 אלף איש, ישלמו דמי ביטוח מוגדלים ב־31.2%, אלא שלא כך סבורים העצמאים. לטענתם, ישלמו רוב העצמאים תוספת נכבדה בדמי הביטוח הלאומי. מישום שבשנה שעברה הגיעו דמי הביטוח ל־80 אחוז מההכנסה, בעוד שהשנה יגיעו דמי הביטוח ל־100 אחוז מההכנסה. לפי חישובי ארגוני העצמאים, ישלמו 100 אלף עצמאים תשלומי מס מוגדלים ורק 50 אלף ייהנו מהקטנת התשלומים.

אלדד בוקשפן, יו"ר ארגוני העצמאים, הודיע כי יפעל בוועדת העבודה של הכנסת כדי למנוע הנהגת הרפורמה שמתכנן ניסים ברוך. ואשר תפגע לדבריו ברוב העצמאים.

א.ש.

בית אלפא יגדל כותנה איכותית

בבית אלפא מאמינים בכותנה. השנה יזרעו בקיבוץ 2,100 דונם כותנה מזן משובח, בשם פימה, בשיטת השקיה בטפטוף מווסת. לדברי תמיר שמר, איש טפטוף הכותנה בבית אלפא, זן זה משיג מחירים גבוהים בשוק העולמי.

שיטת ההשקיה בטפטוף, שאומצה ע"י הקיבוץ והמכוססת על טפטות מווסתות מסוג „קטיף" תוצרת פלסטרו־גבת, מביאה להגברת היבול לדונם עד כדי 25% בהשוואה להשקיה בהמטרה.

להערכת תמיר שמר, שימוש בזן החדש, ובשיטת ההשקיה בטפטוף, מהווה אפשרות יחידה למנוע הפסדים, על אף האילוצים והתנאים הקשים השוררים בחקלאות בכלל ובענף הכותנה בפרט. לדעתו, התאמת זני כותנה איכותיים לתנאי האקלים הייחודיים באזורים כמו עמק יזרעאל ועמק בית שאן, וטיפול בכותנה בשיטות השקיה מתקדמות, עשויים להוציא את עגלת ענף הכותנה בארץ מהבוץ.

אחזקת רכב התייקרה ב־2 אגורות לק"מ

דמי אחזקת הרכב שעל מעביד לשלם לעובד העושה שימוש ברכבו הפרטי לצרכי עבודה (מכונית 1300 סמ"ק) הם 0.53 ש"ח לכל קילומטר, לעומת 0.51 ש"ח לקילומטר בחודש הקודם — קובע ערכון תחשיב שנעשה על־ידי הכלכלן משה קצין מ„השב".

עלייה זו, של כ־4 אחוזים בדמי אחזקת רכב, כוללת כבר את ההתייקרות האחרונה של מחירי המכוניות החדשות, את עליית דמי הביטוח כתוצאה מכך, וכן את עליית ביטוח החובה, הצמוד למדד. ירידת מחיר הדלק נכללה גם היא בתחשיב.

המשתמש במכונית שנפח מנועה 1600 סמ"ק זכאי לדמי אחזקת רכב של 0.63 שקל לק"מ, לעומת 0.60 שקל בתחשיב הקודם.

יש לזכור, כי דמי האחזקה חייבים במס הכנסה, בשיעור השולי שבו חייב העובד.

העלות האמיתית של אחזקת מכונית משומשת שנפח מנועה 1300 סמ"ק היא 0.41 ש"ח לקילומטר, לעומת 0.39 ש"ח בתחשיב הקודם.

א.ש.

שיטת השטינקרים פועלת

למשטרת מרחב הנגב אין הרבה במה להתפאר בסיכום פעילותה השנתית. פושעים מסוכנים שברחו, רציחות שלא פוענחו וריבוי מקרי האונס — לעומת ירידה בפשיעת רכוש ולכידת עברייני סמים בעזרת סוכנים שתולים

מאת שלי יחימוביץ

משטרת מרחב הנגב ערכה בשבוע שעבר את הסיכום השנתי של פעילותה השוטפת. פרסומו של המאזן השנתי, שבמשטרה השתדלו מאוד לתת לו גוון אופטימי, הועב על־ידי פאשלה גדולה: העציר המסוכן עומאר פראג', החשוד ברצח השוטר אבי ביאזי, נמלט מתאו בדרך חסרת התחכום ביותר שניתן להעלות על הדעת: הוא שבר את הקיר.

כוחות ענק של משטרה, צבא ומשמר אזרחי לכדו את פראג' כבר בבוקר יום המחרת. אבל באותה מידה יכלו גם שלא ללכוד אותו. אגב, לא המשטרה היא שלכדה אותו, אלא חיילי „גבעתי" שהשתתפו בחיפושים. אחר־כך ניסו במשטרה ליטול את התהילה, אבל עדי ראייה רבים מדי סיכלו את הנסיון הזה. האסיר סעד סלימאן, שנמלט מכלא באר־שבע באותו לילה בו נמלט פראג', טרם נלכד על־ידי המשטרה, שגם בחיפושים אחריו השקיעה כוחות גדולים.

שני האירועים הללו לא היו ההחמצות היחידות של המשטרה. יש גם רצח הזוג מיישל ואדית דרון, שטרם פוענח, רצח החייל דוד פליז, רצח הפרוצה גילי אבוטבול. גם הנסיון לאונס ולרצח החיילת ברמת חובב — טרם פוענח, למרות שהושקעו בו מאמצים בלתי־נלאים.

בסיכום השנתי של המשטרה מעדיפים, כמובן, להדגיש את הרציחות שכן פוענחו. התהדרות המשטרה בפיענוחים הללו היא קצת שלא לעניין. מדובר במקרים בהם הרוצחים לא טרחו כלל להסתיר את המעשה, או ברציחות „שקופות". כך שני מעשי הרצח שאירעו בתוך כתלי כלא באר־שבע. כך רצח בן את אביו ברימונה. וכך רצח החיילת דינה ברוק על־ידי חברה לשעבר, ראובן פונט. בכל המקרים הללו צריך היה להיות עיוור וחירש כדי שלא להגיע לפיענוח.

החיילת הביאה את מספר הרכב

עוד שני מקרים זוקפת המשטרה לזכותה כפיענוחים. אחד מהם הוא כתב־אישום שהוגש נגד שני בני העדה הקווקזית באשמת רצח סיונה אבשלומוב. נגד השניים הוגש כתב אישום לאחר שהמשטרה עצרה כמעט את כל בני העדה הקווקזית בבאר־שבע. על פי תור.

מקרה אחר הוא רצח אליה ועקנין סמוך לירוחם. מי שהואשם ברצח היה הרצל אדרי. אדרי זוכה מחמת הספק. בעת זיכויו מתחו השופטים ביקורת על התביעה. קצין במשטרה אמר לי, כי גם את רצח ועקנין מחשיבים כפיענוח. „מבחינתנו הוא אשם. זה שזיכו אותו מחמת הספק — זה לא אומר כלום. אנחנו יודעים שהוא רצח". הקביעה הזו, כדאי לציין, מביאה לכך שבמשטרה כבר לא מחפשים אשמים אחרים.

ויש עוד פרשה שהמשטרה זוקפת לזכותה: לכידת האנס מאופקים, אפרים אפרים. וגם כאן כדאי להזכיר: כמה חיילות התלוננו במשטרה אודות האיש, ואף מסרו תיאור מפורט שלו ושל רכבו. למרות זאת, האיש לא נלכד. הוא נלכד רק לאחר שחיילת רבת תושייה הביאה למשטרה את מספר הרכב שלו בכלואו. במקרה הזה לא נותר לשוטרים אלא לבוא ולעוצרו.

דובר משטרת מרחב הנגב, פקד עמירם אוזלאי, מדגיש את צדדיו החיוביים של דו"ח הסיכום של המשטרה. הפשיעה בבאר־שבע ירדה ב־11 אחוזים, באופקים בכ־10 אחוזים, בדימונה בכ־21 אחוזים. מורגשת ירידה משמעותית בעבירות רכוש — בכל המרחב. הדובר מציין גם הצלחה רבה בחשיפת עברייני סמים ורכוש. חמישה סוכנים סמויים שפעלו בנגב בשנה האחרונה, הביאו ללכידתם של יותר ממאה שלושים עבריינים.

הסוכנים, עבריינים בעצמם, פעלו משך מספר חודשים בקרב סביבתם הקרובה, הפלילית. חברים, שכנים, קרובים — אחר־כך נחשפו, וזכו להגנת המשטרה, בתוספת עוד איזה בונוסים. מה שנקרא בשפת העם — „שטינקרים". השיטה הזו, על כל פנים, מוכיחה עצמה שוב ושוב. עמירם אוזלאי אומר שעבירות הסמים קשורות קשר ישיר לעבירות הרכוש. סם עולה הרבה מאד כסף. הרבה — משמע שקצבאות האבטלה או הבטחת ההכנסה לא מספיקות למימון. את הכסף משיגים, לפיכך, בדרכים פליליות. עם לכידתם של עברייני הסמים יורדת מייד צריכת הסם, ובמקביל לה — חלה גם ירידה בעבירות הרכוש.

הרבה יותר מקרי אונס

נתון בולט, העולה מדו"ח הסיכום של המשטרה, הוא העלייה הדראמטית במקרי האונס. בבאר־שבע היו ב־1984, 8 מקרי אונס, וב־1985, 10 מקרים, וזוהי עלייה של 375 אחוזים. באילת היתה עלייה של 100 אחוזים, באופקים 250 אחוזים, בערך 100 אחוז.

עמירם אוזלאי מייחס את העלייה שנרשמה לעובדה שהנאנסות רוחשות יותר אמון למשטרה ובאות, לפיכך, יותר להתלונן. יש יותר פתיחות להגיש תלונות, הוא אומר, משום שהמשטרה מאפשרת פחות לפרסם פרטים אינטימיים ופרטים מזהים של הנאנסות. לנאנסת מוצמדת גם עובדת סוציאלית, נוהג שלא היה קיים בעבר.

מפקד משטרת מרחב הנגב, ניצב משנה חיים בן איון, אמר על מקרי האונס: „אם בחורה קטינה מתכתבת עם בחור מבוגר, והוא בועל אותה בהסכמתה, ואחר־כך היא הולכת להתלונן במשטרה בגלל לחץ של ההורים, או בגלל שהיא בהריון, או מפני שהוא לא מסכים להתחתן איתה — זה נחשב לאונס. אני מבין שכאשר אומרים אונס מצטיירת תמונה של אלימות ברוטאלית, אבל זה לא תמיד ככה".

הטיעון הזה, מוכר ככל שיהיה („הנאנסת אשמה" או: „לא היה אונס") — אינו מסביר את שיעור העלייה המרוחים במקרי האונס. גם אם נכונים דברי בן איון, הרי שהיו נכונים גם בשנתיים. ובכל זאת, אבסולוטית יש עלייה.

הסטטיסטיקות, על כל פנים, לא הגדילו את כבודה של משטרת מרחב הנגב.

כשבודקים את פעילותה הכללית של המשטרה — לא נאנחים אנחת רווחה על ירידת פשיעת הרכוש, שהיא פשיעה יחסית. בסקירה כללית קשה שלא לחוש בפאשלות הגדולות: בריחת פראג', תיק אונס החיילת. עכשיו, עם סיום עבודת החקירה הבודקת את נסיבות בריחתו של פראג' מבית המעצר, צפויות, כפי הנראה, עריפות ראשים.

הרוצח הבורח פרג' (מימין) – חוסר תחכום

(צילם דורון קמינסקי/באדיבות „חדשות")

חופש הפרסום

זה נעצר וזה נפגע

חומר החקירה הראה מעשים פליליים בענייני משכנתאות ● העקבות הובילו למעצרו של עורך־דין מכפר ראמה ● עורך־דין אחר מאותו הכפר דרש פרסום השם, כדי לא לפגוע בשמו שלו

מאת יואב אביב

עוד נסיון להגביל את חופש העיתונות לא עמד בשבוע שעבר במבחן מערכת המשפט הישראלית. לאחר ששופט התיר לפירסום שמו של חשוד שפרסומו נאסר על־ידי הסמכות המשפטית הנמוכה יותר, בעקבות בקשתו של אזרח שטען, כי בשל איסור הפירסום שהוטל על שם החשוד נפגע שמו הטוב.

הפרשה החלה לפני למעלה משנה, כשהיחידה הארצית לחקירות הונאה החלה לחקור פרשת מירמה בהיקף גדול. על פי החשדות היו מעורבים בפרשה עורכי־דין ועוד אנשי צווארון לבן. מהחומר הראשוני שהגיע לידי החוקרים הוברר, כי במשרד הבינוי והשיכון נעשים מעשים בעלי אופי פלילי: מוצאות משכנתאות לדירות לאנשים שאינם זכאים להן; וכן ניתנות משכנתאות גדולות לאנשים שזכאים למשכנתאות קטנות.

העקבות הוליכו את החוקרים לשני אפיקי חקירה שונים. והאחר הביא בשבוע שעבר למעצרו של עורך־דין תושב כפר ראמה.

בעל מקצוע

בבקשה להארכת מעצרו של העורך־דין טען ראש השלוחה הצפונית של היחידה לחקירות הונאה, כי האיש חשוד בעבירות מירמה בהיקף נרחב וכי חומר הראיות המצוי בידי המשטרה מצביע על חשדות כבדים לכאורה כלפיו. השופט מאיר דרואק, ששמע את טיעוני הצדדים, פסק כי מקצועו של החשוד אינו מקנה לו כל זכויות יתר על פני אזרחים אחרים במדינה: הוא הוסיף ואמר כי השתכנע שבידי המשטרה ראיות המחשידות לכאורה את העורך־דין החשוד והורה לעוצרו ל־12 יום.

בא כוחו של החשוד טען בפני השופט דרואק, כי החשוד הוא בעל מקצוע [illegible] המשפטים וכי פירסום שמו עלול להזיק בשלב מאוחר יותר, בהנחה כי [illegible] יתקבלו על־ידי בית־המשפט. הוא ביקש מהשופט לאסור את פירסום שמו ותמונתו של החשוד בעיתונות. השופט דרואק נענה לבקשה משורת הדין וללא כל הצדקה משפטית לבקשת הסניגור.

ביטול הצו

למחרת היום התפרסם בעיתונים, כי עורך־דין תושב הכפר ראמה נעצר כחשוד בביצוע מעשי מירמה הנוגעים לקבלת משכנתאות שלא כדין. כתבות בנושא מעצר זה פורסמו מעל גלי האתר. מי שחש עצמו נפגע מכך היה עו"ד כמאל קאסם, תושב הכפר ראמה. באותו יום מיהר להגיש לבית־המשפט בחיפה בקשה לביטול הצו האוסר את פירסום שמו של החשוד, עו"ד נג'יב גאזווה.

בבקשתו לשופט טען כמאל קאסם כי בכפר ראמה יש שני עורכי דין. החשוד והוא עצמו לדבריו. הוא העורך־דין הוותיק יותר משניהם, והפירסום האנונימי כי עורך־דין תושב כפר ראמה נעצר ל־12 יום מטיל עליו כתם וגורם נזק לשמו הטוב. הוא המשיך וטען בפני השופט א.ד. בר, כי איסור הפירסום שהוטל, בנוסף לכך שאינו הוגן גם אינו [illegible].

השופט בר קיבל את טיעוניו של עו"ד קאסם וביטל את האיסור על הפירסום. הוא [illegible] לציבור כי העצור הוא עו"ד נג'יב גאזווה מכפר ראמה.

מקרה זה מוסיף נקודות נגד איסור הפירסום, ומוכיח, כי האיסור עלול לפגוע באנשים שבכלל אינם מעורבים או קשורים או אפילו מודעים לפרשה.

אגרוף ברזל

מפחד מאבא

„הרבצתי לו ככה סתם" סיפר לשופט האב, שלקח את בנו לחולות ראשון והיכה בראשו באבן ובברזל. גזר הדין „המרתיע": חמישה־עשר ימי מאסר.

מאת זהבה מוזס

נושא התעללויות בילדים חוזר ועולה על סדר היום הציבורי מדי פעם. המספרים שנוקבים בעלי המקצוע — עובדי הרווחה, רופאים ופסיכולוגים — מעוררים פלצות. מדובר על כ־3000 תינוקות וילדים מוכים מדי שנה. לאחרונה אף נדרשה לנושא ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

„אך כל העיסוק בנושא והעלתו בתודעת הציבור לא עוזר לי כשוטר להתמודד עם הרגשות הכעס וחוסר האונים שאפפה אותי כשראיתי את הילד המוכה על־ידי אביו," אמר אחד השוטרים שעצר את אררי דוד.

בכרוניקה העיתונאית פורסמה ידיעה יבשה על מאסר האב בן ה־26 משכונת רמת אליהו בראשון לציון, שהיכה בבנו עד זוב דם וגרם לאישפוזו בבית־החולים אסף הרופא. המשטרה החליטה להביא את האב בפני שיפוט מהיר. בבית־המשפט הוצגו עדויות האם ובנה, שגוללו פרשייה ארוכת שנים של התעללות השפלה אכזרית. הילד סיפר לחוקרים: „אתמול (26.2.86) אחר הצהריים שיחקתי בחוץ ליד בית־הכנסת ושם פגשתי באבא. הוא קרא לי ואמר לי לבוא איתו. שהוא לוקח אותי ברגל רחוק רחוק לתוך החולות. היינו שם לבד וכשסיפרתי לאבא שביקרתי קודם את סבא הוא לקח אבן וזרק לי בראש. ואחר־כך הרים ברזל מהחול והרביץ לי איתו בראש. בפצע מהאבן, וגם בגב וברגליים. כאב לי. אז צרחתי. אחר־כך ברחתי לאמא. אני מפחד מאבא".

הילד הוסיף וסיפר כיצד היה עד מספר פעמים כשאביו היכה את אימו ואף הדגיש שבשבת שקדמה למאסרו זרק האב נעל על האם. הטיח את ראשה בקיר. הפיל אותה על הריצפה ודרך עליה. לבני הזוג ילדים נוספים. אך הילד המוכה, בן השש־וחצי, מספר כי לאחיו האב לא מרביץ כפי שהוא מכה בו.

טרור בבית

מפקחת רחל שמואלי הגישה לבית־המשפט ברחובות כתב אישום, שכלל את העובדות כפי שעלו מסיפורו של הילד. כן צורפו לכתב האישום תמונות הילד החבול לפני שטופל בבית־החולים. מכתב האישום עולה שהילד הוא בנה של האשה מנישואים קודמים וכי האב נהג להתעלל בהם במשך שנים, אך עקב אווירת הטרור שהשליט בבית פחדו האם ובנה להתלונן במשטרה ואף לא סיפרו דבר לשכנים. השכנים, ששמעו צעקות בוקעות מהדירה, לא נהגו להתערב, וחשבו שאין זה מעניינם לקרוא למשטרה. הנאשם הודה בכל העבירות ולשופט אמר, כי מה שאירע עם בנו קרה „ככה סתם". „רציתי ללכת לחבר שלי, בדרך ככה סתם התעצבנתי. תפסתי את הילד ונתתי לו מכות בפנים ובכל חלקי גופו. ככה סתם הרבצתי לו, ללא סיבה. אחר־כך כשחזרתי הביתה מצאתי את אשתי בוכה ואז הרגעתי אותה. בינתיים השכן לקח את הילד אליו והזעיק אמבולנס". הנאשם פנה לשופט והבטיח כי „אני יותר לא אעשה להם כלום. בעבר אשתי הרגיזה אותי".

השופט, ניסים ישעיה, הרשיע את הנאשם והחליט להטיל עליו עונש מרתיע. כשהוא מציין בגזר־הדין כי הנתקף (הילד) הוא בנה של אשת הנאשם מנישואים קודמים ומעמדו בבית הנאשם שונה כנראה ממעמדם של ילדיהם המשותפים נראה כי הנאשם פורק זעמו על הילד וכן על אשתו. השופט גזר על הנאשם חמישה־עשר ימי מאסר בפועל, שהתחילו מיום מאסרו ו־4 חודשי מאסר על־תנאי, כשהתנאי הוא שבמשך שלוש השנים הבאות לא יעבור הנאשם עבירה של תקיפה מכל סוג שהוא.

יש לקוות כי עתה לאחר גזר־הדין, אם יתחשק לנאשם „ככה סתם" להרביץ, ימצא לו אובייקט אחר שישמש לו כשק אגרוף. הילד הרך אולי לא יינזק יותר גופנית. אך מי יתקן את הנזק הנפשי שנגרם לו במשך שנים? האם על כך יכסו חמישה־עשר ימי המעצר של האב?

כמויות הגשמים — מוגזמות

למבצע הרב־„שנתי"

[illegible]

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

ר ע נ נ ה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 להלן החוק:

ניתנת בזה הודעה, כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6574 חלקה 267 רח' עציון 17, מבוקשת הקלה [illegible]

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להיתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולטוביץ

יו"ר הועדה לתכנון ובניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

ג ב ע ת י י ם

הודעה על פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965.

[illegible]

יצחק ירון, יושב ראש הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי

פתח־תקוה

[illegible]

ד. שויש, יו"ר הועדה המקומית

הבהרה ותיקון

בשתי כתבות אשר הופיעו בתאריכים 23 יולי 1982 ו־27 אוגוסט 1982, בעיתון „יומן השבוע" נכתבו דברים שכאילו נאמרו ע"י ראש עיריית שפרעם ויו"ר הוועד הארצי של הרשויות המקומיות הערביות מר איברהים נימר חוסיין המתייחסים לעדה הדרוזית והעם הפלשתינאי.

דברים אלו לא נאמרו על ידו, ופורסמו בשל אי־הבנה, והמערכת מתנצלת בשל כך.

יומן השבוע

פינה חמה ללב"י

הקרן למען בטחון ישראל

השבוע

☆ התרומה הגבוהה
מר צרנוביצי הרמן מרמת גן תרומתו חשנתית
5,186.47 ש"ח

☆ התרומה המרגשת
לכבוד סולה פרדקין, עם סיום תפקידו כיושב ראש המועצה האזורית עמק יזרעאל, תרמו עובדי המועצה והמכללה
850 ש"ח

☆ התרומה הצעירה
דנה ותומר מתל־אביב תרמו לכבוד יום הולדתה של אמם רונית
18 ש"ח

היום יותר מתמיד — תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

רדיו

קול המוזיקה

08.02 „צלילי בוקר" 07.07 „בוקר טוב" רביבי: קייק ווק, אופנבאך: פתיחה. ברנסטיין: „קנדיד" — הפתיחה. מסו"ה מחול הונגרי 07.30 „שחרית מוסיקלית" — „טוני צליל". רליוס: שיר לפני עלות השחר. מוצרט: סונטה לפסנתר ובנור ק. 376, מונטוורדי: קינתה של הנימפה. הלפרן: פואמה. וורדי: 2 אריות מתוך „נשף המסכות", שפר: קונצ'רטו לאורגן. 2 כנורות ותזמורת. ג'ורדני: אריה. שופן: ברקרולה. ווהן וויליאמס: פנטסיה על נעימות מסקס. דוניצטי: סונטה לחליל (א. תלמי) 09.30 „קונצרט בוקר". היידן: סימפוניה מס. 44 „סימפונית האבל". מ. היידן: קונצ'רטו לקרן ותז. מוצרט: סרנדה בדו מינור, ק. 361. מ. א. שרפנטייה: בדר גרה מגדלנה. צ'רני: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת כלה מינור. קופרין: קונצ'רטו במי במול מג'ור. באך: קנטטה מס. 57 11.4 „מגישים שיר" 12.05 „מאוצר הסרטייה" בטהובן: מחזור שירים „לאהובה הרחוקה", ברהמס: 3 אינטרמצי לפסנתר. מאהלר: שירי השוליה הנודד 13.00 „קונצרט צהרים". אנסקו: רפסודיה רומנית מס. 1. דייקא: „לה פרי", מוסיקה לבאלט. סן־סאנס: האריה של דלילה מתוך „שמשון ודלילה". שופן: קונצ'רטו מס. 2 במה מינור לפסנתר ותזמורת. שוברט: סימפוניה מס. 10 ברה מג'ור 15.00 „מילון מוסיקלי" 15.05 „מפגשים מוסיקליים" 16.00 „אתנחתא" „כחוה למרדכי סתר ביום הולדתו ה־70": „שירי ילדים" למילים של ח.נ. ביאליק (1983), סונטה ל־2 כנורות (1952) מוטו פרפטואו (1981), ביצוע בכורה, רביעית מסנתר (1982), ביצוע בכורה, 4 שירי מועד (1946) 17.30 „קונצרט מנחה". מישל קורט: הפראים והפירסטנברג" — קונצ' קומי מס. 25, באך: סונטה בדו מינור, לכנור וצ'מבלו. ג'וליו קצ'יני: 4 שירים בליווי להקת כלי פריטה. ווילה דה־נמבה. אלברכטסברגר: קונצ' בדו מג'ור, לנבל ותז. היידן: סימפ. בסול מג'ור, מס. 92, „אוקספורד". גריג: המוסיקה ל„פר גינט", מנדלסון: הפתיחה „מערת פינגל" 20.05 „ערב טוב". שוברט: מחולות 20.27 „מגישים שיר" 20.30 „קונצרט התזמורת הסימפונית ירושלים שידור חי מתיאטרון ירושלים, עזן פרטוש: „נתיבים", אלגיה סימפונית. פרנץ דנצי: סימפוניה קונצרטית לקלרינט, חליל ותזמורת. צ'ייקובסקי: סימפוניה מס. 6 („הפתטית") 22.55 „מילון מוסיקלי" 23.00 „רוד הזהב" — אמנים גדולים בהקלטות הסטוריות: טוסקניני בלונדון — תכנית חמישית. רוסיני: סונטה מס. 3 בדו מג'ור לכלי־קשת (תז. אנ. בי. סי). ברהמס: סימפוניה מס. 4 במי מינור. (תז. פילהרמוניה)

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 „חוגה" עם בני הצדיל 09.05 „השיר לא תם" — שירים עבריים 09.30 „מפגש" — מגזין בשידור חי 10.30 „רדיו קל" 11.10 השידור היומי לבתיה"ס: „זהותו של אדם לפי תאור עצם שהוא [illegible]

גלי צה"ל

06.00 באופק צילי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים 08.30 אוניברסיטה משודרת: אלברט אינשטיין — אחדות וריבוי מרצה: פרופ' יוסף אגסי. 07.07 שבע אפס שבע, עם יצחק רועה. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעה אקטואליה יומית 09.05 נכון לעכשיו, עם רן שילון. 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב 12.05 להיט לתאבון 13.05 בסגנון ישראלי, עם אלי ישראלי 15.05 מה יש, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים — שירים עבריים 16.53 כאופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גל־צה"ל 17.30 כוונת — מגזין גלי צה"ל לענייני צבא וביטחון 17.50 יומן ספורט 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן 18.35 כוכב הערב, 19.05 „רדיו דדיו", עם יואב קוטנר. 20.05 „רוק ישראלי" 21.00 כבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת:

רשת ג'

11.06 ללי וזן — שיר וברכה 16.05 הדיים הדייר [illegible] — עם שוש עטרי 16.05 „מוסיקה לעניין" 17.05 „שירי רש" — „רדיו־טור" 19.05 „קוליבר" שבועי סוף 20.05 „שנות הזהב" — ושידור שני 22.05 „מופע רוק", עם דליה כהן 23.05 „הלילה הוא שירים"

טלוויזיה

08.15 נושאים ביהדות: הצב תשיבנו. 08.40 כלי מירות: ציירה 2. 09.00 ארץ מולדת: הנעורים. 09.30 מדעי הטבע [illegible] 10.10 אנגלית ה. 10.30 הגיל הרך: רהוב הכפוס. 11.00 אנגלית ד. 11.15 עיוכיית [illegible] 11.50 מדעי הטבע [illegible] 12.00 [illegible]

[illegible] 18.00 „כיפורים בראש" — תכנית שבועית. [illegible] נכסי תרבות, ליקט ר' גרלה. „בתוך הבחרון" בקריאת ע' גורלא: „אלף מרבכות". מאת נורית זרחי. 18.15 „פסוקו של מקום" — מבט אל צור. 18.32 „מועדון הטף" (ערבית). 19.00 „מפגש" תכנית דיון שבועית (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.02 מבט ספורט. 20.45 לקראת שידור. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 כיצד קונים פצצה גרעינית. 22.10 „כתוב בעיתון" — תכנית שבועית. מגיש: מאיר שלו. 22.25 „המגדל השחור" — סידרת מתח אנגלית חדשה. 23.15 „סוף ציטוט" — תכנית שבועית בענייני ספרות. מנחה: ירון לונדון. 23.58 פסוקו של יום. חדשות.

קולנוע

[illegible]

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ה', 6.3

תיאטרון הבימה:

נמר חברבורות: 20.30

הפרדס: 20.30

ותיאטרון הקאמרי

דבש פרא: 20.30

צוותא

לתרבות מתקדמת

יום ה 6.3 בשעה 21.00

מיטה־מיטבח, מיטה־מיטבח

בשעה 22.45 - ג'אז בצוותא

[illegible]

רמת־גן וגבעתיים

אויאזיס: שנת הדרקון 9.30 ,6.30

ליליה: בכבוד של פריצי 9.30 ,7.00

ארמון: סוניה האדומה 9.30 ,7.15 ,5.00

רביקן:

גן 1: סיפורה של ראיה 9.40 ,7.30 ,5

גן 2: ביירדי 9.40 ,7.20 ,5

גן 3: הרבה ולא כלום 9.45 ,7.10 ,4.10

גן 4: להב ביטוץ 9.15 ,7.20 ,5.00

ירושלים

אייסקו: בייגאלה ביות 1 9.7 ,4.10

אייריטון: שומר עם כבוד 9.7 ,4.10

בית אגרון:

דמרית — 1 18.10

האהים בלוו 21.10

שר הטבעות 24.00

בנייני האומה: מסע העקבים של אבא 9.00 ,6.45

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים

קופ"ח עין יהב — חולון.

חולון

אהרון — הופיין 52.

ירושלים

מרפאת רח' הגידם, רח' הגידם 8.

נתניה

פורת — פ"ת 76.

פתח־תקוה

סופרפארם — שפירא 43.

תל־אביב

כס — פרישמן 66.

ארלוזורוב — ארלוזורוב 76.

חיפה

הנשיא — שד' הנשיא 33.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244: חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בית לניאדו נמצא בתורנות לכירורגיה לחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ - ילדים, עיניים. ביקור חולים — פנימית, א.א.ג. שערי צדק - נשים, כירורגית, אורטופדית.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-413500.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה

ת"א - 226027 (24 שעות)

חיפה - 04-229488 (11.00–20.00)

נהריה - 04-920014 (11.00–20.00)

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' — טל. 222732.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—24.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 16.00—24.00. בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.

הכתובת: רח' כרמיטבא 49. טל' 284649. בחיפה: רחוב הנפן 26, קומה 3. טל' 521166. פתוחה בימי יום ביומו, כולל ערבי שבתות. שבתות וחגים מ־20.00 עד 24.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אדרי הצ"ה בתאום טלפוני בלבד.

רייננגוף ר' [illegible] ליד המשביר קומה א'. טל' 294669, 03-285227.

מרכז סיוע לנפגעות אונס

לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-12452 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-227171

ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111

ער"ן חיפה — טל' 04-672222

ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111

ער"ן נתניה — טל' 053-35316

סילוק מיטרדים

ליוקר עמ"א לגידים החופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — טל' 08-221022. עפולה — טל' 065-91334.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום:

בימים א'־ה' בימי ו' וערבי חג: 7.30.

לבני־ברק ולחיפה:

בימים א'־ה': 16.00.

בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מתל־אביב לירושלים:

מת"א דרום בימים א'־ה': 16.00.

מבני ברק 8.18.

לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.

לנהרייה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בת־גלים:

לירושלים: א'־ה': 7.00.

לתל־אביב: א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.

מנהריה לחיפה ולתל־אביב:

6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.15, 18.38.

לירושלים: 5.35.

אליצור נתניה עם רגל אחת בגמר־סל — 91:93

ארבע נקודות אחרונות של ג'ימי הול העניקו לכדורסלני אליצור נתניה נצחון ראשון בחצי הגמר־סל על הפועל חולון בחולון! * הגומלין ביום רביעי ביד־אליהו

מאת יצחק ויסהוף

„הבטחתי משחק שקול? הבטחתי. אמרתי ששתי הקבוצות ברמה שווה? אמרתי. השגנו נצחון גדול אך ניצחנו רק במחצית אחת. המחצית השניה תהיה בגומלין בשבוע הבא ואני מקווה כי לא נזדקק למשחק שלישי" כך הגיב אמש יוסי הררי מאמנה של הלהקה מעיר היהלומים לאחר הנצחון הדרמטי 91:93 על הפועל חולון במפגש הראשון בין השתיים במסגרת חצי הגמר־סל.

גיבור נצחונה של אליצור נתניה היה וילי סימס. 7 דקות לפני הסיום כשחולון הוליכה 71:80 החל סימס במבצע צליפות מרהים. שלושה סלים רצופים של שלוש נקודות בתוספת שני סלים רגילים ונקודת עונשין העלו את חבריו ליתרון 84:85, שלוש וחצי דקות לסיום.

כאן החל „משחק נדנדה" דרמטי כשהיתרון עובר מקבוצה לקבוצה. בדקה ה־38 הורה לוח התוצאות על שוויון 89:89. חיים זלוטיקמן קלע שתי קליעות עונשין — 89:91 לחולון, אך ג'ימי הול השווה — 91:91 דקה לסיום.

חולון המבולבלת איבדה כדור וביצעה עבירה על ג'ימי הול. הול דייק מקו העונשין (51 שניות לסיום) והעלה את חבריו ליתרון 91:93. חולון יצאה להתקפה במטרה להשוות או לקלוע סל של שלוש נקודות. ג'ון ויליס שהחליף, בדקה ה־36 את קליף פונרקסטר שיצא בחמש עבירות, התמהמה במסירת הכדור. לבסוף מסר לג'ף קופר שאיבד את הכדור בשלומיאליות קרוב לסל. בשניות האחרונות ידעה אליצור נתניה לשמור על הכדור ועל הנצחון היקר.

עד לדקות הסיום הדרמטיות הוליכה הפועל חולון ביתרון. יתרון השיא שלה היה בדקה ה־14 — 25:40. אולם החל מדקה זו ועד לסיום המחצית הראשונה קלעה הפועל חולון 4 נקודות בלבד ואיפשרה לשחקני אליצור להתאושש ולצמצם ל־44:37 במחצית.

במחצית השניה הפך המשחק לשקול עם יתרון קל להפועל חולון — 47:50 בדקה ה־23. התאוששות חולונית, כנכות קליעות מוצלחות של זלוטיקמן ובורמור, העלו את חולון ליתרון 57:65 (28) ו־71:80 בדקה ה־33. ואז הגיע המהפך.

לעיני 3000 צופים נלהבים התנהל משחק גברי ומרתק. הגם שלעיתים הרמה לא התעלתה לשיאים התנהלו על המשטח מאבקים חריפים כששחקני שתי הקבוצות נלחמו בחירוק שיניים על כל כדור.

חולון הציגה במחצית הראשונה את ג'ף קופר במיטבו. קופר, קלע במחצית זו 14 נקודות וקלט בהתקפה 6 כדורים חוזרים שהפכו לסלים. חולון סבלה מיכולת פושרת של הרכז ישראל אלימלך ושל חיים זלוטיקמן במחצית הראשונה.

אצל אליצור נתניה הפתיע ג'ף פאל שפתח בחמישיה הראשונה במקום ג'ימי הול. קארל נברסון הירבה להחטיא ובמחצית הראשונה קלע שני סלים מהשדה. במחצית השניה השתפר מעט. סימס שלא זהר במחצית הראשונה התעלה בשניה והיה הגורם לנצחון. רני ברכה ישב בדקות רבות על הספסל ולקראת הסיום הוכיח את חיוניותו.

משחק הגומלין בין שתי הקבוצות יערך ביום רביעי בשבוע הבא בהיכל הספורט ביד־אליהו.

שפטו, בצורה בינונית, דוד דגן וערן עמית.

● קלעו לאליצור נתניה: סימס 26, הול 20, נברסון 17, פייר 12, פאל 12 וברכה 6.

● קלעו להפועל חולון: בורמור 25, זלוטיקמן 23, קופר 21, פונרקסטר 12, אלימלך 8 וויליס 2.

בקטע הזה נראה דייזי בורמור מהפועל חולון כשהוא נשען וקולע לסל אליצור נתניה. אבל בסיום ניתרו תאליצוראים לאחר נצחונם 91:93 במשחק הראשון בחצי הגמר־סל בחולון. (תצלום: אריה[illegible])

2,000 ש"ח היום בתוכנית „רדיו־טוטו"

2,000 ש"ח הוא הפרס הראשון למנחש 13 משחקים בתכנית „רדיו־טוטו" שתשודר היום בשעות 5־7 אחה"צ ברשת ג.

המאזינים, המתבקשים להכין טפסי טיוטה של המחזור הקרוב, ימלאו טור אחר ויעבירוהו בטלפונים הבאים:

משעה 3 עד 6.30 בטלפון 03־217111.

משעה 4 עד 6.30 בטלפון 03־260181.

צוות מומחים יקבע באולפן את הניחוש הנכון. בתכנית ראיונות, שעשועונים וחידונים והיא מגושת בידי מלאכי חזקיה ומנחה אותו מוטי חביב.

ציבונה בדרך לגמר — ניצחה את ריאל 81:88

דראזן פטרוביץ' קלע 39 נקודות לציבונה ופרננדו מרטין 33 לריאל.

הטבלה

1.	ציבונה	9	838־871	15
2.	דאלגיריס	9	820־833	15
3.	ריאל	9	808־849	14
4.	מכבי ת"א	9	864־837	13
5.	סימאק	8	686־712	12
6.	לימוז'	8	820־734	9

שרות „על המשמר"

קבוצת ציבונה זאקרב, אלופת אירופה ויוגוסלביה בכדורסל, עשתה אמש צעד משמעותי לקראת הופעתה בגמר גביע־אירופה לאלופות ב־8 באפריל בבודפשט. כשניצחה באולמה את ריאל מדריד — 81:88, לאחר 44:50 לריאל במחצית.

לציבונה נותר משחק חוץ בלימוז', היום חמישי. בשבוע הבא, הערב תשחק סימאק מילאנו בלימוז'.

נבחרת הג'ודו יוצאת היום לבלגיה

מאת יצחק אשל

נבחרת הג'ודו של ישראל יוצאת היום לבלגיה שם תשתתף באליפות בלגיה הפתוחה ולאחר מכן באליפות מערב גרמניה הפתוחה.

בתחרויות אלה ישתתפו מטובי ספורטאי אירופה. בנבחרת הישראלית שבעה ספורטאים: מיכאל ברכה, יעקב ברוך, משה פונטי, יהודה יחזקאל, שי יונה, והאחים עדי ושוקי קואו.

הערב חצי הגמר השני, ביד־אליהו, בין מכבי להפועל ת"א:

מכבי: הפעם הפועל מסוכן
הפועל: אין לנו מה להפסיד

„חומר השחקנים של הפועל תל־אביב אינו נופל מחומר השחקנים שלנו. מייק לארגי, לאוואן מרסר, עמוס פרישמן, ג'ק צימרמן ואריל ויליאמס הם שחקנים המסוגלים להוות בעייה לכל קבוצה. גם למכבי תל־אביב" כך אומר מאמן מכבי תל־אביב, צבי שרף, לפני הדרבי התל־אביבי, הערב, במסגרת שלב חצי הגמר־סל.

במשחק שיחל ב־8.30 בהיכל הספורט ביד־אליהו, צפויה רכבת צופים. הוסיף שרף: „המשחק תלוי בהרבה גורמים: בהגנה, בקליעה כמות העבירות וכמובן, כושר גופני. מכבי נמצאת כיום בכושר טוב. עשינו את המירב כדי להגיע למשחק זה ברמה סבירה".

במכבי תל־אביב לא מסתירים את החשש ממשחק שלישי. ברור, כי המטרה היא לנצח הערב, על מנת להיות רגועים יותר במשחק הגומלין ביום שני.

הפועל ת"א, בנוסף לבעיות הכספיות, עסקו גם באימונים. אברהם פלדה, מנהל הקבוצה, מורה שלמכבי יש עדיפות ברורה על קבוצתו: „אסור לנו להתעלם מכך שמכבי עדיפה. להפועל תל־אביב אין מה להפסיד במשחק הערב. מה שעבר על הקבוצה [illegible] שהגענו, זה מספיק. כל מה [illegible] לעשות מעבר להופעה [illegible] תהיה הפתעה. אני רק [illegible] שהדרבי יהיה טוב ואם [illegible] נמצאת בכושר טוב [illegible] הערב".

אימוני הפועל ת"א [illegible] מכבי, התקיימו בהדרכת [illegible] מאמן הפועל ת"א, יעקב [illegible] מתלבט עדיין. אם לפתוח [illegible] ויליאמס בחמישיה [illegible] ההתלבטות היא בין [illegible] פליישר, כן יאיישו [illegible] עמוס פרישמן, ג'ק צימרמן [illegible] לארגי ולאוואן מרסר.

מכבי תפתח בחמישיה [illegible] שלה: מוטי ארואסטי, [illegible] ברקוביץ, דורון ג'מצ'י, קווין מגי ולי ג'ונסון.

ישפטו ראובן וירובניק [illegible] עובדיה.

בראזיל לא תבוא

„ביטלו את המשחק בישראל," משום [illegible] נגד הונגריה בבודאפשט. [illegible]

עפולה: הפסקת פעילות, ושני משחקי ראדיוס

בית־הדין המשמעתי של ה־התאחדות לכדורגל הרשיע אמש את קבוצת מכבי עפולה מליגה א' מחוז צפון בהפסקת משחק הליגה בשבת עם מכבי חדרה. בית־הדין המשמעתי הטיל על הקבוצה מעפולה עונש של הפסקת פעילות למשחק ליגה אחד ועוד שני משחקי ליגה על תנאי. לפיכך לא יתקיימו מחרתיים משחק הליגה בין מכבי עולה להפועל טירת הכרמל וקבוצת טירת הכרמל תזכה בנצחון טכני.

בנוסף לעונש של הפסקת פעילות הטיל בית־הדין על מכבי עפולה עונש של קיום שני משחקי רדיוס בפועל מיד לאחר ריצוי עונש הפסקת הפעילות וכן קנס של 100 ש"ח. תוצאת המשחק נקבעה 0:2 לזכות מכבי חדרה. בית־הדין המשמעתי הרחיק לשנתיים בפועל מכל פעילות את שמואל סבאג, כדורגלן מכבי עפולה. אשר הסתער על השופט אמנון היומן, בעט בו בירכו וגרם להפסקת המשחק. עפולה הורשעה בהתנהגות בלתי ספורטיבית של שחקנים. אי מתן הגנה לשופט ופגיעה גופנית בשופט.

חיים גולדברג ממכבי תל־אביב נענש אמש בהפסקת פעילות ל־3 משחקים בפועל בגין צבירת חמישה כרטיסים צהובים.

עונש דומה, על עבירה דומה הוטל על אשר סלומון, בלם מכבי יבנה.

אבנר חדד מהפועל חיפה שהורחק במשחק הדרבי של קבוצתו עם מכבי חיפה נענש בהפסקת פעילות לארבעה משחקים בפועל.

בגביע האנגלי

במשחקי הגביע האנגלי שנערכו אתמול הושגו התוצאות הבאות: ווטפורד — בורי 1:1; ווסטהאם — מנצ'סטר ונייטד; סאותהמפטון — מילול 0:1; שפילד ונסדיי — דרבי 0:2; לוטון — ארסנל 0:3.

בגביע החלב סיימו ליברפול וקווינס פארקי רינג'רס בתיקו 2:2 את המשחק שנערך בליברפול.

ליף חתם בנתניה

מאת יצחק ויסהוף

ברוך ליף, כוכבה של הפועל הגליל העליון, חתם חוזה עם קבוצת אליצור נתניה.

מאמנה של אליצור נתניה, יוסי הררי סיפר אמש לאחר נצחון קבוצתו (91:93) על הפועל חולון, כי ליף חתם באליצור לשתי עונות.

הכדורסלן עצמו נכח אמש במשחקה של אליצור נתניה. ליף אמנם לא ישב על ספסל הקבוצה, אך בסיום המשחק התהלך על המשטח בחולון ולחץ את ידי חבריו החדשים. ליף עדיין לא קיבל שיחרור מקבוצת הפועל הגליל העליון.

בקבוצת אליצור נתניה עובדים מהר. יו"ר הקבוצה ניל גילמן, סיפר אמש כי בשבוע הבא עומר לנחות בישראל כדורסלן שחום עור המתנשא לגובה של 2.10 מטר. גילמן הוסיף כי הכדורסלן החדש שיבחן מיד עם בואו הוא ברמה גבוהה מזו של קווין מאגי, כוכבה של מכבי ת"א.

כתבנו בגליל העליון, עמית גל, מסר אמש את תגובת הנהלת הפועל הגליל־העליון: „לברוך ליף יש חוזה חתום עם קבוצת הגליל להמשך הופעותיו בקבוצה עם אופציה להארכה. עד היום פעל הגליל בשקט ולא בפרהסיה. צעדו של ליף אינו ידוע להנהלת הגליל העליון. מן הדין שקבוצה שמנהלת מו"מ עם שחקן השייך עדיין לקבוצה תבוא בדברים עם ראשי קבוצתו הנוכחית. במידה ואליצור נתניה מעוניינת בליף עליה לפנות לגליל העליון ולא לכדורסלן".

אנשי הגליל העליון סיכמו ואמרו כי הם משוכנעים כי צעדו של הכדורסלן אינו סוף פסוק וצפויות התפתחויות בנושא זה.

צור וקוריאל מדורגים ראשונים בסנואר־סבנה

מאת יצחק אשל

מנשה צור ולילית קוריאל מדורגים ראשונים בתחרויות הטניס סנואר־סבנה, הסבב השלישי, אשר יתחיל היום אחה"צ במגרש הספורטון בפתח־תקוה.

ברצלונה — יובנטוס 0:1

שער של תוליו אלברטו העניק נצחון 0:1 לברצלונה על יובנטוס האיטלקית במשחק הראשון בשלב רבע הגמר בגביע אירופה לאלופות.

120 אלף צופים חזו במשחק מאכזב שנערך בספרד והעניק יתרון מוקדם למקומיים. הגומלין יערך באיטליה.

כתבנו בגרמניה, חיים שר, מדווח על נצחונה של באיירן מינכן 1:2 על אנדרלכט הבלגית. דיטר האנס (13) וולפרט (32) הצעידו את באיירן ליתרון 0:2. אנדרסון (72) הקטין ל־1:2. 25 אלף צופים חזו בהזדמנויות רבות של באיירן שלא נוצלו.

שני משחקים לא הוכרעו. הקבוצה הפינית קוסיסי לאהטי כפתה בבוקארשט תיקו 0:0, על סטיאווה ובאברדין נפרדו מתיקו 2:2 אברדין הסקוטית וגטבורג השבדית. מילר קבע 0:1 לאברדין בדקה ה־13, הולמגרן איזן בדקה ה־43. יואיט (79) קבע 1:2 לאברדין אך דקה לפני הסיום השווה אקסטרום. 22 אלף צופים חזו במשחק.

רומינגה בדרך לחצי הגמר בגביע אופ"א

קבוצתו האיטלקית של המערב־גרמני קארל־היינץ רומינגה, אינטר מילאנו, השיגה אתמול מוקדמה רצינית ברבע גמר גביע אופ"א כשהביסה במילאנו את נאנט הצרפתית 0:3.

40 אלף צופים ראו בדקה ה־13 את שערו העצמי של להירו. בהמשך הוסיפו טרדלי (61) ורומינגה (78) שני שערים נוספים.

באותה מסגרת ניצחה היידוק ספליט 0:1 את ווארחם הבלגית משער של הבינלאומי [illegible] וויוביץ בדקה התשיעית. 50 אלף צופים חזו במשחק.

שלושם נפרדו בליסבון [illegible] 1:1 ספורטינג ופ.צ. קלן. [illegible] השיוויון לזכות קלן [illegible] האחרונה על ידי אלוס [illegible] עונשין מ־11 מטרים. הישראלי [illegible] פונטי, שיחק עד לדקה ה[illegible] הוחלף. שחקני ליסבון [illegible] הזדמנויות מצויינות [illegible]

נצחון משכנע השיג [illegible] מאדריד — 0:3 מול [illegible] קסאמאס משוייץ. [illegible] במאדריד כבשו את [illegible] סאנצ'ס (32), מישל [illegible] ואמיליו בוטראגנו (84).

היום אליפות החוף לנכים בשחיה

במרכז הספורט [illegible] בחיפה תיערך היום [illegible] לנכים בשחיה.

באליפות זו ישתתפו [illegible] שחיינים מנכי אילין.

● נבחרת הכדורגל של [illegible] קוריאה, נוצחה בלברקוזן [illegible] צת לברקוזן, בה משחק [illegible] צ'ה בום, בשיעור 1:2.

נצחונות חוץ במחזיקות

מצבה של הקבוצה הסובייטית דינמו קייב מעולה בעקבות הנצחון אתמול 1:4 בוינה מול ראפיד המקומית במשחק הראשון בשלב רבע גמר גביע אירופה למחזיקות גביע.

כל השערים הובקעו במחצית השניה. בלאנוב (56), (61), יארמצ'וק (68) ויאקובנקו (74) הצעידו את קייב ליתרון 0:4 לפני שווילפירט המתיק את הגלולה בדקה ה־84.

נצחון חוץ השיגה גם אתלטיקו מאדריד — 0:2 בבלגראד מול [illegible] הכוכב [illegible] טילבה כבש את שני השערים בדקות 29 ו־89. 80 אלף צופים חזו במשחק הראשון בין שתי הקבוצות.

דינאמו דרזדן הכניעה במגרשה את באייר אורדינגן 0:2. 36 אלף צופים ראו את שעריהם של פרנק ליפמאן בדקה ה־50 והנס אובה פילץ בדקה ה־62.

במשחק רבע גמר נוסף גברה דוקלה פראג במגרשה על בנפיקה ליסבון 0:1 משער שהבקיע לוהובי בדקה ה־14. רבבת צופים חזתה במשחק.

2 מיליון דולר הושקעו באיצטדיון בכפר־סבא

4,000 מקומות ישיבה, מיבנה לקבוצה הביתית, מכלולי אתלטיקה ושני מגרשי אימון — זהו איצטדיון הכדורגל החדש בכפר־סבא, המצוי בשלבי בנייה [illegible].

פרטים על הקמת המיתקן והתקדמות הבנייה, מסר ראש העיר יצחק ולד לחברי המועצה להסדר ההימורים בספורט בסיור שנערך באתר.

האיצטדיון מוקם על שטח של 100 דונם ברוטו והושקעו בו עד כה — 2 מיליון דולר מהם כ־600 אלף דולר תרומתה של המועצה להימורים.

ראש העיר הדגיש בפני יו"ר המועצה, אריה זייף, כי דרוש כיום סכום נוסף של 1.75 מיליון דולר כדי להשלים עוד 3,000 מושבים, ולהתקין תאורה, מלתחות, מגדל טלוויזיה, חניה ודרכי גישה.

אלופת אירופה מסתערת גם על הגביע העולמי (4)

פלאטיני ושות' רוצים להתחבר לצמרת במקסיקו

מאת ישבח סלברט

אלופת אירופה בכדורגל, נבחרת צרפת, מקווה לשחזר בחודש יוני, במקסיקו את הופעתה המבריקה במשחקי הגמר בספרד. ביוני 1982, אז החמיצה הזדמנות־פז להתמודד על הכתר עם איטליה.

מישל פלאטיני וחבריו הפגינו יכולת מעולה במשחקם השוטף והטכני ואף כונו בפי כל „בראזיל האירופית". ואכן, „בנבחרת הטרי־קולור" היו מסממני הטכניקה הבראזילאית הידועה לטובה. היופי השתלב במשחק כדורגלני צרפת עם קצת כח. עם טיפת־מזל היו מפלסים דרך לגמור בספרד, ואולי זוכים בתואר העולמי הראשון.

האיש שמנע מהם זכות גדולה זו היה שוערה של מערב־גרמניה, הארלד (טוני) שומכר, שפגע בגסות בפטריק באטיסון, שעה שזה ניצב מולו ובמהלומה במתכוון שבר את לסתו של הצרפתי. זה אירע בדקה ה־62 במשחק בין שתי הנבחרות כשהתוצאה היתה 1:1. המאבק הוארך ל־30 דקות נוספות ונסתיים גם בהארכה בתיקו 3:3. בדו־קרב בעיטות העונשין מ־11 מטר ניצחו הגרמנים — 4:5.

הכלהיו תמימי־דעים שהשופט ההולנדי קורבר היה חייב להרחיק את השוער הגרמני ולא להסתפק בכדור־עונשין מחוץ לרחבת ה־16. אגב, אותו שומכר הורחק לפני כשבועיים במשחק בבונדסליגה לאחר שספג שני כרטיסים צהובים.

באטיסון, המגן בן ה־29, מתנשא ל־1.82 מטר. הוא שחקן קבוצת בורדו האלופה, ונכלל בסגל הרחב למקסיקו.

במשחקי ספרד דורגה צרפת במקום הרביעי לאחר שנוצחה ע"י פולין 3:2, במאבק על המקום השלישי.

שמונה נותרו

בסגל הצרפתי נותרו כיום רק שמונה כדורגלנים מסגל־ספרד: המגינים מנואל אמורוס, בן 24 ממונקו; באטיסון ומקסים בוסיס, בן 31 מנאנט; הקשרים אלן ז'ירס, בן 33 וחצי מבורדו; מישל פלאטיני, בן 31 (יחגוג את יום הולדתו במשחקי גביע העולם במקסיקו) מיובנטוס האיטלקית וז'אן טיגנה, גם הוא בן 31 מבורדו, והחלוצים ברונו בלון, בן 24 ממונאקו ודומיניק רושטו, בן 31 מסאנז'רמן פאריס.

כל השאר הם שחקנים צעירים ומבטיחים שכמה מהם השתתפו לפני שנתיים במבצע זכיית צרפת באליפות אירופה. המאמן החדש, הנרי מישל, שנטל את הפיקוד ממישל הידאלגו, שהפך מאמן קבוצת מארסיי, זימן לסגל שני כדורגלנים חדשים, השוער ברונו מרטיני מקבוצת אוקסר והחלוץ ז'אן פייר פאפן, המככב בקבוצה הבלגית פ.צ. בריז', שהפסידה בשבוע שעבר את ראשות טבלת הליגה לאלופה אנדרלכט.

בשבוע שעבר נאלצה צרפת להופיע במשחק־מבחן נגד צפון אירלנד, בפאריס, ללא כמה מכוכביה, שנעדרו בגלל פציעות. האירים ניצלו זאת וכפו תיקו אפס על מארחיהם. בהרכב הצרפתי נכללו שמונה שחקנים שניצחו את יוגוסלביה 0:2, בבית המוקדם, וזיכו את ארצם בכרטיס ההשתתפות [illegible]

כוכב צרפתי פלאטיני במדי יובנטוס האיטלקית

כעבור ארבע שנים נוצחה צרפת ע"י אוסטריה — 3:2, לאחר הארכה, ונשרה כבר בשמינית־הגמר.

ב־1938 אירחו הצרפתים את משחקי־הגמר ונוצחו ברבע־הגמר ע"י האלופה, איטליה (1:3), לאחר שקודם־לכן גברו על בלגיה (1:3).

12 שנה לאחר־מכן, עם חידוש המשחקים, אחרי המלחמה, נאבקה צרפת עם יריבתה הוותיקה, יוגוסלביה. צרפת נוצחה במשחק השלישי והקובע 3:2 לאחר הארכה, באיצטדיון הנייטראלי בפירנצה. קודם־לכן ניצחה יוגוסלביה פעמיים את ישראל — 0:6 בבלגראד ו־2:5 בתל־אביב.

ב־1954, בשוייץ, שוב הוגרלה צרפת עם יוגוסלביה, וגם הפעם כשלה (1:0). מאותו בית עלו יוגוסלביה ובראזיל.עמה לא נפגשה צרפת.

ההישג הטוב ביותר של צרפת היה בתקופת „שלושת המוסקטרים", קופה — פונטן — פיאנטוני. שלושת החלוצים הבקיעו יותר שערים מכל נבחרת אחרת במשחקי 1958 בשבדיה.

צרפת הביסה את פאראגוואי — 3:7. משלושער של פונטן, שזכה בתואר מלך־השערים, עם 13 שערים — „שיא שטרם נשבר עד היום. המאבק עם יוגוסלביה נמשך גם בשבדיה ושוב הפסד — 3:2. אולם הפעם עלו יוגוסלביה וצרפת לרבע־הגמר, בהותירים מאחור את סקוטלנד ופאראגוואי. ברבע־הגמר ניצחה צרפת את צפון־אירלנד 0:4. כשבשורות צפון־אירלנד כיכב כקיצוני ימני בילי בינגהאם, מאמנה המצליח של מולדתו, ששיבח את הצרפתים לאחר התיקו אפס לפני שבוע בפאריס. לדעתו של בינגהאם צרפת היא כיום הנבחרת הטובה באירופה.

בחצי־הגמר בשבדיה הוכסה צרפת ע"י נבחרת־הפלא של בראזיל — 5:2. במשחק זה הבקיע פלה שלושער.

במאבק על המקום השלישי הכניעה צרפת את גרמניה, אלופת העולם ב־1954 — 3:6. פונטן הבקיע ארבעה שערים.

בסך־הכל הבקיעו הצרפתים באותה אליפות 23 שערים וספגו 15. האלופה, בראזיל, כבשה 16 שערים וספגה רק 4, שניים נגד צרפת ושניים נגד שבדיה, שנוצחה בגמר 5:2.

צרפת נעדרה ממשחקי הגמר ב־1962 בצ'ילי, לאחר שנוצחה ע"י בולגריה 1:0, במשחק שלישי וקובע במילאנו.

כעבור ארבע שנים, בלונדון, נוצחה צרפת ע"י האלופה, אנגליה 2:0 וע"י אורוגוואי 2:1, ולא עלתה לרבע־הגמר. ב־1970 (מקסיקו) וב־1974 (גרמניה) לא העפילה צרפת לגמר. היא שבה לצמרת הכדורגל הבין־לאומי ב־1978 בארגנטינה. אך ללא הצלחה. בספרד כבר היתה להיט, וכנראה שגם במקסיקו תהיה אחת הנבחרות המסקרנות.

● כדוריד

הפסד שלישי לאלופת הכדוריד

הפועל־אפס־שתיים

מדוע אנגליה לא תהיה אלופת העולם?

מי שיודע ליהנות למראה משחק כדורגל טוב – נהנה, יותר מכל, למראה משחק בליגה האנגלית. תענוג לראות משחק כזה – יותר מכל משחק בליגה, בכל ארץ אחרת. אף־על־פי־כן, אין כמעט סיכוי לנבחרת אנגליה לזכות באליפות העולם. למה? טוב ששאלתם. ולהלן התשובה: קודם כל, שתי עובדות־יסוד.

א. באנגליה קיימת תופעה שניתן לקרוא לה קדושת משחקי הליגה, לאחר שנקבעו המשחקים בלוח השנה – אין פוגעים במשחקי הליגה בשום פנים ואופן, אלא אם מזג האוויר באמת איום ונורא. גם אימון הנבחרת הלאומית איננו חשוב יותר מקיום המהלך התקין של משחקי הליגה.

ב. הכדורגל האנגלי הוא יפה כל־כך לעין משום שהוא התקפי, חזק מאוד, ובעיקר – קולקטיבי. שימו־לב, כשאתם צופים בטלוויזיה: מה קורה כאשר שחקן אנגלי מקבל כדור. הוא מתקדם איתו שניים־שלושה מטרים. ולאחר שתיים־שלוש נגיעות (מכסימום!) – הוא מייד מוסר. לאן הוא מוסר? למקום שבו עתידים לעמוד החברים שלו בעוד שתיים־שלוש שניות. איך הוא יודע היכן הם יעמדו? הוא יודע כי הוא מתאמן איתם הרבה. והוא מכיר אותם כמעט בצורה מושלמת. כאשר שחקן אנגלי מקבל כדור ומתחיל לנוע, נעים על המגרש יחד איתו. בלי כדור. לפחות חמישה מחבריו. אל המקומות הידועים היטב לכל שחקני הקבוצה. קבוצה אנגלית טובה היא מערכת קולקטיבית להנעה מתמדת של הכדור אל עבר מצבי ההבקעה האפשריים בכל סיטואציה נתונה. כל זה שונה לגמרי.כמובן. מהכדורגל הדרום־אמריקני – ששם הקבוצות הם אוסף כוכבים זריזים ולהטוטני־כדור. אוהדי הכדורגל הדרום־אמריקני, אני מתאר לעצמי, גם אוהבים מאד קירקס.

בגלל שתי עובדות היסוד שצוינו לעיל, נגרמות שתי התוצאות הבאות:

ראשית – בכל זמן נתון שמקבל לרשותו מאמן הנבחרת הלאומית באנגליה, הוא עשוי להגיע לתוצאות פחות־טובות מאשר כל עמיתיו בארצות אחרות. בניגוד להם. חייב המאמן האנגלי להביא את שחקניו להרבה יותר מאשר היכרות בסיסית ואלמנטרית ושיתוף פעולה טכני. עליו לטפח בכל אחד משחקניו תחושה כמעט אינטימית של תנועות חבריו על המגרש. כדי להגיע להפעלה אופטימלית של הנבחרת – צריך על כן המאמן האנגלי יותר זמן לחכנות מאשר מאמנים המסתפקים בשיטות משחק המבוססות על מיומנות אישית ושיתוף פעולה טכני בלבד.

שנית – למאמן האנגלי יש בדרך כלל פחות זמן. וגם מקדישים לו פחות משאבים ותשומת־לב – משום ש(1) משחקי הליגה קדושים בעוד שאליפות העולם היא רק חשובה־ו(2) חלק מאנשים שצריכים להעניק את הזמן, או את המשאבים. או את הרצון הטוב. בכלל לא מתלהבים מהנבחרת האנגלית – משום שהם, בעצם ולשים, או סקוטים או אירים (וזה סיפור אחר. שנתעכב עליו בעתיד).

מסיבה זו, לצערי הגדול מאד, אין לאנגליה. מלכתחילה, סיכויים טובים להפגין בפני העולם את מה שמפגינה כל אחת מקבוצות הליגה שלה (דרך אגב. לפני שקהל החוליגנים האנגלי סגר בפניו את שערי אירופה – לקחו הקבוצות האנגליות פעמים רבות את אליפויות אירופה לאלופות ולמחזיקות גביע).

זהו. מרוב דיבורים על אנגליה שכחנו לרגע מהפועל ירושלים. אז נגיד מהר את הסיסמה ונלך:

לעולם לא תצעדי לבדך הפועל ירושלים!

(זאת אומרת, תמיד יהיו מספיק פראיירים שיסעו איתך לכל חור בשביל לראות אותך מפסידה. בשעה שאני יושב בבית, עטשום, שותה קפה. גומר חצי „טיים". ומקשיב לשירים ושערים).

גדי יציב

דרור קשטן, מאמן בית"ר ירושלים, החל לחייך

מחזור השבת יקבע אם הצמרת תיפתח

הטבלה אינה משקרת ● הפועל ת"א שומרת על יציבות אבל אם תאבד מחרתיים נקודות בשכונת־התקוה יכול לחול מפנה ● שירזי יחזור בשבת להרכב בית"ר ירושלים במשחק קשה בפ"ת ● לכל קבוצה בעיות כלכליות

מאת יצחק ויסהוף

הצלע השלישית בצמרת הליגה הלאומית בכדורגל היא קבוצת בית"ר ירושלים. אמנם הקבוצה נמצאת במרחק של 7 נקודות מהמוליכת הטבלה, הפועל ת"א, אך נצחון הירושלמים בשבת — 1:0 על מכבי חיפה — הוכיח כי לחניכיו של המאמן דרור קשטן יש עדיין מה למכור.

בית"ר ירושלים ניצחה אחרי שלושה הפסדי־ליגה רצופים. ועשתה זאת ללא שני כוכביה. אלי אוחנה (פציעה) ושלמה שירזי (הרחקה).

בית"ר ירושלים הפתיעה את 10,000 אוהדיה שחזו במשחקה נגד האלופה כשגילתה מיחקי לחימה מתוכל ביכולת טכנית של כוכבה אורי מלמיליאן.

המאמן, דרור קשטן ידע בשבועות האחרונים ימים קשים. התיקול בינו לבין כוכב הקבוצה, אורי מלמיליאן, גרם להתפלגות אוהדי בית"ר. חלק צידדו בצערו של המאמן. שלא להכליל את הכוכב במשחק נגד מכבי נתניה (1:2), והיו שישפכו קיתונות־של־ביקורת על המאמן שהעז לא לשתף את מלמיליאן בהרכב. גם ההפסדים שנהלה בית"ר עד לנצחון האחרון לא תרמו להעלאת קרנו של המאמן. הנצחון על מכבי חיפה בא כזמן ודרור קשטן יכול שוב לחייך.

— האם מסוגלת בית"ר ירושלים להדביק את הפועל ת"א?

● קשטן: בית"ר ירושלים חייה כיום משבת לשבת. ניצחנו את מכבי חיפה בשבת ופנינו נשואות לקראת המשחק הקשה הצפוי לנו מחרתיים עם הפועל פ"ת. זה משחק קשה ביותר. איני מקל ראש בשחקני הפועל פ"ת. אלו שחקנים צעירים ושאפתנים המסוגלים לכל. בית"ר ירושלים תופיע למשחק ללא אלי אוחנה. שהוא בורג חשוב במערך הקבוצה. אמנם שלמה שירזי ישוב להרכב. אך אני צופה חיים קשים ואני מקווה שנוכל לצאת בראש מורם מהאיצטדיון בפ"ת. המצב בצמרת נזיל. גם להפועל ת"א משחק קשה בשכונת־התקווה. אם הפועל ת"א תאבד נקודות בשכונה, ואנחנו לא נפסיד יכולה הצמרת להיפתח. עד לסיום העונה ישארו עשרה מחזורים, 30 נקודות. וזה המון.

— האם תמשיך בית"ר ירושלים להתבסס על משחק לחימה כפי שחזינו בשבת?

● קשטן: לחימה זה חלק במשחק הכדורגל. לא בית"ר המציאה זאת. במידה שנמשיך להילחם, בתוספת כדורגל טוב שאנו מסוגלים להציג, זו תהיה ערובה להישגים.

— מדוע נזכרה בכך בית"ר רק עתה. לאחר 19 מחזורים?

● קשטן: לא צריך לספר לך כמה בעיות היו לנו. לבית"ר היו פציעות, הרחקות וכו'. רק לאחרונה התחלנו להתאמן באופן יסודי. והפציעה של אלי אוחנה נפלה עלינו בתקופה שבה חשבתי כי נפתרו בעיות הפצועים. זה כדורגל, וצריך לדעת לחיות עם המצבים האלה.

— הנצחון על מכבי חיפה היה איפוא בדיוק בזמן?

● קשטן: הנצחון חשוב לכשעצמו. הקבוצה היתה אחרי שלושה הפסדים רצופים ועם הגב לקיר. הנצחון גרם להעלאת המוראל. הבטחון והאמונה בהמשך הדרך. הנצחון נתן לנו הרגשה טובה. הוא החזיר את הצבע לפנים. אם הגיע שינוי אוכל לומר זאת רק לאחר השבת הקרובה. לפי היכולת שלנו תסיים בית"ר ירושלים את העונה בצמרת.

— האם מדברים גם על אליפות?

● קשטן: אני לא מדבר על אליפות. עדיין מוקדם לדבר על כך.

— האם מורגשות הבעיות הכלכליות הקשות?

● קשטן: בכל קבוצה יש בעיות כלכליות. בית"ר אינה יוצאת מכלל זה. אבל בעיות כספיות הן לא בתחומי. ואם אתה רוצה מידע תפנה להנהלת הקבוצה.

— מה דעתך על מכבי חיפה והפועל ת"א?

● קשטן: הטבלה לא משקרת. הפועל ת"א ראשונה; יש לה רק הפסד אחד. וזה מוכיח שהיא שומרת על יציבות. מכבי חיפה תתאושש: יש לה יותר מדי שחקנים טובים ולכן תתעורר בשלב כלשהו.

חברי „טמפל יהודה" בלונג־איילנד, בראשות נשיאתם, הגב' מרלין פוסט, היו הראשונים בארה"ב שאימצו את פעולות ספורט הנכים של מרכז הספורט לנכים של אילן ברמת־גן. במרוצת השנים האחרונות אירחו חברי „טמפל יהודה" קבוצות רבות של נכים מישראל שהשתתפו בתחרויות ספורט בארה"ב. לפני שבועיים גמלו להם ספורטאי אילן כשאירחו את 100 חברי הקבוצה במרכז הספורט ברמת־גן.

(כתב: אברהם תשובה; צילם: מיכאל פריידין)

הדתיים כמעט ופוצצו ועידת עובדי המדינה

הוועידה נכנעה לדרישתם להתקשר רק עם מקומות אירוח השומרים על כשרות ● ראובן בן־עמי נבחר למזכ"ל לקדנציה הבאה

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועידה הרביעית של הס־תדרות עובדי המדינה הסתיימה אתמול אחרי הצהריים. הוועידה שהתקיימה במשך יומיים בירו־שלים בחרה במזכ"ל ראובן בן־עמי לקדנציה שניה וכן את המרכז ושאר המוסדות.

הוועידה עמדה על סף פיצוץ לאחר שסיעת הדתיים (ב.ג.ד) מנעה מיו"ר סיעת ל"ע, אהרון הנדלמן, להגיש הסתייגות בנושא הבראה וכשרות.

ויכוח על כשרות

בהצעות ההחלטה נאמר בפרק רווחת העובד: התקשרויות מוסדות הסתדרות עובדי המדינה עם מקו־מות אירוח לסוגיהם לצורך הבראה או סמינרים, תעשה רק עם מקומות עם תעודת כשרות. הנדלמן בפרק ההסתייגות תבע לאמץ את הצעות הוועידה הקודמת והמאפשרות עריכת סמינרים לאו דווקא תוך שמירת כשרות, וזאת כדי לאפשר לחברי הסתדרות, שאינם שומרי מצוות, ושאינם יהודיים, ליטול בהם חלק. דבריו של הנדלמן שוסעו על ידי נציגי ב.ג.ד ואחד אף עלה על הבמה ואיים עליו פיזית. הנדלמן שלא נתמך במיוחד על ידי חבריו החילונים למזכירות הפעילה, ביטל לבסוף את ההצעה באומרו: "נוכח האלימות הפיזית והמילולית שלכם אני מוריד את הצעתי".

לא יהיו יותר פיטורים

נציב שירות המדינה אברהם נתן, שהופיע בפני צירי הוועידה אתמול, אמר, כי שיטת הפיטורים בשנה החולפת, בשירות המדינה, לא תחזור. עם זאת ימשיך מנגנון שירות המדינה להתייעל ולהצטמצם וזאת בשל הפרישה הטבעית כאשר במקום הפורשים מהשורות לא יבואו עובדים חדשים.

אברהם נתן קרא להסתדרות להכנס מיד למו"מ על השכר ולא לדחותו. כן אמר שתוספת היוקר מלאה היא תחליף לתוספת שכר, מלבד במקרה של עלייה בפריון העבודה.

הנציב קרא לערוך את השינויים במבנה השכר, בהם תומך הברפלד, כבר מאפריל 1986, ולא לדחותם לאפריל 1987.

אברהם נתן בירך את ראובן בן עמי עם היבחרו מחדש לתפקיד המזכ"ל ובמיוחד ציין שבן־עמי נבחר פה אחד, על דעת כל הסיעות.

שכר מינימום 50%

במוקד ההחלטות של הוועידה עומדת דרישת הסתדרות עובדי המדינה לקבוע שכר מינימום בשיעור 50% מהשכר הממוצע במשק לעובדי שירות הציבור. כן תובעת הוועידה תיקון שחיקת השכר הגדולה ב־1985, במסגרת הסכמי השכר לשנת 1986.

הוועידה החליטה להתנגד להעסקת עובדים בשירות המדינה באמצעות קבלנים או חוזים אישיים, ולעמוד על הכללת סעיף בנדון בהסכם העבודה החדש.

כן יוצאת הועידה בתביעה שלא לנכות מס הכנסה מדמי הבראה ונסיעות לעבודה. כן הוחלט לפתוח במו"מ עם האוצר בתיקון השחיקה הגדולה בגימלת גימלאי שירות המדינה.

החלטות שנתקבלו הם בחמישה נושאים מרכזיים: שכר ותנאי עבודה; הבטחת שיפור רמת החיים של עובדי המדינה; שיפור מעמד האשה — עובדת המדינה; הטיפול בזכויות הגימלאים והשתלמויות.

מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בן־עמי, שסיכם את הדיונים וההחלטות ציין שהוועידה הצביעה על אחדות מחנה עובדי המדינה.

● וושינגטון. — הבית הלבן הודיע על התפטרותו של סגן מנהל סוכנות הביון המרכזית — מטעמים אישיים, לאחר שעבר בסוכנות במשך 34 שנים.

התוכניות להצלת קופת־חולים

(המשך מעמוד ראשון)

הצלה להוסים בסכנת התמוטטות.

נוסף על־כך מעריכים באוצר שמשרדי הממשלה טרם ביצעו קיצוצים מאושרים בתקציב של 400 מיליון דולר.

ההוצאות להצלת מפעלים בסכנה כוללים 175 מיליון דולר לקופת־חולים ו־150 מיליון דולר לסולל־בונה. נוסף על־כך יש תביעות לעזרה לחקלאות ותביעות מצד משרד הביטחון בעשרות מיליוני דולרים.

פרס מודעי ייפגשו היום

היום אמורה להיערך פגישה מכרעת בין ראש־הממשלה שמעון פרס לשר־האוצר יצחק מודעי בענייני קופת־חולים וסולל־בונה. המקורות באוצר אמרו שמודעי יביע התנגדות לתוכנית להצלת קופת־חולים שגובשה על־ידי הממונה על התקציבים לשעבר יעקב גדיש. לדברי פקידי האוצר גדיש עשה כמה טעויות בישוביו, דבר אשר ניפח את הסכומים אשר תצטרך הממשלה להוציא לעזרת קופת־חולים. לדבריהם העובדה שגדיש היה ממונה על התקציבים תקשה על שר־האוצר להתגבר על ראש־הממשלה ושר־הבריאות מרדכי גור, אשר תומכים במסקנותיו של גדיש.

דו"ח הקרן הבי"ל

מודעי אמר אתמול לקבוצת פקידים של קרן המטבע הבינלאומית שהאוצר יסייע רק למפעלים שיש להם בסיס להבראה כלכלית, כמו "אלסינט". "לא נעסוק בדברים שהמדינה לא תוכל להרים. ככל שנהיה נדיבים יותר כלפי גופים אלה, יישארו פחות מקורות לצמיחה כלכלית" אמר השר. נציגי הקרן נפגשו אתמול עם מודעי במסגרת ביקור שהם עורכים לצרכי הכנת הדו"ח השנתי של הקרן עם ישראל. לדברי האוצר פקידי הקרן ציינו את הצורך לקצץ בתקציב של הממשלה על־ידי קיצוץ בהוצאותיה והרגישו את החשיבות של מדיניות שכר מרוסנת. לדברי משרד־האוצר אנשי הקרן אמרו שרמת־השכר בישראל היתה גבוהה מלכתחילה ולכן אין לחשוב על הגדלתו.

אישור להצלת "אלסינט"

ועדה במשרד־האוצר, בראשות החשב הכללי, אריה שר, סיכמה אתמול את התנאים של התוכנית לסיוע ל"אלסינט". במסגרת התוכנית תעביר החברה אופציות לרכישת מניות שלה לבנקים ובתמורה ימשכו הבנקים חוב לטווח קצר של "אלסינט" בסך של 80 מיליון דולר.

ל"אלסינט" חובות 180 מיליון דולר. מתוכם 150 מיליון דולר חוב לטווח קצר. עליפי ההסדר במידה שהבנקים לא יממשו האופציות, או אם יגרם להם הפסד כתוצאה מהמימוש, יוכר ההפסד לצרכי מס.

"לאלסינט יינתנו 50 מיליון דולר אשראי במטבע חוץ, לפריסת חובותיה בריבית נוחה. כן תיתן הממשלה ערבות בסך של 25 מיליון דולר על היצוא של החברה, וזאת כדי שגורמים בחו"ל יוכלו לרכוש מוצרים אצל "אלסינט" מבלי לחשוש שהיא לא תעמוד בהתחייבויותיה. חברת־האם של אלסינט, "אלרון" תגדיל את השקעתה בחברה ב־30 מיליון דולר מתוך תמחוק הלוואות בעלים בסך של [illegible] מיליון דולר.

ועדת חברת העובדים

מזכיר חברת־העובדים [illegible] רווליו עומד להפעיל [illegible] זה את הוועדה שמונתה [illegible] הוועדה המנהלת של [illegible] העובדים שצריכה לדון [illegible] ההבראה של סולל־בונה [illegible] ביצועה.

יו"ר הוועדה, מזכיר [illegible] העובדים דני רווליו [illegible] רבינוביץ מנהל פעולות [illegible] העובדים, אהוד שילן מנכ"ל [illegible] בונה פרופ' איתן ברגלס [illegible] המנהלים של בנק־הפועלים [illegible] גדעון צ'יטאט [illegible] העברית בירושלים [illegible]

קיסר: זה לא הזמן

(המשך מעמוד ראשון)

במהלך סיור שערך בבאר־שבע, אמר קיסר: "עיכבתי את המינוי כי נראה לי שיש לבדוק את הצדיקה והנכונות של מינויו לתפקידים כאלה של מנכ"ל סולל־בונה לשעבר, על רקע המשבר הקשה העובר על חברה זו".

קיסר אמר כי העיתוי למינויים כאלה אינו מתאים ו"ראשית יש לצאת מהמשבר ורק אחר־כך לבחון בשיקול דעת אם יש למנות את רוטמן לתפקידים בכירים.

עזות מצח

גורמים בהסתדרות המקורבים לקיסר אמרו אתמול במהלך הסיור, כי כשהגיעה ההצעה למנות את רוטמן לתפקידים הבכירים, קיסר באופן מיידי את מועמדותו של רוטמן. מקורביו של המזכ"ל השעה אמרו גם כי עצם ההצעה למנות את רוטמן לתפקידים אלה, לאחר דו"ח סולל־בונה, שחשף את החובות הכבדים ואת חוסר כושר הניהול של רוטמן — היא הצעה הגובלת בעזות מצח. מי שהביאו את הצעות המינויים של רוטמן, הם מנכ"ל בנק הפועלים גיורא גוית, ומזכיר חברת העובדים, דני רווליו.

אמון במזכ"ל קופ"ח

במהלך סיורו של קיסר בבאר־שבע, הוא אמר גם כי חובותיה של קופת־חולים תפחו במשך שנה וחצי מ־20 מיליון דולר ל־200 מיליון דולר, וכי יש לסייע ברחיפות לקופת־חולים, כך שנטל ההבראה יתחלק בין קופת־חולים עצמה לבין הממשלה. קיסר התייחס לשמועות בדבר ניהול כושל של קופת־חולים, באומרו כי יש לו אימון מוחלט במנכ"ל קופת־חולים חיים דורון.

גם בוועד הפועל נשמעו בימים האחרונים ריטונים כלפי הכוונה למנות את רוטמן לתפקידים חדשים אולם לפי שעה איש מחברי הוועדה המרכזת לא יצא נגדה.

קיסר הטעים, כי דו"ח "ועדת גדיש" אישר את עמדות ההסתדרות, לגבי הבעיות הכספיות של קופ"ח ובאשר לסיבות שהביאו לגרעון בקופה. הוא הוסיף, שאכן אמר לפרופ' דורון, שיבחן מחדש דרכים לחיזוק ההנהלה הארגונית והכספית של הקופה.

10 דולר לנפש

גרעון קופ"ח נוצר, לדברי קיסר, בשל צימצום השתתפות הממשלה בתקציב הקופה מ־30% ל־5.2 אחוזים כיום ובשל נטל הלוואות, שהריבית היומית עליהן היא 29%. ברור לנו שהממשלה תצטרך לתת כאן את חלקה בהבראת הקופה. הוצאות הרפואה בכל העולם עולות ורק בישראל הן קטנות. זהו מצב לא סביר, כשכל השתתפותה של הממשלה בתקציב קופ"ח מסתכם בעשרה דולרים בשנה לנפש בלבד. זהו סכום מגוחך, שאין כדוגמתו בכל מקום אחר בעולם, אמר קיסר.

כהן: כינוס דחוף

יו"ר סיעת ר"צ ח"כ רן כהן תובע כינוס דחוף של הוועד הפועל בהסתדרות לדיון במשבר סולל־בונה וקופת־חולים.

רן כהן טוען כי משבר סולל־בונה הוא בבחינת מפולת כלכלית ומוסרית של האחראים לניהול החברה, שהביאוה לחוב מפלצתי של 500 מיליון דולר ולשבר המחייב פיטורין ומכירת נכסים.

רן כהן מסר כי במידה שראשי ההסתדרות לא יכנסו בתוך שבוע את הוועד הפועל לדיון במשבר הפוקד את חברת העובדים, לא תהסס סיעת ר"צ לגייס. סיעה נוספת לתביעתה ולהכתיב בכך למזכ"ל ההסתדרות את כינוס המוסד העליון.

הכחשת ארנס לא [illegible]

(המשך מעמוד ראשון)

הוא גם הביע צער אם מישהו נפגע מכך. אמרתי שבתנועת החרות אין "מאפיה" ולכן אין מקום לא למחנות ולא לבריתות ביניהם" — הבהיר ארנס בניסוח חמקמק.

מקורבי השר לוי אמרו אמש, כי משום מה לקח לארנס יומיים ארוכים להכחיש את הדברים החמורים. הם גם ציינו כי לפי הדיווחים חזר ארנס על הכינוי הזה גם בהופעה שלו באשקלון, שלשום. השר יצחק שמיר אמר אתמול בבוקר לעתונאים כי אינו חושב שארנס אמר את אשר הובא כציטוט שלו. יחד עם זאת הדגיש, כי ארנס השתמש במונחים שלא היה צריך להשתמש בהם.

גם אתמול נמשכו ההתרוצצויות וההתארגנויות בתוך "חרות". היום מתכנסת הנהלת המפלגה אשר תדון כין היתר באיחוד עם הליברלים כדי להביא לוועידה המלצה בעניין זה.

אין נוסחת פלא

יומיים לפני הוועידה נעשים מאמצים להגיע להידברות ולהסכמה כלשהי בין המחנות. השונים בנושאים השנויים במחלוקת, כמו למשל רשות והרכב ועדת המנגדים והוועידה המתמדת.

השר שמיר אמר אתמול כי לא שמע הצעות קונקרטיות להגיע להסכמה מוקדמת בין הצדדים. הוא התייחס למעשה להצעה של שרון אשר דיבר בין היתר על חלוקת הכוחות בכל המוסדות שייבחרו באופן שווה, שליש לכל מחנה. שמיר אמר: אין לי שום נוסחת פלא, אם תהיה לי, אביא אותה.

שרון: שמיר הוא המועמד

שלי יחימוביץ' כותבת ל"על המשמר" בדרום מוסרת:

שר־המסחר והתעשייה אריאל שרון הביע אתמול תמיכה מלאה בשמיר. "גם אם המועמד יהיה במאמציו לפרק את מחנות האחרות, ויזיזו בחירות, גם לא צריך להיות. המועמד. אין שום סיבה שנחפש מועמד אחר", אמר שרון. שרון דיבר אמש בכנס פעילי חרות בבאר־שבע.

גיבוב דברי הבל

השר שרון אמר כי הבהיר לשמיר שאינו צריך לראות אותו כין המתמודדים משום שכבר הצהיר פעמיים — נגד שרון עצמו [illegible] — וניצח. בהתייחסו לאפשרות שנשלחה לכתיתם של צירי חרות לוועידה, אמר שרון: "מומן אפשר שלא צריך להתייחס לגיבוב של דברי הבל שהם שקרים גסים ששימשו ככלי־נשק בידי מספר מפלגתיים, לא שלנו, שהאשו לצערי, נעזרו גם בשלנו.

ולדהיים השתתף [illegible]

(המשך מעמוד ראשון)

מזכיר האו"ם בשנים 82–1972, והיום מועמד למשרת נשיא אוסטריה, היה בצעירותו חבר אירגון הנוער הנאצי ובתקופת מלחמת העולם השנייה שירת בפלוגות הסער "החולצות החו־מות" של הס.א. הנאצי.

ולדהיים פעל ביחידה שבפיקודו של גנראל אלכסנדר לוהר, שהוצא להורג כפושע מלחמה בשנת 1947 בבלגראד. מהתמונות והמסמכים מתברר, כי בשנת 1942, נמצא ולדהיים עם צוות הפיקוד של היחידה בסלוניקי בעת שהיחידה ביצעה העברות המוניות של 34 אלף יהודים לאושוויץ ולמחנות אחרים.

"הפעולה השחורה"

בשנת 1943 הוא היה עם היחידה ביוגוסלביה, בשהיא ביצעה את "הפעולה השחורה", אחת הפעולות הידועות לשימצה באכזריותן נגד פרטיזנים יוגוסלביים. לאחר אותה פעולה זכה ולדהיים בעיטור צבאי גבוה של ממשלת הבובות הנאצית בקרואטיה, ממשלה הידועה במעשי הזוועה שביצעה. ביהודים סרבים וצוענים.

הצליח להסתיר

במשך 40 שנה, מתוכן 10 שנים שהיה מצוי במרכז הזירה הבינ־לאומית, הצליח ולדהיים להסתיר ולהכחיש את עברו הנאצי, למרות שמרי פעם התעוררו שמועות בעניין זה.

בספרו האוטוביוגרפי, וכן בתשובה לשאלות שהופנו אליו לגבי מעשיו בשנים 1942 ו־1943, סיפר שלאחר שבשנת 1941 נפצע ברגלו בהיותו בחזית הרוסית, הוא נשלח להחלמה בווינה ושם למד משפטים במשך שנתיים. הוא הכחיש בעקביות את הטענה כי היה חבר בארגון הנוער הנאצי. גם

הסי.אי.איי. שנתבקש בשעתו לחקור את עברו של ולדהיים ענה תשובה זהה לזו שנתן ולדהיים.

האם היה נתון לסחיטה?

הגילויים האחרונים מעוררים חשש, שבתפקידו כמזכיר האו"ם היה ולדהיים נתון לסחיטה מצד הסובייטים או מדינות אחרות, אם עברו היה ידוע להם.

לדברי אילן שטיינברג, חבר הקונגרס היהודי העולמי, שחשף את הפרשה, הגילויים האחרונים אינם קשורים לעובדה שוולדהיים רץ לנשיאות אוסטריה.

לדבריו, הקונגרס היהודי [illegible] בהתמרה בחקר פשעי הנאצים, וכך עלה לפני שלושה שבועות על המימצאים, נשיא הקונגרס אדגר ברונפמן, הורה בעקבות זה להעביר את הצוות החוקר בווינה.

על הטענה שהשמיע ולדהיים ביומיים האחרונים, כי שימש רק כמתורגמן ולא ידע על מעשי האכזריות, אומר שטיינברג: "גילינו רק את קצה הקרחון. עוד נגלה כי שוולדהיים מסתיר".

גילויים נוספים

מנכ"ל הקונגרס בישראל, ד"ר אבי בקר, אמר אתמול לכתב עתון זה כי "החקירה המיוחדת לחשיפת פעילותו זו של ד"ר ולדהיים עדיין בעיצומה ויתכנו גילויים נוספים.

הפתעה באתונה

יו"ר הוועד המרכזי של יהדות יוון, יוסף לוינגר, הביע אתמול את הפתעתו נוכח הגילוי שולדהיים היה מעורב בגירושם של 40 אלף יהודי סאלוניקי. "זו הפעם הראשונה ששמענו, שוולדהיים היה בסאלוניקי ושהוא שותף למעשים אלה", אמר. לוינגר אמר, כי שמו של ולדהיים לא הוזכר אף פעם בין שמותיהם של הנאצים, שהיו מעורבים בגירושם של יהודי סאלוניקי.

קרא מחר בחותם

על סף תהום
פגישות ורשמים ממצרים
מאת ויקטור נחמיאס ועווי מחניימי
*
גור בערד
ערד מיטיבה עם חולי קצרת
מאת שלי יחימוביץ'
*
דרוש מפנה־חד
שמיים וארץ ובטחון ישראל (סיכום)
מאת עודד ליפשיץ
*
שמואל האפגני
סיפורו של אסיר־ציון באפגאניסטן
מאת ירון זליג
*
הסיפור האמיתי
הילדים הנעדרים של ארגנטינה
מאת שלמה סלוצקי
*
פרגוד על הבמה
חמש־עשרה שנה לתיאטרון פרגוד
מאת עמית רוט
*
חותם אישי
מאת קובי ויגר
*
טורים ומדורים
מאת מוחמד ותד, עזרא דביר, עודד ליפשיץ, רפי שפירא, אלי הכהן, ראובן רחוביצקי, דוד ארליך, זאב צחור, מיכאל הרסגור, שאול קנז, אהוד דור, יעקב רבי, שמואל בונים
*
בחותם השבוע
על דמיאניוק, חרצת בשכם, הסמים של אורי זוהר, השערוריה של סולל־בונה, מות חמצן, ועידות ומכוניות, רבנות ואש"ף ופרס במג'דל שאמס
*
חוראקירי
מאת יעקב לור

שלום־בית
מאת חוה יוסף

מדינות ערביות מאיימות בסנקציות על צרפת "השולחת נשק לאיראן"

שגריר עיראק איים כי "יהיה מפנה חמור ביחסים עם צרפת ומדינות ערב"

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — ממשלת צרפת נאלצה להכחיש אתמול, כי תהיה ייצוא משלוחי נשק לאיראן בעקבות איום שגרירי מדינות ערב בפאריס "להעניש את צרפת".

המימשל הסוציאליסטי עמל לנכך את זעם הערבים, לאחר שגריר עיראק מוחמד על מסחאת, הופיע ביום שלישי מוקף בכל הנציגים הערביים, לרבות שגריר ערב הסעודית, כדי להשמיע איומים של הטלת סנקציות על צרפת.

"אם יסתבר כי צרפת שלחה נשק לאיראן, יהיה זה מפנה חמור ביחסים עם עיראק", אמר השגריר. "לא רק עיראק תעניש אותה. אלא כל מדינות ערב". שגריר מרוקו, שעמד לצידו, קבל כי אם צרפת חפצה לנקוט במחות כלפי איראן, היא היתה צריכה לשחרר את חמשת המחבלים שניסו לרצוח את בכתיאר. זה עניין פנימי צרפתי. אך משלוחי נשק לאיראן פוגעים במדינות ערב.

ראש הממשלה לורן פאביוס הודיע על הקמת ועדת חקירה, שתחקור איך הגיעו מטעני תחמושת לאיראן. בשעה שרשמית הם שוגרו לתאילנד וברזיל. השלטונות טוענים, כי לא ידוע מאומה על משלוחי נשק אלה.

עצבנות

לפי רדיו "אירופה אחת", משלוחי הנשק לאיראן מתנהלים בחשאי מ־1983.

לעומת זאת, צרפת היא ספקית הנשק העיקרית של עיראק. הצרפתים התרעמו על מה שכינו "חוצפת השגריר העיראקי". בזכות תותחים צרפתיים בלמו העיראקים הסתערות של גלי־אדם איראניים. עיראק זכתה במיטב הנשק המתוחכם הצרפתי. היא מבקשת עתה לרכוש עוד 40 מטוסי מיראז' 2000. חובותיה לצרפת מסתכמים ב־5 מיליארד דולר.

בשלטון הסוציאליסטי עוררה הצלחת המתקפה האיראנית החדשה, את הסיוט הישן, שמא סאדם חוסיין יתמוטט והחובות יירדו לטמיון.

מקורות צרפתיים הסבירו, כי הופעת שגרירי ערב משקפת עצבנות בעולם הערבי נוכח הצלחת איראן בחזית.

"מפנה במלחמת המפרץ: ידה של איראן על העליונה"

אומרים פרשנים בבחריין המסתמכים על העובדה שהאירנים ביססו את ראש הגשר שהקימו בפאו, וכן על הצלחות במתקפת הצפון בכורדיסטאן

באחריין. — הצלחת הכוחות האיראניים לחדור לשטח עי־ראק, הבטיחה להם יתרון צבאי זו הפעם הראשונה — ויתכן, שההתפתחות האחרונה מהווה מפנה במלחמה המתנהלת מזה 5.5 שנים במפרץ — דעה זו הביעו פרשנים דיפלומטים וצבאיים בבאחריין.

הפרשנים מצביעים על העובדה, שבחצי האי פאו בדרום עיראק התבצרו הכוחות האיראניים כהלכה לאחר שפלשו לאזור ב־9 בפברואר והבטיחו לעצמם קווי אספקה הולמים דרך נתיב המים שאט־אל־ערב.

בצפון חדרו הכוחות האיראניים לכורדיסטאן העיראקית לאחר שפתחו במיתקפה שניה לפני עשרה ימים. כוחות איראן מעמידים עתה בסכנה את הבירה האזורית ונשקפת סכנה גם לשדות נפט חשובים באזור. חיילי עיראק מותקפים גם על־ידי מורדים כורדיים.

שתי המיתקפות הן בעלות משמעות מדינית, החורגת בהרבה מחשיבותן הצבאית, ציינו הפרשנים. הם מצביעים על העובדה, שאיראן ריכזה כ־500 אלף אנשי צבא במבואות ביצות חובייזה, צפונית מבאצרה, העיר השניה בגודלה בעיראק, מתוך כוונה לפתוח חזית שלישית. אם התנאים לכך יהיו נוחים.

ערעור הדימוי

ההצלחות האחרונות של כוחות צבא איראן ערערו את הדימוי של העליונות הצבאית של עיראק, אומרים דיפלומטים. דיפלומטים אלה הביעו את הדעה, שכשלונות צבאיים נוספים עלולים לערער את יציבות המימשל בבגדאד.

המורל של הצבא האיראני ממשיך להיות גבוה, כשהחיילים יוצאים לקרב בלהט של קנאות איסלמית, מוכנים להחזיק בעמדו־תיהם על אף הפגזות והפצצות כבדות. חיילי איראן מוכנים להקריב עצמם ולהפוך לקדושים.

איטליה — "השוטר של הים התיכון"

מאת אהרון ניר, כתב "על המשמר" באיטליה

רומא. — איטליה נטלה על עצמה את תפקיד השוטר של הים־התיכון במאבק נגד הטירור — הצהיר שר ההגנה האיטלקי ספדוליני בבלגרד, בביקור ראשון של שר הגנה איטלקי ביוגוסלביה.

ספדוליני נפגש עם עמיתו היוגוסלבי ברנקו ממולה, עם הנשיא, עם נשיא האיגודים המקצועיים ועם נכבדי הצבא.

בשיחותיו הבהיר ספדוליני ליוגוסלבים, שקונספציית הביטחון של איטליה עברה באחרונה ממזרח — הגבול היוגוסלבי — לדרום — תגבור כוחותיה בחופים הדרומיים שלה.

מטרת ביקורו של ספדוליני לתאם את השינוי עם השכנה היוגוסלבית, תוך שיתוף פעולה צבאי דומה לזה שמקיימת איטליה עם מצרים, תוניסיה וסין. ספדוליני ביקר גם אפשרות פעולה משותפת של שתי המדינות נגד הטירור.

"אמנסטי" ימטיר גשם של מכתבי מחאה על האפרטהייד

ארגון אמנסטי אינטרנשיונל, ובמסגרתו סניף ישראל, פתחו אתמול במערכה נגד הפרות זכויות האדם בדרום אפריקה. המערכה תמשך בארבעה חוד־שים ותתמקד באותן זכויות, שעליהן מגן ארגון אמנסטי אינ־טרנשיונל, ושאת הפרתן הוא מנסה למנוע. במסגרת המערכה יתקיימו אירועים ציבוריים ומבצעי הצפת שלטונות דרום אפריקה, ארגונים ציבוריים, גופים מסחריים וכדו' במכתבי התרעה.

במסגרת מדיניות האפרטהייד בדרום אפריקה, מופרות רבות מן הזכויות המצויינות במגדרש של אמנסטי־אינטרנשיונל. חוקי גזע גורמים לכליאתם של אנשים בשל צבעם וגזענן בבתי כלא סובלים האסירים מיחס משפיל ולעתים קרובות גם מעינויים; כמו כן נוהג בדרום אפריקה עונש המוות.

בכל שנה נאסרים אלפים רבים של שחורים בדרום־אפריקה על הפרה של מה שידוע כ"חוקי מעבר" — חוקים אפליי־יים על בסיס גזע, חקיימים כדי לפקח על מגורים ותנועת האוכלוסיה השחורה.

באמצעות מדיניות ארוכת שנים זו של ממשלת דרום אפריקה, נתונים מגורי ותנועת שחורים ברדא"ם ה"לבנה" לפיקוח וויסות. בגיל 16 מקבל כל שחור דרום אפריקני תעודת מעבר, אותה עליו לשאת על גופו בכל עת.

אי־יכולת להמציא את "הפס", או "פס" שאין בו היתר שהיה מתאים, גורר מעצר מיידי. העונש המקובל אם כי לא היחיד, לעבירה על חוקי המעבר, הוא עד שלושה חודשי מאסר. רבים נקנסים ועקב כך נכלאים משום שאינם יכולים לשלם. רבים נמסרים לבעלי־חוות לבנים – תופעה המוגדרת רשמית כשחרור על תנאי, אך למעשה קרובה יותר לעבודות כפייה.

אמנסטי אינטרנשיונל מציין שיפורים שחלו בתהליך המשפטי של אסירי חוקי המעבר מאז סוף 1984, אולם סבור, שאלה אינם מספיקים כדי לרפא את הפרת זכויות האדם הנובעת מעצם טבעם ואופן יישומם של חוקי המעבר, חוקים המבצרים את שיטת האפרטהייד ומנוסחים כך שאנשים יטופלו כמושעים רק בגלל מימוש זכותם לחופש תנועה ומגורים בארצם שלהם.

מכתבים יכולים להשלח באופן פרטי או על נייר של אמנסטי אינטרנשיונל, ל:

P. W. Botha,
State President,
Private Bag X 213
PRETORIA 0001
South Africa

ירוזלסקי: הקשרים עם ישראל — מוגבלים

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — שליט פולין גנרל ירוזלסקי, מתאר בראיון ל"לה מונד" את חידוש היחסים עם ישראל כ"מגעים קונסולאריים מוגבלים הנובעים מתוך שיקולים הומני־טאריים". הוא אמר, כי קשרים אלה לא משקפים שינוי בעמדת פולין לגבי המצב במזרח־התיכון.

ירוזלסקי, אשר נישאל על הזיקה בין חידוש הקשרים עם ישראל לתפקידו בקידום ה"דטאנט" לא התייחס לאפשרות מעבר יהודים סובייטים בוורשה בדרכם לישראל.

שולץ הפציר ביעקבי להמשיך בבלימה

מאת זאב בליצר, כתב "על המשמר" בארה"ב

וואשינגטון. — מזכיר המדינה האמ' שולץ הפציר אתמול בשר גד יעקבי, אשר ביקר אותו בלשכתו, לא להניח על שלב ב' בתוכנית הכלכלית, על מנת שלא לאבד את הישגי עצירת האינפלציה.

"עלינו", אמר, "שולץ ימשיך לחזק את המצב הכלכלי בישראל במגע עם ראש הממשלה שמעון פרס בוואשינגטון ב־1[illegible]

אני האיש השמן ביותר בעולם

אלברט פרניץ', אוסטרי הטוען שהוא האדם הכבד ביותר בעולם – לפני שמנוף מיוחד מעלה את 398 הק"ג שלו למטוס היוצא לטוקיו. (צילום: אי.פי.)

מלכת בריטניה "זכתה" להפגנת סטריפטיז נוספת לאחר שגבר חשף את אחוריו לפניה בביקורה בניו־זילנד בשבוע שעבר: שוטרת לבושה אזרחית עוצרת את הצעירה שחשפה את שדיה לפני מלכת אנגליה, בעת ביקורה בסידני, אוסטרליה. (צילום: אי.פי.)

הג'יהאד האיסלמי: הוצאנו להורג בן ערובה צרפתי

ביירות. — בהודעה שנמסרה בשם "ג'יהאד איסלמי" נאמר, כי הארגון "הוציא להורג" את בן הערובה הצרפתי מישל סורה.

סורה, חוקר, אחד מארבעה צרפתים המוחזקים כבני ערובה בלבנון, נחטף ב־5 במארס אשתקד.

בהודעה שנמסרה לסוכנויות ידיעות בינלאומיות בביירות, נאמר כי הוא "הוצא להורג משום שסיפק לצרפת מחקרים על המזרח התיכון והתנועות האיסלמיות בלבנון".

(ע"ר)

הוועידה הקומוניסטית הדגישה חשיבות השלום עם המערב

מוסקבה. — חשיבותו של הדו־קיום בשלום עם המערב, מודגשת בהחלטת הסיכום של ועידת המפלגה הקומוניסטית הסובייטית.

החלטת הסיכום מרגישה, כי הדו־קיום בשלום חייב ליהפך "לעקרון האוניברסלי הנשגב ביותר ביחסים בין מדינה למדינה".

כן נאמר בהחלטה, כי האימפריאליזם הוא "סכנה גוברת והולכת לעצם קיומה של האנושות".

4993 באי הוועידה מציינים בהחלטה, כי אופיו של הנשק המודרני איננו מאפשר למדינה כלשהי לקוות. שתוכל להגן על עצמה באמצעים צבאיים בלבד, אפילו תקים את מערך ההגנה החזק ביותר. שכן "אי־אפשר לנצח במלחמה גרעינית וגם לא במירוץ החימוש".

שר ההגנה הפיליפיני צבר נשק ישראלי לפני המרד — ל"כל צרה"

מאנילה. — שר ההגנה הפיליפיני, ג'ואן פונסה אנרילה, אחד מראשי המרידה ששמה קץ למשטרו של הנשיא פרדיננד מרקוס — גילה אמש כי כבר ב־1982 החל לרכוש בישראל סוגים מסויימים של נשק שהופעל על־ידי המורדים.

במסיבת עתונאים הסביר אנרילה, כי רכש נשק זה כדי להתגונן ממני הכת צבאית, שבראשה עמד מי שכיהן או כמפקד הצבא, הגנראל פאביאן ור, אחד ממקורביו של מרקוס.

"לא חשבנו אז על הפיכה צבאית או על מרידה, אך בקשנו להבטיח שאם נצטרך לנקוט צעדים מעין אלה, יעמוד לנו הכח לבצע את המשימה", אמר השר.

הממשלה הפיליפינית החדשה שיחררה אתמול, תוך התעלמות מהסתייגות של הצבא, את ארבעת המנהיגים הקומוניסטים האחרונים, כולל המייסד של "הצבא העממי החדש".

הארבעה הוסעו בליווי צבאי כדי להיפגש עם אקינו במטה הזמני שלה במאנילה, שם ניהלה את ענייני הממשלה מאז נמלט מארקוס המודח לפני שבוע לארה"ב.

המשוחררים הם חוסה מאריה סיסון, הנחשב כמנהיג המפלגה הקומוניסטית שהוצאה אל מחוץ לחוק, מפקד צבא המורדים ברנאבה בוסקיינו, שכינויו "קומנדר דאנטה", ורודן אלגרה ואלכסנדר ברונדה, גם הם מראשי "הצבא העממי החדש" של המורדים.

סיסון ובוסקיינו הוחזקו בכלא 10 שנים. שני האחרים נעצרו בשנתיים האחרונות.

דובר הנשיאה הודה, כי לרמטכ"ל פידל ראמוס ולשר ההגנה פונסה אנרילה, היו הסתייגויות לגבי שיחרורם.

דובר ארמון הנשיא אמר, כי ראשי הצבא חוששים שמא שיחרור המנהיגים הקומוניסטיים יגביר את פעולות המרד של אנשי הגרילה. "אולם, התפייסות הלאומית הכריעה את הכף", אמר.

(ע"נ, ע"ר)

מנכ"ל „כור": התוכנית אולי תצליח אבל המשק החולה ימות

גם מיליארד דולר לא יספיקו לצמיחה – אמר גביש בחנוכת מפעל „חסין אש" בבאר־שבע

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

תחזית קשה על הצפוי למערכת הכלכלית אם הממשלה לא תבצע צעדים מיידיים לצמיחה השמיע אתמול מנכ"ל „כור", ישעיהו גביש, במסיבת עתונאים שקדמה לחנוכת מפעל „חסין אש" לייצור רעפי חרס בבאר־שבע.

גם אם יימצא מיליארד דולר לתקציב הצמיחה, לא תהיה כל צמיחה במשק, כי זהו הסכום שדרוש בכל שנה להחזרת הפחת בתעשיה בלבד ולכן לא תהיה כל השקעה לצמיחה של ממש, אלא שמירה על הקיים ודריכה במקום, שהיא נסיגה למעשה, אמר גביש.

הבועות מתפוצצות

גביש אמר, כי הבועות של המדיניות הכלכלית ב־8 השנים האחרונות מתפוצצות בזו אחר זו. עשרות חברות מתמוטטות, ועליהן לא קוראים בעתונים. מבחינה אחת טוב שזה קורה. הרבה מפעלים לא בנו עצמם ליצוא. אבל חלק אחר, שיש לו הצדקה כלכלית, עומד בסכנה. בפועל לא מקדישים היום בכלל השקעות לצמיחה. ביטלו את תמריצי היצוא, וירד כושר התחרות. הזעקה בנושאים הללו אינה סתמית.

„אם המשק ימשיך לדגול במניעת אינפלציה ובשמירת הרזרבות בלבד, ללא הוספת צמיחה כלכלית אמיתית — החולה ימות במקום להבריא. הממשלה חייבת להוריד בצורה כהולה את הריבית שעומדת היום בסדר גודל של 10־12 אחוזים לשנה. זוהי ריבית שאף תעשיין סביר לא יכול לעמוד בה", אמר גביש.

גביש גם תקף את שיטת שטיינברג במיסוי. „נוצרים מצבים אבסורדיים לפי שיטה זו. מאז החלת השיטה אין שום קשר בין מס הכנסה שמשלם התעשיין לבין ההכנסה. ישנם מפעלים שמאזניהם מורים על הפסד, ובכל זאת משלמים מס הכנסה. ואין פוצה פה ומצפצף".

גביש אמר גם, כי הממשלה צריכה לתת תשובה לעסקים שיש הצדקה לקיומם ואשר מדיניות מעוותת, לדבריו, הביאה אותם על עברי פי־פחת ב־8 השנים האחרונות.

איזה פלא — רובינשטיין חייג 050 ודיבר עם פרס בפלא־פון

בשיחה ישירה עם ראש הממשלה שמעון פרס בכנסת חנך שר־התקשורת אמנון רובינשטיין את שירות הרדיו־טלפון הסלולרי (התאי) שהותקן בארץ.

השר רובינשטיין השתמש בטלפון האלחוטי הנייד שהותקן במכונית בגן אורנים בתל־אביב. תקתק את הקוד שלו במתכונת חכספומט, חייג לאיזור חיוג 050 וכשקיבל את הקשר חייג למרכזיה של הכנסת בירושלים וניהל שיחה ראשונה במכשיר עם ראש הממשלה.

הטלפון המיוחד, הנקרא בארץ פלא־פון, מופעל ע"י חברת בזק בשיתוף עם חברה חדשה מ.ת.ת. (מוטורולה תדיראן תקשורת סלולרית). בפלא־פון ניתן להתקשר לכל מקום בארץ ובעולם. אולם בארץ מופעל השירות לפי שעה באיזור המרכז בין אשדוד לנתניה ועד שער הגיא. במשך הזמן יורחב איזור הכיסוי למקומות נוספים בארץ.

לא על חשבון המחכים

שר־התקשורת אמר, כי עם כל שכלול טכנולוגי קמה צעקה של אנשים המחכים לטלפון ומנויים המתלוננים על שירותים לקויים. אולם אין האחד בא על חשבון השני ובקרוב ייעלם מספר המחכים לטלפון. אשר לפלא־פון, הרי הוא נעשה בשיתוף הון פרטי והוא מבשר תקופה חדשה. בניגוד לדעה שהיתה מקובלת כי משק הטלפון צריך להיות רק במימון ממשלתי, חברת בזק תהיה חברה מעורבת שישותף בה הון פרטי ליד הון ממשלתי. הטלפון החדש מבשר את הטכנולוגיה החדשה ובמשך הזמן יגדל שיעור מנויי מרכזיות ספרתיות.

מחיר מכשיר פלא־פון להתקנה ברכב הוא 3,900 ש"ח ואילו מחיר מכשיר כזה נישא ביד מחירו כ־7000 ש"ח. דמי החיבור עולים כאלף ש"ח ודמי השימוש לחודש – 100 ש"ח. (עתים)

משפחת שחאדה: המשטרה גילתה אוזלת־יד בחקירת הרצח

כשמדובר ברצח ישראלי נוהגים השלטונות אחרת — אומרים בני המשפחה שהחליטו לפנות לדעת הקהל בעולם

ביקורת על חקירת המשטרה בפרשת רצח עורך־הדין עזיז שחאדה מרמאללה, שנרצח לפני 3 חודשים, הושמעה על־ידי קרובי משפחתו, במסיבת־עיתונאים שכינסו אתמול במזרח־ירושלים.

קרובי המשפחה אמרו, כי הם המתינו בסבלנות לגילוי הרוצח. אך עתה, משחלפו כבר 3 חודשים מאז הרצח, אין להם יותר אמון במשטרה. לפיכך החליטו לפנות לדעת הקהל בארץ ובעולם.

בנו של המנוח, רג'א שחאדה, אמר, כי המשטרה גילתה אוזלת־יד בחקירה והתנהגה בחוסר יעילות והתעלמה מראיות. האלמנה ויראד שחאדה אמרה, כי כאשר אין אמון במשטרה לא נותר לקרובי המשפחה אלא לפנות לדעת הקהל, כדי שהרוצח לא ימשיך להתהלך חופשי כרבריה. היא הוסיפה, כי אם היה מדובר ברצח ישראלי היו השלטונות נוקטים בצעדים חמורים כמו עוצר וחיפושים, אך מאחר ומדובר בערבי אין נוהגים כך.

עו"ד עזיז שחאדה נרצח בדקירות סכין ב־2 בדצמבר 1985 ברמאללה. למשטרה היו שלושה כיווני חקירה עיקריים: רצח כתוצאה מסיכסוך על עיסקות קרקעות, בהן תיווך שחאדה בתוקף מקצועו כעורך־דין, רצח על רקע חלקו בחשיפת פרשת השחיתות במערכת המשפט בגדה, או רצח על רקע פוליטי — מניע שהוא הפחות סביר לדעת המשטרה.

המשטרה דוחה האשמות

בתגובה להאשמות מסר דובר המחוז הדרומי, כי מאז הרצח ועד היום פועל צוות חקירה מיוחד שכולל שמונה מבכירי הקצינים והשוטרים של נפת יהודה, אשר לא חסך כשום אמצעי כדי להביא לגילויי הרוצח. עד היום נעצרו 17 איש לחקירה וחלקם עדיין עצורים. הדובר הוסיף כי צוות החקירה, בשיתוף זרועות הבטחון, נוקט בפעולות מודיעיניות מגוונות וימשיך בעבודה עד אשר יילכד הרוצח.

(עתים)

שבוע הילד — בסימן הוקרה לנינה קציר

„שבוע הילד בישראל", שייערך בעוד כחודשיים, יעמוד השנה בסימן הוקרה לנינה קציר, שלפני 10 שנים, בהיותה רעיית נשיא המדינה, הגתה ויזמה את רעיון קיומו של השבוע.

רעיית נשיא המדינה הנוכחי, אורה הרצוג, שבחסותה יתקיים שבוע הילד בישראל, החליטה שבמלאות עשור למפעל תצויין השנה תרומתה של נינה קציר.

הנושא המרכזי של שבוע הילד השנה הוא השלום, בעקבות הכרזת שנת 1986 ע"י האו"ם כ„שנת השלום הבינלאומית". עפ"י החלטת אורה הרצוג, יתווסף לשבוע הילד נושא שני, והוא „הומור", כאות הערכה לנינה קציר, שפיתחה בשעתו שיטה מיוחדת ללימוד אנגלית בדרך הומוריסטית.

(עתים)

רופאים נאבקים עם „סרבנית בקבוק" ששדיה יבשו

צעירה בת 25 מצפת, אם לתינוקת בת חודשיים, שבתה אושפזה בבית החולים בצפת בגלל בעיות של תת־תזונה — מסרבת בכל תוקף לתת לתינוקת תוספות מזון, למרות הפצרות הרופאים ומצבה הקשה של התינוקת.

הרופאים במחלקת הילדים נאבקים זה כמה ימים עם האם הסרבנית ומנסים לשכנעה להאכיל את התינוקת מבקבוק. „אל תפריעו לי בתפקידי, כמו שאני איני מתערבת בתפקידיכם", היא חוזרת ואומרת לרופאים כל אימת שהם מתקרבים. בכמה מיקרים הצליחו האחיות להערים על האם ולהאכיל את התינוקת מטרנה מבקבוק. הם סיפרו כי גמרה את כל הבקבוק ולא שבעה.

לכתב עתי"ם בצפון נודע, כי בבית־החולים נשקלת האפשרות להוציא את התינוקת מרשות האם אם תעמוד בסירובה לתת לה תוספות מזון, למרות ששדיה יבשים.

(עתים)

הנידון למוות בקהיר לא איבד תקוותו

גזר־דינו של טחן הועבר לעיון המופתי והקראתו צפויה היום

יוסף טחן, האסיר הישראלי שנידון למוות בקהיר, מדוכדך. עם זאת הוא מאמין, כי גזר הדין לא ימומש בסופו של דבר.

אתמול נפגש טחן בבית המעצר בו הוא מוחזק ליד קהיר עם עורך־הדין הישראלי צבי לידסקי, שיצא למצרים לבקשת משפחתו של האסיר. יחד עם לידסקי נכח בפגישה עם טחן גם הקונסול הישראלי נוח עפרון.

בשיחה עם כתב עתים סיפר עו"ד לידסקי, כי טחן הופיע לפגישה כשהוא לבוש בבגדים אדומים, של הנידונים למוות. טחן הסביר, כי את המדים יצטרך ללבוש רק היום, לאחר אישור גזר־דין המוות נגדו. אולם הוא נאלץ ללבוש את המדים האדומים – אותם שאל מנידון למוות אחר – כיוון שאת בגדיו הלבנים כיבס. לרגל הדיון המשפטי.

טחן היה בתחילת הפגישה מדוכדך ואולם במהלך השיחה התעשת קמעא ואמר, כי הוא מאמין שבסופו של דבר לא ימומש גזר־הדין וייתכן שהמשפט יוחזר לדיון נוסף.

„אני יודע שמחר צפוי לי גזר־דין מוות. לאחר שפסק־הדין הועבר לעיון המופתי". אמר טחן בפגישה.

יוסף טחן, תושב אשדוד, נעצר בקהיר ב־18 באוגוסט 1985 עם הרואין במשקל 1.350 ק"ג, אותו הביא מבומביי שבהודו. הוא הורשע בדין ונדון למוות בתחילת פברואר השנה בקהיר. העיר בה נולד.

גזר דינו הועבר לעיון המופתי והקראתו צפויה. כאמור, היום. (עתים)

סוף שבוע עם

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

דור שני של אמהות קטינות

דוד אורן

משק במשבר /אריה לביא

הרצח בשכם

אורי ניר

דו"ח מספרד /רומן פריסטר

א. שוויצר על הצורך באקטיביזם מדיני ● נחמיה שטרסלר על הסיוע למפעלים כושלים ● צבי בראל על הומור יהודי כנושא למחקרים ● ראובן שפירא על התקנים הפנויים במשטרה

מגזין/דן מרגלית ● הטלוויזיה של השבוע/הדה בושס ● מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים/אילן שחורי ● הטור השלישי/לילי גלילי

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 5.3.86

	היחידה	מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שער יציג
דולר אמריקני	1	1.45	1.51	1.4708	1.4892	1.4811
לירה שטרלינג	1	2.12	2.22	2.1548	2.1816	2.1698
מרק גרמני	1	0.65	0.68	0.6645	0.6728	0.6694
פרנק צרפתי	1	0.21	0.22	0.2156	0.2183	0.2177
גילדן הולנדי	1	0.58	0.61	0.5884	0.5957	0.5928
פרנק שוויצרי	1	0.76	0.80	0.7815	0.7913	0.7887
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2057	0.2083	0.2070
כתר נורווגי	1	0.21	0.22	0.2101	0.2127	0.2117
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1797	0.1820	0.1811
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2908	0.2944	0.29
דולר קנדי	1	1.02	1.07	1.0387	1.0517	1.0463
דולר אוסטרלי	1	1.00	1.08	1.0362	1.0491	1.0423
ראנד דר' אפריקני	1	0.63	0.75	0.7398	0.7491	0.7469
פרנק בלגי	10	0.31	0.33	0.3245	0.3285	0.3270
שילינג אוסטרי	10	0.93	0.97	0.9457	0.9574	0.9532
לירה איטלקית	1,000	0.96	1.02	0.9753	0.9875	0.9841
ין יפאני	100	0.81	0.85	0.8211	0.8314	0.8268

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה – מח' חקר שווקים ומכרזים
ת.ד. 10 חיפה – 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה / שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
13272	ארגז הסתעפות עילי לכבלים
13282	גשר לתיל הארקה
13283	מהדקי תיל לתילי ברזל
13289	מגיני כבל
13291	כבל נחושת פלסטי 22 ק"ו
13301	סולמות עץ מתארכים
13303	כבלי נחושת
13304	משענות
13305	כבל נחושת מסוכך
13307	כבל אלומיניום משוריין
13308	חבילת תוכנה למערכת ניהול פיננסי GENERAL LEDGER

המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הינו: 27.03.86

לקבלת טפסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות החל מהיום בשעות 09.00–13.00 למח' חקר שווקים ומכרזים בתחנת הכח חיפה, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.

להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לעוסק מאגף המכס. – הצעה ללא אישורים ברי תוקף – לא תובא לדיון.

על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצויינים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

רחמים אהרוני מובא לבית־המשפט העליון. (צילום: יצחק הררי)

עונשו של רחמים אהרוני הוחמר למאסר עולם

לאחר שביהמ"ש העליון קיבל את ערעור המדינה והרשיע אותו ברצח הכפול ב„בר־בקר" ● השופטת: הספק שהועלה בביהמ"ש המחוזי לא היה סביר ולא היה יסוד לזכותו מאשמת רצח

מאת דוד פרידמן, כתב עת"ם

בית־המשפט העליון קיבל אתמול את ערעור המדינה על פסק־דינו של רחמים אהרוני (גומאדי) והחמיר את עונשו ממאסר 12 שנה למאסר עולם, לאחר שהרשיע אותו ברצח הכפול במפעל „בר־בקר" בבת־ים ביולי 1980, שבו נורו למוות עמוס אוריין ועזר כהן.

בזמנו הועמד אהרוני לדין בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. שם התברר גם משפטו של טוביה אושרי באשמת אותו רצח. אושרי הורשע ברצח ונידון למאסר עולם. אולם אהרוני זוכה מחמת הספק מאשמת הרצח ונמצא אשם רק בקשירת קשר לביצוע רצח, בסיוע לאחר מעשה ובהעלמת ראיה, ונידון למאסר 12 שנה.

המדינה ערערה על הזיכוי מהרצח לפני בית־המשפט העליון, ואילו רחמים אהרוני עירער באמצעות פרקליטיו, עו"ד עדנה קפלן ועו"ד מרדכי גירון, על ההרשעה ועל חומרת העונש.

דמעות זלגו מעיניו של אהרוני כאשר ניגש לפרקליטתו, עו"ד עדנה קפלן, ומאחוריו בני משפחתו הממררים בבכי. הוא לחץ את ידה ואמר: „אני מודה לך על כל המאמצים, על כל מה שעשית למעני. את יודעת שאין לי חלק בזה, שאני חף מפשע". אשתו של אהרוני אמרה לעיתונאים: „נעמוד לצידו, אנחנו יודעים שהוא חף מפשע".

רחמים אהרוני הובא לבית־המשפט העליון בלוויית כוח גדול של סוהרים ושוטרים, כבול בידיו בלבד. דקות אחדות לאחר הקראת ההחלטה השתהה אהרוני במסדרונות בית־המשפט העליון, מוקף בבני המשפחה. אחר־כך הורד אל רכב האסירים כבול בידיו וברגליו, כדין מורשע ברצח.

בסיס חזק להרשעתו

המישנה לנשיא בית־המשפט העליון, השופטת מרים בן־פורת, כתבה את פסק־הדין, ואליה הצטרפו בהסכמה השופטים מנחם אילון ואברהם חלימה.

בפסק־הדין כותבת מרים בן־פורת: „יש לדעתי בכל המסכת העובדתית כדי להוות בסיס חזק לכאורה להרשעתו של אהרוני ברצח, אלא אם כן נמצא הסבר, המעמיד מסקנה זו בספק. לאחר ששקלתי את גירסת המערער מצאתי שאין בה ממש, אף לא כדי לעורר ספק סביר, ולו גם רחוק לטובתו".

השופטת קובעת עוד, כי הספק שהועלה בבית־המשפט המחוזי, ואשר בעטיו זוכה אהרוני מאשמת רצח, „אינו כלל ועיקר בבחינת ספק סביר".

השופטת בן־פורת מוסיפה, כי הראיות אשר נפרשו בבית המשפט המחוזי די היה בהן כדי לבסס את הרשעתו של אהרוני בעבירת רצח ולא היה יסוד, „ולו גם רחוק, ליהנות מן הספק ולזכותו מאשמת רצח". על כן הורשע אהרוני בבית־המשפט העליון ברצח ונדון למאסר עולם.

(עתים)

טלקס

● להמבורג ב־269 דולר

חברות טיסות השכר „ארקיע" ו„סן־דור" פותחות ביום ב' קו חדש בין ישראל לבין המבורג, אשר ישרת את התנועה לצפון גרמניה ולסקנדינביה.

מחיר הכרטיס בטיסה הישירה יהיה 269 דולר בחודש מארס. בין אפריל ליוני תעלה הטיסה להמבורג 309 דולר ובעונת השיא יולי־אוגוסט 369 דולר הלוך ושוב.

מנהלי החברות אמרו אתמול במסיבת עתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב כי הם מקווים שחלקן של החברות הישראליות בתנועת התיירות לישראל יגדל השנה. והדבר תלוי בגובה מס הנסיעות שייקבע לקיץ זה.

יוסף שמי

● הכשרה מקצועית לצעירות אתיופיות

קורס ראשון מסוגו בארץ של טוח סמך מקצועי לצעירות אתיופיות הסתיים השבוע בבאר־שבע.

זהו אחד מארבעה קורסים דומים המתנהלים במקומות אחרים בארץ ומטרתו להכשיר מטפלות כוח עזר לשירותי רווחה. הקורס נעשה תוך שיתוף פעולה בין משרד־העבודה־והרווחה לג'וינט.

מרבית בוגרות הקורס שהן 18 במספר ישתלבו במקומות עבודה זמנים בבאר שבע ויסייעו בעיקר למשפחות אתיופיות.

שלי יחימוביץ'

לוח פעילות שבועי מיום 6/3—12/3

מחלקת ההסברה – מרכז מפ"ם

6/3 צהלה – מועדון ההסתדרות – שעה 19.00 – ד"ר ארנסטו קהאן.
בית ג'אן – פגישה עם תלמידים – 9.00 – ח"כ אמירה סרטני ומנחם רז.
בקה אל גרביה – 18.00 – ד"ר חנה רחמן, אידריס מועסי, מוחמד ברקה.
7/3 תל אביב – בי"ס „משלב" – 8.30 – עופר אבני.
יוטבתה – 21.30 – ח"כ יאיר צבן.
חיפה – במועצת הפועלים – הסיעה – 8.00 – ולדי מורג.
8/3 גבעת חביבה – צוות הפעלה מורחב – 9.30 – ח"כ אלעזר גרנות, ח"כ מוחמד וותד, חנן ארז.
בקיבות סמר + אליפז – 13.00 – ח"כ יאיר צבן.
סניף אילת – 21.00 – ח"כ יאיר צבן. במשך כל היום – סיורים יחד עם מאיר רוג.
סניף תל־אביב – לדוברי יידיש – 19.30 – תמדה שמחוני ומשה סמולר.
9/3 בית בלל – 15.00 – ח"כ חייקה גרוסמן.
סניף בת־ים – מזכירות מורחבת – 19.00 – יהודה דנגורי, יוסי מרציאנו.
סניף ת"א – המדור לעובדת השכירה – 17.00 – נעמי ריפתין, עדנה קוטור.
סניף בני ברק – 20.00 – ח"כ חייקה גרוסמן.
סניף רמת־גן – לשכה לפניות הצבור – 17.00 – משה פורת.
סניף רמת־גן – ישיבת מזכירות – 19.00 – חנן ארז.
אילת – יום בישוב – ח"כ יאיר צבן ומאיר רוג.
טירת הכרמל – יום בישוב – ח"כ אמירה סרטני וח"כ ויקטור שם־טוב.
כפר תמרה – 18.00 – חוסיין פארס ויצחק פטיש.
יפו – 18.30 – מינל ביק.
10/3 מגדל העמק – מפגש פעילים – 20.00 – ולדי מורג ומשה רותם.
סניף תל־אביב – 18.00 – חנן ארז.
סניף חיפה – לדור הצעיר – 18.30 – אידריס מואסי.
סניף רמת־גן – 19.00 – נפתלי פדר.
דיר חנא – 18.00 – חוג בית – יצחק דנן וחוסיין פארס.
11/3 נהריה – בית אפרת – מזכירות מורחבת – 19.00 – יוסי שחר.
רמת־גן – לגימלאים – 10.00 – רבקה כהן.
חיפה – לגימלאים – 17.30 – אריה ברבר.
טבריה – פתיחת סניף – 18.00 – חנן ארז, ולדי מורג, שלמה קיבריק.
רחובות – 17.00 – דוד שטוקפיש.
בית הקבה"א – 12.30 – שילוב אזורי – נחום שור.
רמת השופט – מועדון ההסתדרות – 19.00 – נעמי ריפתין.
פקיעין – 18.00 – מחמוד יונס.
רמת־גן – 20.00 – רבקה כהן.
12/3 חיפה – מועצת סניף מורחבת – 16.30 – דוב רוט.
גבעתיים – בי"ס „וולין" – 20.00 – ח"כ חייקה גרוסמן, ח"כ שבח וייס, ח"כ שולמית אלוני.
בית המרכז – ת"א – 16.00 – מזכירות הדור הצעיר.
סניף ר"ג־גבעתיים – 18.00 – יידיש – דוד שטוקפיש.
שפרעם – חוג בית – 19.00 – דב אלקנתי, חוסיין פארס.
עבלאין – חוג בית – 17.00 – דב אלקנתי – חוסיין פארס.
סניף רחובות – מזכירות – 19.30 – ולדי מורג ומאיר רוג.

המחלקה לאגוד מקצועי

9/3 ירושלים – הפגנת הזדהות עם פועלי הבנין.
בסניף ת"א – 16.00 – פגישה עם חברינו בועד המפקח של קופת חולים.
10/3 תל־אביב – בית על המשמר – 13.00 – פגישה עם עובדי הועד המנהל, דב אלקנתי, נטע מן, אברהם מזרחי.
תל־אביב – הנהלת תא מזכירי קופ"ח – נטע מן, נתן בולה.
אשדוד – סדנה לאגוד מקצועי – 19.00 – דב אלקנתי, איציק בן אלי, שלמה אלקבץ, שלי אבני.

ביום ב' 10/3 בשעה 18.00 תתקיים
אזכרה
לאידה ויהושע קרינסקי
וחלוקת מילגות על שמם
ליד הסניף המרכזי על שמם

12/3 יפו – בית פולה בן גוריון – 10.00 – דב אלקנתי.

מבקר ההסתדרות:

חריגות גדולות מהתקציב במועצת פועלי ת"א

מאת כתבנו לענייני הסתדרות

דו"ח מבקר ההסתדרות על מועצת פועלי תל־אביב, שהונח אתמול על שולחן המזכ"ל, מורה, כי בתקופה המבוקרת ('81־'84 וחלקית '85) היו חריגות גדולות מהתקציב הן בהכנסות והן בהוצאות.

הגרעון המצטבר בסוף '83, מועד סיום כהונתו של דב בן־מאיר, היה 16 אחוז מסך כל המאזן, ובסוף '84 הוא הגיע לכדי 53 אחוז והמצב, קובע המבקר, הלך והחמיר במהלך '85.

לעומת זאת משבח המבקר את מועצת הפועלים על פעולות החברה, התרבות וההסברה הרעיונית, שהן „אינטנסיביות ומגוונות ומתקיימות הן במסגרת מקומות העבודה והן ברשת המועדונים הפזורים על פני העיר".

בהסתמכו על נתונים סטטיסטיים קובע המבקר, כי שיעור הירידה באוכלוסיית ההסתדרות בתל־אביב גדול בהרבה מזה של האוכלוסיה כולה. מספר חברי ההסתדרות בתחום שיפוטה של מועצת פועלי תל־אביב לא זו בלבד שלא גדל, אלא הוא נמצא בתהליך של נסיגה מתמשכת בשיעור משמעותי מאוד.

עם זאת מטפלת המועצה במסגרת האיגוד המקצועי ב־260 אלף עובדים, לעומת 140 אלף חברי הסתדרות מקומיים, ולכן „יש הגיון וצדק בתביעתה של המועצה להכנסה נוספת ממקורות ארציים מעבר לחלקה במס האחיד המתחייב ממספר חברי ההסתדרות בתחום שיפוטה.

באשר לגרעון – בשנת '84 בלבד הוא הסתכם בכ־200 מיליון שקל, שהם 18 אחוז מכלל ההוצאות, לעומת הגרעונות בשנים שקדמו בסדר גודל של 1.4־2.8 אחוזים. ואילו הגרעון המצטבר הגיע לסכומים גדולים יחסית. „עם זאת חובה לחזור ולציין, כי מצב זה החמיר בשנת '85. מאליו מובן כי מצב זה אינו יכול עוד להימשך ועת לדאוג לתקציב מאוזן כדי להבטיח המשך תיפעולה התקין והבלתי מופרע של המועצה", קובע המבקר.

בפלילים

היהלומן שנשדד חזר לארץ ונעצר

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

המשטרה עצרה אתמול את היהלומן שמכספתו בבורסת היהלומים ברמת־גן נגנבו בתחילת השבוע יהלומים בשווי של 2.5 מיליון דולר ו־100 אלף דולר במזומן.

היהלומן חזר אתמול מחו"ל שם שהה בעת האחרונה ומיד נעצר לחקירה. יחד אתו נעצר עובד המלטשה אשר גילה את השוד ודיווח עליו למשטרה. המשטרה בודקת את גירסתו של העובד בקשר להיעלמות הכסף והיהלומים.

מן המשטרה נמסר, כי בעל המלטשה חשוד בהברחת מטבע חוץ בדרך לא חוקית ובביצוע עסקות ללא היתר בהו"ל.

שוטר נענש על גניבת בנזין מתחנת דלק

מאת כתבנו בנצרת

נשיא בית־המשפט המחוזי בנצרת גזר אתמול 9 חודשי מאסר על תנאי וקנס כספי בסך 800 ש"ח על השוטר גסאן סאלם בן 35 מנצרת, לאחר שהורשע בגניבת בנזין מתחנת הדלק המשטרתית בנצרת.

השוטר, שהתגייס למשטרה ב־1974, עבר בתחנת נצרת ובחודש אוגוסט שעבר הגיע לתחנת הדלק המשטרתית כשהוא מצוייד בשני ג'ריקנים ומילא אותם בנזין לשימושו האישי.

השופט התחשב בעובדה שהשוטר פוטר מעבודתו והוא כעת מובטל. כמו־כן התרשם השופט לטובה מעדות האופי שנמסר מפקדו במשטרה.

רופא מכחיש ביצוע הפלה שגרמה נזק

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

רופא נשים מכפר־סבא, שהוגשה נגדו תביעת פיצויים בגין גרימת נזק בעת ביצוע הפלה מלאכותית, הגיש אתמול כתב־הגנה לבית־המשפט בו הכחיש כל קשר לביצוע ההפלה.

התובעת, אם לחמישה ילדים בת 40 מנתניה, תבעה בבית־משפט השלום בכפר־סבא את ד"ר מיכה יוניאן, תושב העיר, בשל נזקים שנגרמו לה. לטענתה, בעטיו של טיפול כושל. היא טוענת, כי היתה בהריון והרופא המטפל שלה, ד"ר יוניאן, שכנע אותה לבצע אצלו הפלה. לאחר שביצע בה את ההפלה התקין לה לטענתה גם התקן תוך רחמי. אולם כעבור חודש היא חשה ברע והפילה בביתה עובר מת לתוך כף ידה.

התובעת טוענת, כי מצבה הנפשי הידרדר בשל רגשי האשם שתקפו אותה כי הרגה ילד. כן התערערו יחסיה עם בעלה ותשוקתה המינית נעלמה.

ד"ר יוניאן טוען בכתב־ההגנה כי לא בדק את התובעת, לא הודיע לה כי היא בהריון ולכן גם מובן מאליו כי לא הציע לה לבצע הפלה מלאכותית. הוא דחה את התביעה וביקש מבית־המשפט לחייב את התובעת בהוצאות המשפט ובשכר־הטירחה של עו"ר. את הרופא מייצג עו"ד מיקס זליגמן.

עם דליה ברק, והמשפחה

משתתפים בצערכם הכבד במות האב

בניו

חבר העובדים והתלמידים
מוסד „תבור"

לחברתנו דליה ברק והמשפחה
ולקיבוץ משמר־העמק

משתתפים באבלכם הכבד במות האב

בניו

קיבוץ גזית

לדליה ברק ומשפחתה ולקיבוץ משמר־העמק

משתתפים באבלכם הכבד
במות

האב־החבר

קיבוץ עין־דור

למשפחה ולקיבוץ רמת־השופט

אבלים יחד אתכם
על מות

דוד לבסקי

חבר ועדת הפקוח באגודתנו

הנהלת
המשביר המרכזי